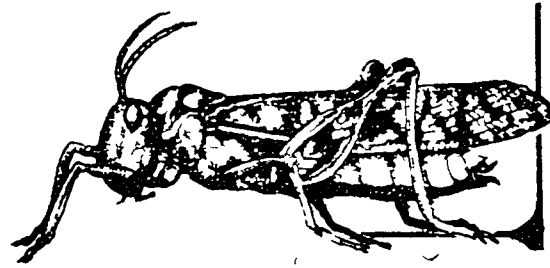

\$ 1

Jerzy Kosiński o Żydach i Polakach - str. 10

ECHO TYGODNIA

Chrzyszcz majowy

NIEZALEZNY MAGAZYN DLA KAZDEGO.

Nr 237 Toronto 7-13 maja 1987

MO, ZOMO i SB W AKCJI

1 maja, piątek. W szeregu miast Polski milicja rozpędziła siłą niezależne demonstracje pierwszomajowe. Władze zaprzeczają, jakoby milicja użyła siły. Według doniesień zachodnich korespondentów, aresztowanych zostało około 200 osób, w tym szereg czołowych działaczy Solidarności.

Według tych informacji, do najbardziej gwałtownych starć między demonstrującymi a siłami bezpieczeństwa doszło we Wrocławiu.

ZOMO i MO na ulicach miast

W kwietniu przewodniczący Solidarności Lech Wałęsa wezwał polski świat pracy do zorganizowania w tym roku niezależnych obchodów pierwszomajowych. Władze przystąpiły do natychmiastowej kontrakcji. W dniach 24 i 25 kwietnia SB przeprowadziła ogólnokrajową operację, ostrzegając 537 działaczy opozycji demokratycznej przed uczestnictwem w niezależnych pochodach.

Pałowanie demonstrantów w dniu 1 maja w Warszawie, przed kościołem pod wezwaniem św. Stanisława Kostki na Żoliborzu

Zachodnie agencje prasowe stwierdziły, że była to największa tego typu operacja milicyjna od czasu zeszłorocznej amnestii.

W wielu miastach powołano do wojska rezerwistów i odwołano urlopy dla milicjantów.

Także Solidarność we Wrocławiu wezwała mieszkańców do zorganizowania niezależnych obchodów pierwszomajowych. Apel wzywał robotników o wystąpienie z żądaniem reform gospodarczych, wolności związkowej i praw obywatelskich. Dokument podpisali Piotr Bednarz, Władysław Frasyniuk, Marek Muszyński, Józef Piniór i Eugeniusz Szumiejko.

Prewencyjne aresztowania

Na ulice polskich miast skierowano oddziały MO i ZOMO. Doszło do prewencyjnych akcji zatrzymań. W Warszawie załadowano 14 członków 164-osobowego komitetu organizacyjnego niezależnych manifestacji pierwszomajowych mogło uczestniczyć w uroczystym nabożeństwie w kościele św. Stanisława Kostki na Żoliborzu, gdzie swe kazania głosił zamordowany w 1984 ks. Jerzy Popiełuszko.

Znany działacz warszawskiej Solidarności Seweryn Jaworski oświadczył, że 14 osób z komitetu organizacyjnego tylko dlatego uczestniczyło w nabożeństwie, że uniknęło aresztowania, opuszczając swoje mieszkania.

W kościele św. Stanisława Kostki

W Warszawie, w dniu 1 maja, wejście do kościoła św. Stanisława było otoczone podwójnym kordonem milicji. Sprawdzano dokumenty. Przepuszczano tylko osoby, które zamieszkują w parafii żoliborskiej. W pogotowiu stały "suki" i armatki wodne. Oddziały ZOMO przywieziono także na pobliski plac, z którego miał wyruszyć niezależny pochod pierwszomajowy.

Na krótko zatrzymano korespondenta zachodniemieckiej telewizji Hofmanna. Inni dziennikarze nie zdołali w ogóle dotrzeć do kościoła. Zatrzymano też niektórych innych dziennikarzy, jak stwierdza korespondent DPA, po dwóch godzinach wypuszczono ich na wolność.

W nabożeństwie wzięło udział około 2 tysięcy osób.

Gorąco okłaskiwany ks. Paweł Piotrowski powiedział zebranym: "Jesteśmy przeciwko upolitycznieniu pracy".

Ukazując się na balkonie kościoła, ks. proboszcz Teofil Bogucki zwrócił się do milicjantów, przez głośnik: "Nie podchodźcie zbyt blisko kościoła. To jest miejsce święte. Zaplecze kościelne nie jest miejscem manifestacji".

Milicjanci odpowiadali: "Nie jest także miejscem demonstracji. Rozejdźcie się!".

Dokonczenie str 4

DLACZEGO WYJEŻDŻAJĄ Z POLSKI?

Dlaczego Polacy wyjeżdżają z Polski? Książkę można napisać na ten temat. Dlaczego wyjeżdżali po wojnie, dlaczego wyjeżdżali w połowie lat 50-tych, dlaczego wyjeżdżali w 68, dlaczego opuszczali kraj w 82, 83, 86? Czy chodzi głównie o możliwość zdobycia, kiedyś, choćby małej porcji podstawowych dóbr w świecie zachodnim? Czy o przekonanie, że nad Wisłą nic nie można zrobić? Czy też z obawy, że Polska stanie się nowym Bangladeszem, że przekształci się w państwo trzeciego świata, tyle, że położone w Europie? Tę całą historię można pisać o tych polskich rozterkach i o tych polskich tułaczkach i o tym, dlaczego najbardziej zagrożeni i najbardziej przesładowani pozostali i nie zgodzili się na żadne ułatwiająco-zachęcające propozycje władzy.

Portret prosolidarnościowego emigranta

Urzędowa prasa lansowała dotąd często zarobkowy portret postsolidarnościowego emigranta. Miesięcznik *Sprawy Międzynarodowe* obliczył, że jest to, statystycznie biorąc, człowiek o wykształ-

eniu co najwyżej średnim zawodowym, nie znający żadnego obcego języka, ktoś kto niezbyt wiele potrafi i postanowił zostać za granicą dłużej niż 3 miesiące, na które opiewa jego paszport, głównie z chęci zarobienia tu jakichś pieniędzy.

Ale nawet pismo *Prawo i Życie* protestowało przeciwko takiemu jednostronnemu obrazowi polskiego emigranta. Teraz, w Sejmie PRL, prof. Edward Kowalczyk podniósł alarm i wskazał, że obok politycznych i zarobkowych, jest jeszcze trzecia grupa wyjeżdżających, pozostających na Zachodzie na podstawie zaproszenia albo wizy turystycznej.

3070 naukowców nie wróciło do PRL

Podczas obrad komisji sejmowej prof. Kowalczyk podał dane, które zacytowało *Życie Warszawy* z 30 kwietnia. Tylko pomiędzy rokiem 1983 a 1985 wyjechało z Polski i nigdy do niej nie powróciło 3070 naukowców. Byli to specjaliści z najbardziej poszukiwanych dziedzin, takich jak na przykład elektronika. Byli to w większości młodzi, wysoko wykształceni ludzie.

Dokonczenie str 4

● **Przesłuchania w sprawie afery irańskiej** Carl Channell zeznał przed amerykańskim sądem, że był doradcą Białego Domu d/s bezpieczeństwa pułkownik O North zorganizował nielegalnie przelew 2 milionów dolarów dla kontrast North zapytany co myśli o zeznaniu Channella odpowiedział, że jako żołnierz piechoty morskiej "nie zamierza uznać się winnym" "Wszystko co zrobiłem - podkreślił North - uczyniłem w najlepszym interesie Stanów Zjednoczonych" W Waszyngtonie rozpoczęły się we wtorek w Izbie Reprezentantów i w Senacie publiczne przesłuchania osób mogących wysłuchiwać przebieg okoliczności, a zwłaszcza to co kto wiedział i na ile ponosi odpowiedzialność w sprawie afery irańskiej. Wśród osób mających odpowiadać na pytania będą m.in. generał R. Secord, były doradca prezydenta Reagana d/s bezpieczeństwa narodowego Robert McFarlane, były doradca prezydenta Reagana d/s bezpieczeństwa narodowego John Poindexter oraz pułkownik Oliver North. Kluczowym problemem jest jak podkreślają członkowie kongresowej komisji nie wskazanie winnego, ale ustalenie nieprawidłowości pobierania decyzji w procesie funkcjonowania amerykańskiej polityki zagranicznej.

● **Marczenko nazwany zdrajcą przez związkową gazetę sowiecką** Anatolij Marczenko, były czołowy dysydent sowiecki, zmarły 8 grudnia ubiegłego roku w więzieniu sowieckim, został nazwany przez sowiecki dziennik związkowy "Trud" zdrajcą. Dziennik oskarżył Marczenkę o fałszowanie opowieści o łamaniu praw człowieka w Związku Sowieckim w celu przyciągnięcia uwagi Zachodu. Według niektórych czołowych emigrantów sowieckich śmierć Marczenki,

po jego długotrwałym strajku głodowym, mogła poważnie pogorszyć opinię Związku Sowieckiego w zakresie łamania praw człowieka, gdyby nie neutralizująca jej efekt decyzja Gorbaczowa o wypuszczeniu na wolność innego czołowego dysydenta sowieckiego - A. Sacharowa.

● **Chomeini skrytykował Związek Sowiecki** Występujący z okazji VIII rocznicy rewolucji islamskiej, przywódca Iranu Ajatollah Chomeini powiedział, że żołnierze irańscy walczą o to by uratować islam przed "złem wielkiej potęg". "Jest szczęściem zostać męczennikiem sprawy islamu - podkreślił Chomeini - dlatego nasza młodzież idzie na front by doznać męczeństwa". Nie powiedział on nic o USA. Skrytykował natomiast ZSSR za to, że sowieccy żołnierze są posyłani na pole bitwy tylko ze względu na ekspansjonizm, po to by "podbić jakiś kraj". Zdaniem Chomeiniego ci co walczą "o ziemskie cele powinni zginąć i zniknąć". Rewolucja islamska "walczy dla islamu, a nie dla kraju, narodu, czy dla państwa".

● **Karmal aresztowany?** Chińska agencja prasowa "Xinhua" podała, że w Afganistanie został zaarrestowany 58-letni Babrak Karmal. Był on prawie przez 7 lat przywódcą reżymowego rządu afgańskiego powołanego do władzy przez sowiecką armię okupacyjną. Powody aresztowania Karmala nie są znane.

● **Jan Paweł II o marksizmie** Papież Jan Paweł II, odpowiadając na pytanie Radia Watykań o wpływ ideologii na młodzież w Ameryce Łacińskiej, odpowiedział, że Kościół tamtejszy nie może ignorować ataków marksistowskich. "Nie chcę być sędzią - podkreślił

ŚWIAT

Papież - ale antyreligijne aspekty, krytyka, a nawet potępienie przez marksizm, nie pozwalają nam pozostać obojętnymi. Uważam, że każda ideologia musi być oparta na prawdzie, myślę więc, że owe ideologie powinny zastanowić się nad ich rolą i ich prawdą. Nie wątpię w dobre intencje, ale dobre intencje, jak każda działalność ludzka, winny być zsynchronizowane ze wspólnym dobrem, obiektywizmem, a tym samym prawdą".

● **Przerwano procesy sądowe wojskowych w Argentynie** Argentynski Sąd Najwyższy podjął na nadzwyczajnej sesji decyzję o wstrzymaniu procesów sądowych przeciwko 20 oficerom marynarki wojennej oskarżonym o naruszanie praw człowieka w okresie rządów junty wojskowej. Obserwatorzy twierdzą, że jest to bezpośrednim skutkiem niedawnych buntów w szeregach armii argentyńskiej, kiedy to zbuntowani żołnierze domagali się zaprzestania wszystkich procesów przeciwko około 200 oficerom. W oficjalnym uzasadnieniu Sąd Najwyższy stwierdza, że przesłuchania 20 oficerów marynarki wojennej będą kontynuowane, kiedy zdecyduje się, w kompetencjach jakiego sądu leżą tego typu sprawy wojskowe czy cywilne.

● **Chiny oskarżyły Wietnam o inwazję chińskiej wyspy położonej na Morzu Chinskim** Rzecznik chińskiego ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył, że Wietnam okupuje nielegalnie wyspę Bojiao w niezwykle ważnym strategicznie dla Chin archipelagu Nansha. Do archipelagu tradycyjnie pretensje zgłaszała również Malezja, Tajwan i Filipiny. Leży on bowiem na ważnym szlaku morskim oraz podejrzewa się, że jest to obszar obfitujący w ropę naftową. Rzecznik wezwał okupantów by opuszcili "świętą chińską ziemię" i ostrzegł, że w przeciwnym razie, "Chiny rezerwują sobie prawo do odzyskania wysp w odpowiednim czasie".

● **Katastrofalne skazanie środowiska w ZSSR** Nowy minister zdrowia J. Czazow udzielił wywiadu pismu "Prawda", w którym stwierdził, że zaniedbania w dziedzinie ochrony zdrowia w okresie ostatnich 20 lat spowodowały poważne pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców kraju. Jego wystąpienie podsumowuje serię ataków prasowych na stan sowieckiej medycyny oraz krytycznych uwag o stanie zdrowia społeczeństwa. Podaje on, że w 104 miastach zanieczyszczenie atmosfery 10-cioкратно przekracza dopuszczalny poziom. Zanieczyszczona woda w 25% mieszkań komunalnych i 33% zakładów pracy grozi ciężkimi chorobami. Systemu pokarmowego. Ciężarne kobiety zatrudnione w przemyśle gumowym i chemicznym produkującym farby i plastyki muszą liczyć się z tym, że dwukrotnie częściej przedwcześnie będą rodzic. Natomiast śmiertelność wcześniaków jest 20-krotnie większa niż niemowlaków urodzonych w

terminie. Wielu ludzi choruje po zjedzeniu szybko psujących się, niskiej jakości produktów spożywczych. Dzieci chorujące do przedszkoli ryzykują chorobą spowolnienie mięsa lub nabiału. W ostatniej dekadzie na raka płuc zmarło 1 mln ludzi. W kraju gdzie 40% 16-latków pali papierosy w 1985 roku chorych na raka płuc było dwukrotnie więcej niż w 1965 roku. Czazow, który jest laureatem Pokojowej Nagrody Nobla, uważa, że źle przygotowuje się młodzież do życia erotycznego, że źle wykonuje swe obowiązki służba zdrowia. Uważa on, że aby poprawić pracę służby zdrowia konieczne jest wprowadzenie bodźców materialnego zainteresowania.

● **Amerykanie na liście śmierci filipińskich komunistów** Przywódcy komunistycznych oddziałów egzekucyjnych podali na specjalnie zorganizowanej konferencji prasowej, że na liście śmierci znajduje się kilku amerykańskich dyplomatów i wojskowych, którzy pomagają rządowi filipińskiemu walczyć z partyzantką. Oskarżyli również prezydenta Corazon Aquino o to, że używa swej osobistej popularności dla ochrony faszystowskich schematów.

według których postępują wojskowi. Nie umieszcili jej jednak na liście osób do zgładzenia. Oświadczyli, że w ostatnich 3 latach oddziały egzekucyjne zabiły ponad 30 żołnierzy, policjantów i donosicieli. W samej Manili w okresie od lutego br. 16 osób. Jedynym znajdującym się na liście Amerykaninem, którego wymieniono z nazwiska jest emerytowany generał J. Singlaub. Często odwiedza on Filipiny i znany jest z tego, że pomógł kilku państwom Ameryki Środkowej w walce z lokalnymi ruchami partyzanckimi. Na liście znajduje się również sekretarz do spraw wewnętrznych rządu Aquino Jaime Ferrer, który jest rzecznikiem tworzenia ochotniczych oddziałów do walki z partyzantami.

● **Erozja Niagary** Słynny wodospad Niagary, leżący na pograniczu amerykańsko-kanadyjskim, ulega coraz większej erozji. Pomiarzy prowadzone od lat przez naukowców obu krajów wykazują, że proces niszczenia progu wodospadu z roku na rok postępuje coraz szybciej. Może to być związane ze wzrostem zanieczyszczenia wody. Od 1764 roku próg Niagary cofnął się o 268 metrów.

SPRAWIEDLIWOŚĆ W ODWROCIE

Sprawa Linnasa 20 kwietnia został deportowany ze Stanów Zjednoczonych do Związku Sowieckiego 67-letni Karl Linna. W 1962 roku otrzymał on zaocznie w sądzie sowieckim wyrok śmierci za zamordowanie bądź udział w wymordowaniu ponad 12 tysięcy ludzi w hitlerowskim obozie koncentracyjnym w Tartu w Estonii. Linna jest 14-tą osobą, podejrzaną o popełnienie zbrodni wojennych deportowaną ze Stanów Zjednoczonych ale pierwszą wysłaną do Związku Sowieckiego wbrew własnej woli. On jego adwokat jego córka twierdziła do końca, że jest niewinny. Amerykański Departament Stanu wydał oświadczenie, że rząd dopiero poparł decyzję o deportowaniu Linnasa do ZSSR, gdy żaden inny kraj nie chciał go przyjąć do siebie.

Uważam tę decyzję za błędną. Nie dlatego, że twierdzą, iż Linna jest niewinny. Jak utrzymują prawnicy z amerykańskiego departamentu sprawiedliwości wszystko wskazuje, że był on zbrodniarzem wojennym.

Jednakże nigdy nie odbył się ani w Stanach Zjednoczonych ani w żadnym innym państwie demokratycznym proces Linnasa, w którym przedmiotem byłoby jego wojenne zbrodnie i w którym by go za nie skazano. To co zrobiono to to, że w postępowaniu cywilnym odebrano mu amerykańskie obywatelstwo za to, że w swym podaniu o nie złożonym w 1951 roku zataił swą hitlerowską przeszłość.

Tak więc Linnasa wysłano do Związku Sowieckiego na podstawie wyroku sądu sowieckiego.

Czy trzeba podkreślać jak strasny czy i całkowicie podporządkowany pozaprawnyemu regułom jest sąd sowiecki?

Ponadto wyrok na Linnasa wydał sowiecki sąd w Estonii. Niegdyś było to wolne państwo, obecnie jest okupowane przez Sowieć. Czy uznając wyrok sądu sowieckiego w Estonii USA nie uznają zarazem sowieckiej okupacji Estonii?

Wreszcie Linna został wysłany za zbrodnie popełnione w obozie koncen-

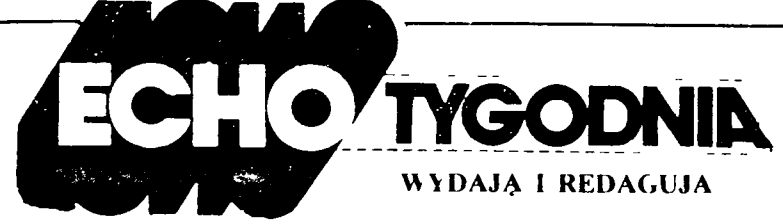
tracyjnym do państwa, w którym te obozy istnieją do dzisiaj (o ponad już 40 lat dłużej niż hitlerowskie). Komu zależy na tym, żeby komunistyczna propaganda grała melodię antyhitlerowską po to by usunąć w cieniu ludobójstwo sowieckie?

Nie utrzymuję, że sąd sowiecki omylił się w sprawie Linnasa. Twierdząc jedynie, że Linna jak każdy człowiek ma prawo do sprawiedliwego procesu sądowego. Zwłaszcza zaś w sprawach, w których w grę wchodzi kara śmierci. A wolny świat nie dał mu tej szansy.

Sprawa Waldheima Nie zgadzam się również z pobraniem za zamkniętymi drzwiami decyzją o uznaniu austriackiego prezydenta Kurta Waldheima za osobę niepożądaną w Stanach Zjednoczonych. Ponoc jest obecnie sprawą niezbitą, jak utrzymuje Departament Sprawiedliwości, że będąc oficerem Wehrmachtu miał on swój udział w deportacji i egzekucji tysięcy Żydów i partyzantów na Bałkanach. Do decyzji USA przyłączyła się także Kanada. Ale odrzuciła ją Wielka Brytania, a przede wszystkim Izrael. Rzecznik izraelskiego ministerstwa spraw zagranicznych oświadczył, że chociaż Izrael jest w posiadaniu pewnych dowodów hitlerowskiej przeszłości Waldheima to jednak nie są one wystarczające by wszcząć przeciwko niemu proces sądowy czy zabronić mu przyjazdu do Izraela. Przeciwnie "wyroczni" Waldheima wypowiedział się także sławny tropiciel zbrodniarzy hitlerowskich Szymon Wiesenthal.

I znowu nie twierdzą, że Waldheim jest niewinny. Przeciwnie, wiadomo, że jeszcze przed rokiem kłamał jak z nut na temat swego udziału i roli w armii hitlerowskiej. Ale żeby uznać go za osobę niepożądaną na terenie danego kraju, potrzeba jak sądzę wyroku sądowego, a nie biurokratycznej decyzji, czy zapewne nie, że nowe dowody wykazały niezbitą. W takiej sprawie nie może być ci chej bądź tajnej decyzji. Wolny świat nie może być światem sądów kapturowych.

SWIATOWIT

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków
zamówień prenumerat

862 Tondridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2

TEL. 743-5706 w godz 10-3 po poł

766-3774

ADVERTISEMENTS

● Display ads \$7 column inch ● Full page \$700 half page \$400

● Classified ads \$4 (up to 25 words) 5+ each additional word

● Box \$1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych listach i manuskryptach

Prenumerata półroczna \$25 roczna \$50

Generał nie zawiódł

Na kilka tygodni przed przyjazdem Papieża do Polski, w dniu 3 maja, czterdziestu esbeków wdiera się do katedry św. Jana w Warszawie, wywleka ludzi i na schodach okłada ich pałami. We Wrocławiu ZOMO wpuszcza do kościoła gaz. Milicjanci łapią i wypychają do suki człowieka, który niosł transparent na powitanie Jana Pawła II.

Na 1 maja strażnicy porządku w PRL wydzierają ludziom transparent ze słowami Gorbaczowa: *Demokracji potrzebujemy jak powietrza*. Po czym zabierają się do okładania ludzi drążkami od transparentu.

Normalizacja w pełni

Jacek Adolf

POPRZYJMY
BLACK RIBBON DAY
KONCERT

Zarząd Główny Kongresu Polonii Kanadyjskiej zwraca się do wszystkich organizacji członkowskich z prośbą o poparcie finansowe i organizacyjne dla BLACK RIBBON DAY. Organizacja ta powstała w ubiegłym roku i skupiła narody ujarzmione przez Sowiety. Dzień 23 sierpnia, data upamiętnienia podpisaniem Paktu Ribbentrop-Mołotow, został wybrany jako symbol ukazujący, że sowiecki komunizm i niemiecki faszyzm miały wspólny cel podziału Europy i świata. Z tych partnerów w zbrodni tylko jeden został ukarany, a drugi prowadzi nadal politykę ucimiania narodów i ekspansjonizmu w świecie.

Narody ujarzmione stawiają sobie za cel uswiadomienie tych faktów wolnym narodom. Jest to działalność polityczna o wielkim znaczeniu.

Prosimy gorąco o poparcie akcji organizowanych przez ogólnokanadyjski BLACK RIBBON DAY COMMITTEE, znajdujący się na terenie Waszej działalności organizacyjnej.

S T ORŁOWSKI
Prezes KPK

K O M U N I K A T Y

Festiwal
Solidarnych

• poezja • piosenki • satyra • muzyka
klasyczna • komentarze • tance
pt

TA NADZIEJA
DZIŚ ZYJEMY

ORGANIZOWANY DNIA 17 05 87

o godz 6 00 po południu

w Canadian-Polish Legion

(294 Vine Street, St Catharines)

SERDECZNIE ZAPRASZA
SOLIDARNOSC W ST CATHARINES

Polskie Towarzystwo Muzyczne
zaprasza na kolejny koncert - w piątek
8 maja 87 roku, w sali SPK przy 206 Be-
verly Str w Toronto

W programie

MUZYKA ROMANTYCZNA,
PIESNI I ARIE OPEROWE
PUCCINIEGO I VERDIEGO

Wykonawcy

Grazyna Sienczewska - sopran

Halina Panasiewicz - fortepian

Ewa Swoboda - fortepian

Witold Swoboda - skrzypce

Początek o godz 8 wieczorem

Wstęp 5 dolarów

Członkowie PTM - 4 dolary

ZAWIADOMIENIE

Doktor BARBARA KUJAWA-
CIESLINSKA uprzejmie informuje pac-
jentów, że z koncem roku ubiegłego
zakńczyła praktykę w gabinecie Bloor -
Dundas

W chwili obecnej przyjmuje tylko w
gabinecie przy 29 Elm Street (na północ
od Laton Centre, Toronto M5G 1H1
TEL 977-0344, 977-7191

237 239

KOMUNIKAT

Nowo powstający polski Automobil Klub
Z A P R A S Z A

na pierwsze spotkanie 9 MAJA, godz 11,
144 - 16th St., Toronto, TEN AUTO
BODY Tel 259-2391

Wszyscy zainteresowani mile widziani

237

ŚWIATOWY ZJAZD 10 PUŁKU ARTYLERII
CIĘŻKIEJ 2 POLSKIEGO KORPUSU

Stałym miejscem pobytu 10 PAC w
wolnej Polsce było kresowe miasto Sta-
nisławów. Po kampanii 1939 roku więk-
szosc żołnierzy znalazła się w rękach czer-
wonego oprawcy. Zsyłani do obozów
pracy, mordowani w lesie Katyńskim i in-
nych nieznanych miejscach kazi, dzie-
siatkowani byli także przez głód,
choroby, epidemie tyfusu. Ten tragiczny
okres był także udziałem ogromnych rzesz
osob cywilnych, całych rodzin wraz z
dziećmi, które znalazły się na tej nielud-
skiej ziemi przymusowo wywiezione (so-
wiecki przyjaciel uwięził około 3 milio-
nów obywateli polskich).
Odrodzenie Wojska Polskiego, a w tym
naszego Pułku nastąpiło dzięki stanow-
czej akcji gen Władysława Andersa. Dal-
sze losy Pułku to ewakuacja do Persji i
dalej do Palestyny. Tu w obozie "Bar-
bara" organizuje się 1 Pułk Artylerii Cięż-
kiej pod dowództwem Pułk J Orskiego,
a w ramach koncentracji Wojska
Polskiego wchodzi w skład Grupy Artyle-
rii pod rozkazami gen Ząbkowskiego
jako 10 PAC. W lutym 1944 roku pułk
zostaje przerzucony drogą morską do
Włoch.

Polem zwycięskich walk był rejon Sangro-
Volturno, a głównie bitwa o Monte Cassi-
no, a potem bitwy o Loreto, Ankonę,
przełamanie Linii Gotów, następnie akcja
w Apeninach to bitwy o Faenec i Bolo-
nię! Zdobycie Bolonii to koniec akcji
bojowej Pułku.
Straty w akcji bojowej, wielu żołnierzy
rannych oraz 7 zabitych ppr Tadeusz
Czupryński, ppr Ludwik Serafinowski,
kan Władysław Jasiewicz, kan Wła-
dysław Kajrys, kapr Stanisław Kunce-
wicz, kan Bronisław Naumanowicz,
kapr podchorąży Zbigniew Wojciula-
Spiech

Dla uczczenia Ich pamięci została
wmurowana tablica pamiątkowa na
Jasnej Górze w Częstochowie w dniu 25
września 1983, ufundowana przez Koło 10
PAC. W bieżącym roku podczas 8 zjazdu
Pułku w dniach 8-9-10 maja 87 jedna
replika tej pamiątkowej tablicy umiesz-
czona zostanie w Muzeum 2 Polskiego
Korpusu w Centrum Fundacji przy Zakła-
dach Naukowych w Orchard Lake Michi-
gan, a druga w dniu 24 maja 1987 roku w
Amerykańskiej Częstochowie Dolen-
stown Pensylwania. Obie te uroczystości
będą urządzone wspólnie z 316 Kompanią
Transportową Pomocniczej Służby
Kobiet 2 Polskiego Korpusu. Kompania
ta dla uczczenia udziału kobiet w czasie II
wojny światowej ufundowała tablicę
pamiątkową w dniu 19 maja 1985 r na
Jasnej Górze w Częstochowie, a w tym
roku umiesci repliki we wspólnych uro-
czystościach z 10 PAC.

Zawiadamiam zainteresowanych
Kolegów ze tablice Pamiątkowe są
zrobione i dostarczone. Pozostaje jedynie
opłacić instalację i ofiary dla instytucji,
które je umieszczyć.
Wszelkie datki, ofiary proszę łaskawie
kierować na adres 7 Country Ridge Dr
Shelton Cnn 06484, czek wystawic na M
Kiersznowski 10 PAC Fund. Czeki te
będą podpisane przeze mnie, a spienięzo-
ne przez dane instytucje by ofiarodawca
mógł jako "charity" potrącić od
podatku.
Co do 316 Kompanii Transportowej PSK
wszelkie szczegóły udzieli p Branisława
Kwasnicka, 185 Prospekt Park West,
Brooklyn N Y 11215

Delegat 10 Pułku Artylerii Ciężkiej
na USA i Kanadę
Mieczysław Kiersznowski

KSIAZKA O FATIMIE
JUZ W II WYDANIU!

Znana książka A Borellego
"Fatima orędzie tragedii czy nadziei?"
stała się ostatnio jedną z pozycji najbar-
dziej czytanych na emigracji. Jej pierw-
sze wydanie polskie ukazało się w listopa-
dzie ub r nakładem Federacji Polek w
Kanadzie, a w niespełna 4 miesiące potem
nakład ten, w ilości 3000 egzemplarzy,
został już wyczerpany. Federacja jest
bardzo zadowolona z sukcesu, z jakim się
książka spotkała, a przede wszystkim z
faktu, że orędzie fatimskie cieszy się tak
dużym zainteresowaniem wśród Pola-
ków.

Widac to z listów, jakie Federacja
otrzymuje od rodaków, zamieszkałych w
najróżnorodniejszych krajach. Tak
pozytywna reakcja opinii polonijnej
utwierdza Federację w przekonaniu, że
przejrzyste słowa orędzia Matki Boskiej w
Fatimie są światłem wskazującym naro-
dom chrześcijańskim drogę do zwy-
cięstwa nad współczesną degradacją
moralną i nad plagą komunizmu.

Sekretarka akcji "Fatima - nadzieja

Polski" informuje nas, że ponieważ pier-
wsze wydanie książki o Fatimie zostało
wyczerpane, a zamówienia napływają
wciąż masowo, Federacja Polek zdecy-
dowała się wydrukować II polskie
wydanie tej książki, które powinno
ukazać się już w połowie kwietnia br.

Książkę tę, liczącą 96 stron i ozdo-
bioną licznymi ilustracjami, można na-
bywać za tę samą cenę, to jest \$ 3 00 za
egzemplarz, plus \$1 na koszty przesyłki (w
USA \$ 2,50 a przesyłka \$ 1). Zamowie-
nia należy kierować pod taki sam adres,
jak dotychczas: 5361 Coolbrook, Mon-
treal, Canada, H3X 2L3.

Ponieważ jednak w Kanadzie grozi
strajk pocztowy, Federacja informuje
Polaków zamieszkałych w Stanach Zje-
dnoczonych, aby kierowali zamówienia do
Komitetu Fatimskiego, 7426 Mt Vernon,
St Louisvile, Ohio, 43071, USA.

Rodacy z Europy proszeni są, aby
kierowali zamówienia do pana Leonarda
Przybysza, 6 Avenue Chauvard, 92600
Asnieres-sur-Seine, France.

O FATIMIE PO POLSKU

Po publikacji w 6 językach na czterech konty-
nentach, w ilości ponad 700 000 egzemplarzy,
ta znana książka ukazała się w języku polskim

Objawienia i orędzie Matki Boskiej w Fatimie, wg
Pamiętników S Łucji 96 stron, liczne ilustracje
Cena \$3 00 +75c za przesyłkę

Czeki prosimy wystawiać na konto "Fatima"
Książkę można zamawiać pisząc do
Polish-Canadian Women's Federation
5361 Coolbrook, Montreal H3X 2L3

Po sukcesach w Australii
i Nowej Zelandii
WALDEMAR
KOCON

z nowym programem w Kanadzie

Jeden z najpopularniejszych pol-
skich piosenkarzy, którego cała emigracyj-
na twórczość związana jest najgłębiej z
patriotycznym nurtem naszej kultury,
urzeka dojrzałością i roznorodnością in-
terpretacji, skalą możliwości głosowych i
bogactwem treści. Każdy koncert tego ar-
tysty "jest głosem, który mówi za nas".
Ta lapidarna opinia znanego publicysty,
Leszka Zielńskiego, oddaje najtrafniej
istotę doznania, jakich dostarczają spotka-
nia z Waldemarem Koconem.

Koncert odbędzie się dnia 22 maja
(piątek) i 23 maja (sobota) 1987 r w sali
Credit Union (Bank) 220 Roncesvalles
Ave, Toronto o godz 7 wieczorem

Bilety do nabycia - apteka Pana So-
larskiego, tel 536-5452
Rezerwacja u Pani Teresy, tel 848-1526
oraz P Kazimierz, tel 255-6834

237 39

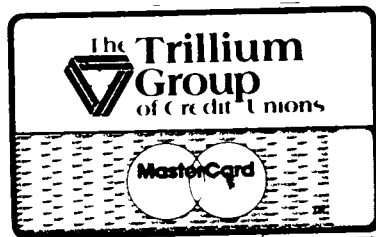
• ANGIELSKI DLA
KAŻDEGO •

Wszystkich zainteresowanych nauką an-
gielskiego zapraszamy do szkoły E S L
przy kościele św Stanisława, gdzie w
przyjaznej atmosferze odbywają się zaję-
cia BEZPŁATNIE i CODZIENNIE,

- w godzinach 9 00 - 14 30
- adres 17 Wolseley St (rog Denison)
- blisko Bathurst i Queen St W
- dobry dojazd metrem do stacji Ba-
thurst lub tramwajem 501
- intensywny program nauczania
- informacja/rejestracja 626-3694

MasterCard®
W CREDIT UNION?

TAK!

O szczegóły pytaj we
wszystkich
Oddziałach

Credit Union
św Stanisława
i św. Kazimierza

220 Roncesvalles Ave
tel 537 2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor St W
tel 236-1225

4260 Cawthra Rd
tel 848 4303

1 MAJA W POLSCE

Dokonczenie ze str. 1

Ks Bogucki ponownie zareplikował: "Nie waszą sprawą jest nakazywanie ludziom, co mają robić. Sami najlepiej to wiedzą".

Po nabożeństwie w kościele św. Stanisława Kostki podjęto próbę sformowania niezależnego pochodu. Wśród palących, szycujących się do pochodu, było wielu robotników.

Transparent ze słowami Gorbaczowa

W tym momencie czekająca w pogotowiu milicja rzuciła się na ludzi z pałkami.

Tymczasem demonstranci rozwinęli już transparent ze słowami Gorbaczowa: **Demokracji potrzebujemy jak powietrza**. Milicjanci wyrwali ten transparent z rąk demonstrujących.

Jak informuje korespondent *New York Times'a*, demonstrujący uczestnicy nabożeństwa w kościele św. Stanisława Kostki domagali się zagwarantowania wolności wyboru, wolności słowa i wolności zrzeszania się.

Zgromadziło się tu około 2 tys. ludzi, którym udało się przeniknąć przez milicyjne punkty kontrolne. Do zebranych przemówił kierownik ciężarówki Marek Miecznikowski. Powiedział, że 1 maja nie jest jeszcze prawdziwym świętem ludzi pracy w Polsce, bo godność ich pracy nie jest chroniona prawem. Mówi się, że możemy swobodnie wyrażać swoje przekonania, ale żyjemy w czasach ucisku policyjnego. Mamy legalne prawo do własnych związków zawodowych, ale Solidarność i inne niezależne związki zostały zlikwidowane.

Na warszawski niezależny pochód, przed kościołem, milicja napadła już na pierwszych kilkunastu metrach marszu, jak tylko zebrani opuścili teren kościelny. Wyrwano ludziom z rąk transparenty, zachodni reporterzy zanotowali, że zajęli się tym głównie tajniacy, którzy w niektórych przypadkach, bili ludzi kijami od transparentów.

Zatrzymano osiem osób.

Zbigniewa Bujaka i Janusza Onyszkiewicza zatrzymano, kiedy byli w drodze do kościoła św. Stanisława Kostki. Poprzedniego dnia, 30 maja, na 48 godzin zatrzymano członków komitetu organizacyjnego niezależnych warszawskich obchodów pierwszomajowych, wśród zatrzymanych byli Konrad Bielinski, Wiktor Krulowski, Jan Litynski i Henryk Wujec.

Na dwa miesiące przed 1 maja komitet ten, w odpowiedzi na warszawskie echo wzywające do poszerzenia gorbaczowskiej *glasnosti*, zwrócił się do miejscowych władz o zezwolenie na niezależny pochód pierwszomajowy. Proponowano, że w pochodzie będzie tylko dziesięć haseł, które już poprzednio ukazały się w oficjalnych publikacjach. Władze nie udzieliły zezwolenia oświadczając, że hasła są nieodpowiednie, a niektórzy członkowie komitetu w przeszłości prowokowali gwałtowne zamieszki.

Próby zorganizowania niezależnych manifestacji pierwszomajowych podjęto w szeregu miast w Polsce.

Wrocław

Jak podali zachodni korespondenci, do najbardziej brutalnego ataku milicji doszło we Wrocławiu. Grupy manifestantów wielokrotnie usiłowały uformować pochód na ulicach miasta i wielokrotnie milicja przystępowała do ataku. Brutalnie pobito co najmniej 20 osób. Ponad 100 osób zatrzymano, w tej liczbie przywódców dolnośląskiej Solidarności, Władysława Frasnika, Józefa Piniórę i Marka Muszynskiego.

Milicjanci rozpendzili tłum około 500 osób, usiłujących uformować nieoficjalny pochód.

W rozmowie telefonicznej z korespondentami zagranicznymi, Piniór opisał scenę pobicia Władysława Frasnika, którego powalono na ziemię i pobito pałkami, a następnie zatrzymano.

Agencja Reutera również cytuje wypowiedź Pinióra, który mówi, że widział, jak w czasie niezależnej demonstracji we Wrocławiu milicjanci bili leżącego na ziemi Władysława Frasnika oraz działacza studenckiego Pawła Kocibę.

Do próby zorganizowania niezależnych demonstracji doszło także w Jastrzębiu na Śląsku. Około 20 osób, niosących transparenty z solidarnościowymi hasłami, zostało - według relacji świadków - brutalnie rozpendzonych przez milicję.

Co najmniej 4 osoby zostały aresztowane, w tym dwóch miejscowych działaczy Solidarności.

Według niezależnych źródeł pobito działacza Solidarności regionu Śląsko-Dąbrowskiego Tadeusza Jedynaka, zatrzymanego podczas próby zorganizowania niezależnego pochodu w Jastrzębiu.

Gdańsk

W Gdańsku, gdzie narodziła się Solidarność, w nabożeństwie w kościele św. Brygidy uczestniczyło co najmniej tysiąc osób. Władza zmasowała oddziały MO i ZOMO, które od wczesnych godzin porannych czekały w pogotowiu. Uniemożliwiło to uformowanie pochodu.

Lech Wałęsa, po zakończeniu nabożeństwa, zwracając się do zebranych powiedział: "Nie dajcie się sprowokować. Nie ponosicie niepotrzebnych ofiar".

Jak donosi korespondent *New York Times'a*, po nabożeństwie Wałęsa zignorował okrzyki wiernych wzywających, by stanął na czele pochodu. Złustrował ogromne siły MO i ZOMO i powiedział: "Nie lubię dowodzić przegraną bitwą".

Następnie Wałęsa wrócił do domu, wywiesił z okna sztandar Solidarności i wydał oświadczenie, stwierdzające m.in., że władza, mianująca siebie robotniczą, kieruje się strachem. Ci, którzy uważają się za awangardę ludzkości, chowają się za policyjnymi kordonami. W oświadczeniu, przekazanym telefonicznie zagranicznym korespondentom, Wałęsa dodał: "Od pięciu lat robotnicy obchodzą pierwszomajowe święto pomiędzy batalionami ZOMO".

Poznań

W Poznaniu milicja uniemożliwiła uformowanie się niezależnego pochodu po nabożeństwie w jednym z kościołów. Zatrzymano kilkanaście osób. Wśród zatrzymanych był Janusz Pałubicki, który stojąc na stopniach kościoła rozwinął transparent Solidarności.

Jedna z depesz mówi, że Pałubicki i kilka innych osób zostało pobitych przez milicję pałkami.

W pewnym momencie jacyś młodzi ludzie zaczęli rzucać kamieniami w milicję, krzycząc **Gestapo! Gestapo!**

Milicja rozproszyła też niezależne demonstracje pierwszomajowe w Łodzi, Poznaniu i Szczecinie.

Według oficjalnych danych, milicja zatrzymała w różnych miastach Polski około 60 osób. Większość z nich zwolniono. Według niezależnych źródeł, ogółem zatrzymano około 200 osób.

Rzecznik rządu PRL Jerzy Urban zaprzeczył, jakoby milicja użyła siły do rozbijania niezależnych pochodów pierwszomajowych. Dodał jednak, że we Wrocławiu

wiu zatrzymano 50 osób. Wielu zatrzymanych zostanie lub zostało już zwolnionych, powiedział Urban zagranicznym dziennikarzom, niektorzy otrzymują kary grzywny w kolegiach, dodał.

Urban poinformował też, że próba zorganizowania niezależnych demonstracji pierwszomajowych miała też miejsce w Pile.

Według najnowszych doniesień z Polski, w szeregu miast uczestnicy niezależnych obchodów pierwszomajowych zostali ukarani grzywnami w wysokości 50 tys. zł i w większości zwolnieni. Informacje te nadeszły z Warszawy, Wrocławia, Łodzi i Częstochowy.

Relacje zagranicznych korespondentów, świadków wydarzeń w dniu 1

maja na ulicach polskich miast, zadają kłam słowom rzecznika rządu Jerzego Urbana, który zaprzeczył, jakoby milicja użyła siły przeciwko demonstrantom, choć przyznał, że doszło do licznych zatrzymań.

Jak podaje agencja Reutera, oficjalna prasa pominęła ten fragment przekładu konferencji prasowej Urbana.

Lech Wałęsa oświadczył, że pokazał siły, który władze zademonstrowały 1 maja na ulicach wielu miast, praktycznie uniemożliwił niezależne obchody pierwszomajowe.

Informacje o wydarzeniach w Polsce w dniu 1 maja przekazujemy za agencjami prasowymi: Reutera, Deutsche Presse Agentur, United Press International, Associated Press i Agence France Presse.

3 MAJA

Jak wynika z depesz zachodnich agencji prasowych z poniedziałku 4 maja, manifestacje w dniu 3 maja były, jak się wydaje, liczniejsze niż niezależne obchody pierwszomajowe.

W niedzielę 3 maja, w obliczu kordonów milicji przed kościołem Mariackim w Gdańsku, Lech Wałęsa wzywał do wstrzeźmiwości, ostrzegając przed zgorzgniętymi potyczkami i niepotrzebnymi ofiarami.

Świętokradztwo w katedrze warszawskiej

Niepokój budzą reakcje władz na demonstracje pierwszomajowe i trzeciomajowe. W obliczu mniej liczebnych manifestacji niż przed kilku laty, władze zorganizowały demonstrację siły, zarówno w dniu 1 jak i 3 maja. Działo się to na kilka tygodni przed wizytą Jana Pawła II. Przed kościołami ustawiono armatki wodne, zmasowano MO i ZOMO, w paru przypadkach użyto gazu.

W Warszawie tajniacy wtargnęli, otwierając siłą wrota, do katedry św. Jana na Starym Mieście. Świadkami takiego incydentu nie byliśmy już od kilku lat.

Po nabożeństwie, demonstrujący wołali: **Nie ma wolności bez Solidarności! Wiwat 3 maj!**

Śpiewano pieśni patriotyczne, skandowano hasła pro-solidarnościowe. Zjawiała się milicja. Widząc oddziały szturmowe MO, demonstranci zaczęli się rozchodzić, chroniąc się przed milicją. **Jestescie Judaszami! Sprzedajecie się za srebrniki!** wołali wycofujący się manifestanci, rzucając milicjantom pod nogi złotówki.

Relacja naocznego świadka

Korespondentka amerykańskiej agencji prasowej **United Press International** przekazała następującą relację z trzeciomajowych wydarzeń w Warszawie.

Dokonczenie obok, str. 5

EMIGRACJA UCZONYCH

Dokonczenie ze str. 1

Dlaczego wyjechali? Prof. Kowalczyk wymienia, jako główny powód to, że za granicą w nieporównywalnie większym stopniu mogą zaspokoić swoje ambicje naukowe. W kraju takich szans nie mają. Ich pierwsze kroki są zwykle bardzo ciężkie. Dlaczego się decydują? Odpowiedź znaleźć można w pismach podziemnych, zajmujących się problemami życia wyższych uczelni. Nie tylko o to chodzi, że w Polsce zarobki młodych pracowników nauki są wyjątkowo niskie i kształtują się zaledwie na poziomie 15-18 tys. zł, ale przede wszystkim o to, że brak wyposażenia pracowni, brak laboratoriów, brak środków na badania, brak literatury fachowej, nie ma pieniędzy na zakupy biblioteczne, nie ma szans na nabywanie sprzętu komputerowego i na dostęp do światowych banków danych.

Nie ma prawie wymiany naukowej z zagranicą. Trudno się przebić do jakiegos stypendium i obowiązują tu dodatkowe kryteria polityczne. Rzadko można skontaktować własne przemyslenia i doświadczenia z ośrodkami zachodnimi.

W PRL grozi zmarowanie możliwości twórczych

Młody naukowiec wie, że grozi mu utknięcie w miejscu, że nie będzie miał szans rozwijania swych specjalności, czyli, że w końcu zmarnuje swoją karierę i siebie i możliwości twórcze, z jakimi konczył studia. Zamiast ułatwień w kontaktowaniu się ze światem osiągnięć naukowych, Polska Ludowa proponuje mu

polityczne obostrzenia ustawy o szkolnictwie wyższym i obawy przed akcją weryfikacyjną.

W stronę Bangladeszu Europy

Ale te wyjazdy to zawsze strata dla substancji narodowej, to dalsze osunięcie się po owej równi pochyłej, wiodącej w stronę Bangladeszu Europy. Czy jednostka w takich momentach dziejowych ma prawo przedłożyć swoje własne interesy, choćby najbardziej szlachetne i wyłumaczalne, nad interes grupowy, nad rację stanu, interes narodu?

Proszę nie oczekiwać jednoznacznej odpowiedzi. Zbyt trudny to problem. Aleksander Hał, na łamach *Gwiazdy Morza*, napisał niedawno, że dziś decyzyjną o emigracji jest najczęściej forma ucieczki od obowiązku wobec innych ludzi, wobec rodaków. Episkopat Polski już w 1983 roku wzywał, w komunikacie z obrad 192 konferencji: "Młode umysły i młode serca są potrzebne ojczyźnie".

Inna gazeta katolicka, *Głos Niedzielnny*, wskazuje, że straty, jakie poniosła Polska w wyniku wprowadzenia stanu wojennego - a oblicza się je na ponad 100 tys. emigrantów - są niewymierne w sensie finansowym. Polska utraciła tysiące najbardziej wartościowych ludzi. Stanowisko Kościoła jest jasne.

A co mówią o tym władze PRL? Jak oceniają realizację paragrafu 77 konstytucji o tym, że Polska Ludowa szczególnie opieką otacza pracowników nauki, oświaty, sztuki i w ogóle inteligencję twórczą?

Alina Grabowska, RWE

3 MAJA

Ciąg dalszy

wie, w katedrze sw. Jana na Starym Mieście

Nie udało się zaryglować bram świątyni. Czterdziestu funkcjonariuszy SB wdarło się do świątyni. Wylapywali manifestantów, wyciągając ich na schody. Tam walono ich pałkami.

Staliśmy właśnie na schodach katedry, przyglądając się tym dramatycznym scenom, kiedy jeden z milicjantów nas zauważył i podchodząc zawołał: "Chodźcie ze mną!" Nie pozostało nam nic innego. Za chwilę znaleźliśmy się wewnątrz milicyjnej "suki", do której wpełchnął nas milicjant, nie zważając na moje protesty, że jestem korespondentką prasy amerykańskiej.

"Nic nie rozumiem", powiedział po polsku. W samochodzie było 20 osób. Jakas kobieta, która nie miała przy sobie dokumentów i zakrwawiony młody człowiek. Sierzakano mu okulary i krew spływała mu z twarzy. "Niechże mu pan pomoże" - zwróciła się do milicjanta kobieta. - "Nic mu się nie stanie" - wymamrotał milicjant. - "Nie umrze".

Zwracam się więc do milicjanta: "Mój zatrzymany kolega jest obywatelem polskim, pracującym dla amerykańskiej agencji UPI. Ma wystawiony przez polskie MSZ dokument" - "Nic mnie to nie obchodzi" - powiada milicjant. Przychodzi kolej na mnie. "Mam dokument prasowy, wydany w Moskwie, przez ministerstwo spraw zagranicznych ZSSR" - oświadczam. Milicjant błędnie, nagle przestaje mówić. - "Ach, to co innego. Jak się to mogło stać? Bardzo panią przepraszam. Pani jest wolna. Może pani iść" - "Nie wyjdę stąd bez mego towarzysza" - "Wobec tego niech i on idzie".

Napasc ZOMO pod Wawelem

W Krakowie wyprowadzenie na ulice oddziałów ZOMO w pełnym rynsztunku bojowym doprowadziło do gorszących scen przed katedrą na Wawelu i w okolicy zamku. Umundurowana milicja rozpędzała demonstrantów, skandujących hasła niepodległościowe i solidarnościowe, wznoszących okrzyki na cześć Papieża. Atakowano ludzi pałami i metalowymi prętami od odebranych ludziom transparentów.

Do katedry na Wawelu przybyło ponad 5 tys. osób. Po nabożeństwie grupa około tysiąca osób, z flagami i transparentami, zaczęła formować pochod. Na demonstrujących napadły szturmowe oddziały ZOMO i rozproszyły pochod.

Do podobnych incydentów, na mniejszą skalę, doszło w Gdańsku, Wrocławiu, Łodzi i Lublinie.

W Gdańsku, na nabożeństwie do katedry Mariackiej przybyło ponad 6 tysięcy osób. Po nabożeństwie, do zebranych przed katedrą wiernych, przemówił Lech Wałęsa.

Aresztowanie

Korespondenci zagraniczni oceniają, że na terenie całego kraju zatrzymano w czasie niezależnych pochodów trzeciomajowych co najmniej 200 osób, w Warszawie ponad 40, w Gdańsku - 30, we Wrocławiu - 30, w Łodzi i Lublinie - po 10.

Reakcje Episkopatu

Wtorek, 5 maja. Według depeszy agencji Reutera z Warszawy, prymas Polski kardynał Józef Glemp zwrócił się - jak można wnioskować, do władz PRL - o przeprowadzenie dochodzeń w celu ustalenia, czy funkcjonariusze MO i SB świadomie wdarli się do katedry sw. Jana w Warszawie. Reuter podaje, że nie otrzymał bliższych informacji z rezydencji

prymasa na ten temat. Reuter podaje, że gazów łzawiących użyto również w jednym z kościołów we Wrocławiu.

Protest rządu Stanów Zjednoczonych

Poniedziałek, 4 maja. Rzecznik Departamentu Stanów Zjednoczonych zaprotestował przeciw użyciu siły przez MO i SB wobec uczestników trzeciomajowych manifestacji w Polsce.

Rozbicie manifestacji w Polsce spotkało się z oficjalnym potępieniem rządu Stanów Zjednoczonych.

Zastrzegając sobie anonimowość, przedstawiciel rządu USA powiedział prasie: "Napadanie z pałkami i rozbijanie demonstracji nie przyczynia się do poprawy stosunków". W poniedziałek 4 maja rząd amerykański przekazał rządowi PRL wyrazy oburzenia z powodu użycia siły policyjnych dla tłumienia polskiej opozycji.

Inny przedstawiciel rządu USA Switzer powiedział: "Stany Zjednoczone są zaniepokojone biciem i aresztowaniem w Polsce osób, starających się o to, by niezależne ugrupowania mogły wносить wkład do rozwiązywania problemów gospodarczych i społecznych".

"Daliśmy do zrozumienia, że sprzeciwiamy się używaniu przez rząd polski przesładowan i aresztowan wobec tych, którzy nie zgadzają się z jego polityką".

Inny przedstawiciel Departamentu Stanu powiedział, że choć proces poprawy stosunków USA-PRL nie jest wykończony, to jednak naprawdę musimy poczekać do chwili, kiedy kwestia praw człowieka w Polsce nie będzie traktowana czysto werbalnie.

Na Jasnej Górze

Święto trzeciego maja, jak co roku, obchodzono uroczystości w sanktuarium na Jasnej Górze, w święto Matki Bożej Królowej Polski. Sumie pontyfikalnej przewodniczył kardynał Franciszek Macharski z Krakowa. Słowo Boże wygłosił prymas Polski kardynał Józef Glemp.

Udział w uroczystościach wzięło wielu biskupów, którzy w dniach 1 i 2 maja obradowali na plenarnej konferencji Episkopatu Polski w Częstochowie. Ogólną liczbę wiernych, którzy przybyli w religijnej i narodowej pielgrzymce na Jasną Górę, oblicza się na ponad 50 tysięcy. Wśród nich było kilkanaście tysięcy młodzieży akademickiej z całego kraju, studentów zgromadzonych po raz 52 od czasu przedwojennych ślubowań.

Już w sobotę, 2 maja, odbyła się procesja eucharystyczna na wałach i msza św. odprawiona na jasnogórskim szczycie. Kazanie wygłosił biskup Józef Michalik z Gorzowa, nowo wybrany przewodniczący Komisji Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Akademickiego. Ukazując głęboką wiarę Matki Bożej, wezwał młodzież do odpowiedzialności za ich wiarę żywą, wymagającą dzisiaj zarówno odwagi jak i zmysłu krytycznego, by nie zagubić się w ideologii.

Wieczorem apelowi jasnogórskiemu przewodniczył arcybiskup Wrocławia, kardynał Henryk Gulbinowicz. Podczas nocnego czuwania przed cudownym obrazem młodzież akademicka modliła się w intencji Jana Pawła II.

3 MAJA NA EMIGRACJI

Parada w Chicago

Emigracja polska obchodziła rocznicę Konstytucji 3 Maja bardzo uroczystie. W Chicago, gdzie mieszka ponad 750 tys. emigrantów polskiego pochodzenia, a w jego okolicy ponad milion, odbyła się tradycyjna, polska parada na ulicach miasta.

W Londynie, Paryżu, Rzymie i wielu innych skupiskach polskich odbyły się okolicznościowe akademie. W

brazylijskiej Kurytybie odbył się kolorowy, polski pochód.

W Chicago, mimo nie najlepszej pogody, w paradzie wzięło udział tysiące osób. Były zespoły taneczne, muzyczne, poczty organizacji polskich. Przemaszerowano przez srodmieście, na trasie zgromadziły się tłumy widzów. Wielkim marszałkiem tegorocznej parady, która przypominała zgromadzoną, że to nie tylko rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja, ale także 150 rocznica pojawienia się pierwszych polskich osadników w Chicago, był miejski clerk Walter Kozubowski. Było dwu senatorów Stanów Zjednoczonych, wyżsi urzędnicy i liczni przedstawiciele władz miejskich i stanowych.

Wśród przywódców polskiej społeczności w Stanach Zjednoczonych był prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej, mecenas Alojzy Mazewski.

"Chcemy, by parada ta była okazją do refleksji nad dokonaniem Polonii i Polaków w Chicago i w Stanach Zjednoczonych" - powiedziała w swoim przemówieniu wiceprezeska Kongresu Polonii Amerykańskiej Helena Szymanowicz.

W Nowym Jorku

W Nowym Jorku Polacy obchodzili 196 rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja we wszystkich polskich kościołach. Najważniejsze uroczystości odbyły się w dzielnicy polskiej Greenpoint na Brooklynie, na Long Island oraz w Trenton, w stolicy stanu New Jersey. Po uroczystej sumie w kościele sw. Stanisława na Greenpoint, celebrowanej przez proboszcza polskiej parafii ks. Walentego Pieczkę, zgromadzeni przemaszewali do polskiego domu narodowego, gdzie odbyła się akademie.

Przemawiał działacz Stowarzyszenia Weteranów Armii Polskiej w Ameryce Bolesław Laszewski. Część artystyczna była na profesjonalnym poziomie. Wystąpił Chór św. Cecylii oraz dwa zespoły taneczne, Mateusz i Słowianie.

Na Brooklynie, po południu, na placu ks. Jerzego Popiełuszki odbyły się krótkie uroczystości.

Na Long Island, po mszy św. celebrowanej przez proboszcza ks. Józefa Kozłowskiego w polskiej parafii św. Jacka, wierni udali się na jeden z placów, by tam poświęcić tablicę pamiątkową, następnie odbyła się akademie w Polskim Domu Narodowym.

Poswięcenie pomnika ks. Popiełuszki

W Trenton odbyło się poświęcenie pomnika ks. Jerzego Popiełuszki. Pomnik, dłuta Andrzeja Kitynskiego, stanął na skwerze w parafii polskiej pod wezwaniem św. Jadwigi. Jako specjalny wysłannik Ojca Świętego, na uroczystości przyjechał z Rzymu ks. biskup Grochowski, sekretarz Najwyższego Trybunału Papieskiego.

Dzień polski w Filadelfii

Polskie uroczystości odbyły się także w Filadelfii, mieście, gdzie stworzono pierwszą konstytucję na świecie. Burmistrz miasta powiedział, że Amerykanie solidaryzują się z Polakami, dążącymi do wolności. Niedzielę 3 maja ogłoszono w Filadelfii Dniem Polskim.

W 33 parafiach w Detroit

W Detroit tysiące Amerykanów polskiego pochodzenia uczestniczyło w obchodach. W wielu spośród 33 polskich parafii odbyły się uroczyste nabożeństwa w języku polskim. Były akademie, bankiety i wielki, trzydniowy festiwal. Nowością tradycyjnych obchodów był bankiet, zorganizowany przez Polsko-Amerykańskie Centrum Kulturalne. Honorowym gościem bankietu był republikancki senator Frank Murkowski z Alaski, który przybył specjalnie z Waszyngtonu ze swoją uroczą małżonką.

I wreszcie - Paryż

W sobotę 2 maja w Paryżu odbyło się tradycyjne zebranie w Bibliotece Polskiej. Prof. Jerzy Mond wygłosił referat o Konstytucji 3 Maja. Otwarto wystawę nabytków Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej za okres 1982-1987.

Episkopat Polski wydał właśnie oświadczenie stwierdzające m.in., że prawidłowe stosunki między państwem a Kościołem wpływają na realizowanie praw obywatelskich w Polsce i otwierają nowe pola działalności Kościoła dla dobra społeczeństwa. Służy temu każda obecność przedstawiciela Ojca Świętego w naszym kraju. Uregulowanie podstawowych problemów, występujących między państwem a Kościołem stworzy warunki dla wznowienia stosunków dyplomatycznych między Stolicą Apostolską a państwem polskim.

I dalej. Legat papieski, przysłany do Kościoła lokalnego stanowi oparcie dla wiernych, ponieważ reprezentuje on najwyższą władzę Kościoła. Biskupi wzywają do godnego przyjęcia namiestnika Chrystusowego i zachęcają do licznego udziału w uroczystościach Kongresu Eucharystycznego.

Wydarzeniem wielkiej wagi będzie zaliczenie przez Ojca Świętego w poczet błogosławionych sługi Bożej Karoliny Koczkowej z diecezji tarnowskiej oraz sługi Bożego biskupa Michała Kozala.

KENNEDY I BRZEZIŃSKI PAKUJĄ WALIZKI

W najbliższym czasie mają odwiedzić Polskę senator Edward Kennedy i prof. Zbigniew Brzezinski. Kennedyemu w grudniu ub. r. władze PRL odmówiły wizy wjazdowej. Teraz obiecano, że wizę dostanie. Ma być w Polsce od 22 do 26 maja. Jego rzecznik powiedział, że jeszcze nie zostało ustalone, czy senator spotka się z Wałęsą. Przedstawicielka Brzezinskiego spytała, czy profesor spotka się z Wałęsą podczas wizyty prywatnej, powiedziała: "Trudno sobie wyobrazić, aby jakkolwiek wybitny Amerykanin jechał do Polski i nie starał się o spotkanie z Wałęsą". Brzezinski ma być w Polsce między 12 a 23 maja.

1 MAJA W PARYŻU

W Paryżu i w niektórych innych wielkich miastach Francji członkowie Solidarności brali udział w manifestacjach pierwszomajowych, które zorganizowały regionalne federacje trzech wielkich francuskich central związków zawodowych: Force Ouvriere, Confederation Francaise Democratique du Travail oraz chrześcijańskiej Confederation Francaise des Travailleurs Chretiens.

W Paryżu delegaci Solidarności brali udział w pochodzie federacji paryskiej Force Ouvriere. W pochodzie z placu Bastylli do cmentarza Pere Lachaise jechała też policjantka, ozdobiona napisami: Solidarnosc, Polska - rząd podwyższył ceny, Po stanie wojennym - stan nędzy.

W pochodzie wznoszono okrzyki na cześć Solidarności.

Delegacja Solidarności, w składzie Danuta Nowakowska i Piotr Chruszczynski, uczestniczyła również w pierwszomajowym spotkaniu, które w sali paryskiej giełdy pracy zwołała centrala związkowa CFDT. W Bordeaux, na spotkaniu wielkiej chrześcijańskiej centrali związkowej CFTC, sporo uwagi poświęcono Polsce i Solidarności.

● Doc. Bronisław Geremek, w wywiadzie dla paryskiego dziennika *Le Matin* powiedział, że wizyta francuskiego ministra spraw zagranicznych nie była wyrazem poparcia jego rządu dla polityki władz PRL, ale odbyła się pod znakiem potrzeby dialogu między władzami a społeczeństwem w Polsce.

KORESPONDENCJA WŁASNA Z POLSKI Z DALEKIEGO KRAJU

Poszły w niepamięć, w mrok zapomnienia te niegdyś masowe pochody, jakby z filmu "Człowiek z marmuru" rodem. Jawia się czasem w opowieściach pokolenia ojców i dziadków. We wspomnieniach zaiste orwelowskich.

Las, nadnaturalnie wielkich twarzy malowanych na płótnie. To ówczesni przywódcy z wąsatym "ojcem narodów" na czele. Gorują nad tłumem, szarym, bezosobowym. A ten skanduje: "W odpowiedzi na atomy - zbudujemy nowe domy", "Cieszą mi się i wioski, że powrócił Rokossowski", "Stalin, Bierut, Wilhelm Pieck". Okrzyki te są zgrane, jednocześnie, podawane z odpowiednią intonacją. Przeciwione w szkołach na godzinach lekcyjnych, w zakładach pracy, w wojsku - zamiast musztry. Z trybuny honorowej kamienne twarze przywódców prześlają od czasu do czasu uśmiechy. Ten i ow machnie nawet ręką. Byle za blisko nikt nie podszedł. Kontakty z klasą pracującą zbyt osobiste, niewskazane. Ale czasem jakieś dziecko w "naturalnym", "spontaniznym" odruchu pod wodzowi papierowy kwiat. Ten równie "spontaniznie" weźmie dziecię na ręce. A tu zaraz tłum fotoreporterów i już nazajutrz zdjęcie obiegne całą prasę Krajową i zagraniczną. Wzruszające. A tu ryk wśród tłumu, bo oto kukła się pojawia. Tito - krwawy kat z toporkiem w dłoni. Za nim Eisenhower, co z tego, że generał alianckiej armii, ale kapitalista, krwio pijca z bombą atomową pod pachą. Prowadzi generała na smyczy robotnik - szary człowiek.

Tak, to symbol - ujarzmiony więzien proletariatu. I znow okrzyki i pieśni masowe. "Nie papież nam Wybrzeże dał, nie Śląsk biskup był". 1 Maja Masowa demonstracja proletariatu.

Zmarł "ojciec narodów", przyszła odwilż, Październik, Gomułka. Przyszły nowe maje. Bez krwawego Tito i Eisenhowera wprawdzie, ale za to z za wyzonymi wynikami pracy, z hasłami na wyrost, z całym tym oszustwem, o kraju, który kwitnie i rozwija się. Władza miała na te maje różne pomysły. Np. raz w ramach hasła "wojsko z ludem, lud z wojskiem" żołnierze maszerowali wśród cywilów. To było chyba jeszcze przed 70-tym, a może wkrótce potem.

Wciąż, chociaż już pozornie nieobowiązkowy był ow pochod sprawdzianem lojalności. Był, czy nie był na pochodzie? Czuje oko personalnego dostrzegało nieobecnych. Ale mimo wszystko zawsze byli tacy, którzy nie chodzili.

Z latami coś jednak podupadało. Entuzjazm coraz mniejszy był i ludzie nie bardzo chcieli tasczyć hasła mówiące o bogactwie kraju i obywateli. Po pałowaniu studentów w 1968 i po grudniu 1970 nastąpił wyraźny kryzys. Po niej jednak znow "spęd" 1-majowy stał się sprawdzianem uczestnictwa w akcji. "by Polska rosła w siłę, a ludziom żyło się lepiej". Propaganda sukcesu wymagała masowości. I Sekretarz na honorowej trybunie miał być podziwiany przez masy, którym "żyło się lepiej".

Władza uruchamiała dostawy 1-Majowe. Nie rzadko mowiono "przed 1 Maja "rzucić pomarańcze, kiebasę, cytryny". Rzucali w przeddzień i w samochodach na trasie pochodu. To też metoda. Jakos się to wszystko toczyło. Już bez dawnej bojowości i entuzjazmu. Ale było. Szli ludziska, żeby się dyktorem i kierownikom nie narazić, żeby pomarańcze i cytryny kupić dzieciom. Szli bez wiary i przekonania, że jest to rzeczywiście ich święto.

Nasze pierwsze majowe święto było w 1981 roku. Jeszcze nie bardzo było

wówczas wiadomo, co począc z tym fan-tem. Ma być, czy też nie. Bo niby tak. Święto robotnicze, czyli nasze, ale zawłaszczone przez Czerwonego, który to uczynił z niego jeszcze jedną fasadową imprezę służącą celom propagandowym. Tak zwane oficjalne pochody w 1981 roku były w całym kraju skromne. W niektórych miastach w ogóle ich nie było. Solidarność też jeszcze nie wypracowała formy i stylu tych pierwszomajowych uroczystości. Tyle innych ważnych spraw się wówczas działo. Przygotowania do Zjazdu Sieć Walka o dostęp do środków masowego przekazu. Budowa pomnika. Konflikty w regionach i na szczeblach. Bydgoszcz. "Wielkiej nadziei krotki czas" skończył się 13 grudnia, 1981 roku. Przyszła czas walki, czas utrwalania nowej, niezależnej siły.

Zbliżał się pierwszy wojenny 1 Maja. Władza bała się tej imprezy, w nowych, odmiennych warunkach. Trasa pochodu w stolicy skrocona do minimum. Sprawdzona wielokrotnie. Obstawiona, zamknięta dla elementów niepożądanych. Przemarsz z Krolewskiej rog Grzybowski na Plac Zwycięstwa i koniec. My o tej samej porze gromadzimy się na Placu Zamkowym. Na wezwanie władz. Związku. Są transparenty, flagi, znaczki. "S". Pogoda piękna. Słoneczna. Jak

okiem mignąć, tłumy. Na pewno było nas wówczas nie mniej niż 15 tys. W stanie wojennym!

Miodową, potem Długą, bo obok Placu Krasieńskiego kordon milicji, potem Fretą, Rynkiem Nowego Miasta i Mostową na Wisłostradę. Dziewczyny piszą szminką na flagach biało-czerwonych - SOLIDARNOSC, NZS, KPN, chłopcy poodejmowali te flagi z latarni i domów. Ludzie stoją w oknach i na balkonach, wiatują, cieszą się. Na czele pochodu idą ci najodważniejsi.

Młodzi mężczyźni w czarnych garniturach. Ramie przy ramieniu. Tak by nikt nie mógł ich rozdzielić. Ta czołówka w czerni robi ogromne wrażenie. Przypomina, że oto trwa stan wojenny. Związek jest zawieszony. Przywódcy internowani. Byli już zabici. Milicja nie atakuje. Jeszcze nie dziś. Atak nastąpi w dwa dni później. 3 Maja - władza odegrała się za 1 Maja. Użyto gazów, wody i pałek. Były aresztowania. Właśnie w trakcie tego pamiętnego pochodu 1-Majowego rozdzieli się pierwsze okrzyki. Wołano "Uwolnić politycznych", "Rzucicie pały, chodźcie z nami", "Lech Wałęsa", "Zbigniew Bujał", "Solidarność", "Nie ma wolności bez Solidarności".

Ten pierwszy pochod spełnił bardzo ważną rolę. Natchnął wielu ludzi wiarą w to, że mimo czołgów, gazów, pałek, aresztowań i przemocy, jesteśmy razem. Później różne były koncepcje organizacji

niezależnych kontr-pochodów. W kilku miastach, m.in. we Wrocławiu i Gdańsku udało się niezależnym wmieszać w pochod oficjalny, co szczególnie we Wrocławiu stało się powodem wielkiej awantury, bo ZOMO-owcy w ferworze gazowania, nie oszczędzili przedstawicieli bratnich armii stojących godnie na trybunie.

Nigdy nie zapomnę pewnej sceny z tej pierwszej manifestacji warszawskiej. Oto jeszcze w trakcie konstituowania się pochodu na Placu Zamkowym, dwu chłopców w wieku 10-12 lat wyciągnęło zza koszulek transparent z napisem "Solidarność żyje". Rozpięli go dumnie ponad głowami, a tłum nagroził ich burzą oklasków.

Co robią ci chłopcy, dziś już prawie 18-letni? Wkrótce będą w wieku uprawnionych do głosowania. Jak potoczą się losy tego pokolenia?

Były maje

Już w roku następnym władza przygotowała kontrofensywę przed 1 Maja. Aresztowania, zatrzymania, przesłuchania, rewizje.

Po wyjściu z domu widok uzbrojonej stolicy upewnił, że tym razem nie będzie łatwo. Mimo to ludzie szli. Jak zawsze na Stare Miasto.

Idących w kierunku Katedry milicjanci pilnowali. Ten, ow wówczas posyłał im zajaczkę (znak Victoria, przyp. red.).

Po mszy w Katedrze ZOMO zablokowało wszystkie wyjścia ze Starego Miasta. Wolna była jedynie Brzozowa. Poszliśmy. Na Wisłostradzie uformował się mały pochod. Pokazały się transparenty i zabrzmiały okrzyki. Nadciągali dalsi uczestnicy. Słychać było "Pozdrowienia od podziemia", "Tu jest Polska", "Niepodległość", "Za pieniądze nie bij brata". ZOMO nie dało za wygraną. Rozbijali nawet najważniejsze grupki. Woda i gazy na przemian. Albo pały. Na widok milicjantów na koniach tłum skandował "Kozacy". Rozbijanie owych przemierzających się grup, próbujących uformować większy pochod, trwało kilka godzin.

Wiadomym się stało, że władza na przyszłość nie dopuści do kontrpochodu w śródmieściu. Przeniesliśmy się więc na Żoliborz do księdza Jerzego. Następne majowe święto (83 r.) odbyło się u św. Stanisława Kostki. W kościele, który stał się symbolem Wolnej Polski.

Odbyła się msza święta i popłynęły modlitwy za ludzi pracujących. Pieśni "Boże coś Polskę", "Rota" i "Ojczyzna ma". Czujna władza szybko przemieszczała "siły porządkowe" ze Śródmieścia na Żoliborz. Wprawdzie pochod udamem, ale ta nowa żoliborska tradycja dopiero się przecieży rodziła.

Kolejny niezależny 1 Maja na Żoliborzu był już zdecydowanie nasz. Ci, którzy nie poszli na pochod oficjalny, mijali się z tymi idącymi do Śródmieścia.

Szliśmy uskrzydleni naszą wiarą i przekonaniem, że nie bierzemy udziału w kłamstwie, a natomiast ci płynący w przeciwnym kierunku byli jacyś tacy niepewni, speszzeni, jakby z poczuciem winy. Nas ewentualnie czekały gazy, woda i pałki. Ich zaś rzadkie, do nabycia

wiktuły i premie. Wiadomym jest np., że niektóre zakłady pracy dawały młodzieży idącej w oficjalnym pochodzie dres trampki. Inne zaś plecały tzw. "bazowki" - towary w kraj deficytowy.

Po uroczystej mszy świętej w intencji ludzi - pracy i ich patrona św. Józefa wyruszyliśmy w stronę Placu Komuny Paryskiej. Z głośników zawieszonych na linie, rozpiętej pomiędzy domami na ulicy Krasieńskiego, popłynął głos Zbyszka. Bujała - wówczas jeszcze z podziemia. Tłum wiatował, ludzie

podziwiali pomysłość chłopców z podziemia. Zanim "spece" zdjęli głośnik, upłynęło kilka godzin i cosmy się nacieszyli to nasze. A dostać się na strych skąd przeciągnięto liny nie było łatwo, bo i kłódki zostały zmienione na nowe i akurat do odpinowania ich "spece" nie mieli przyrządów.

Popłynęło też w powietrze wiele balonów z napisem Solidarność.

Mielśmy iść do Huty, by tam spotkać się z drugą zmianą wychodzącą z pracy, ale nas w szoku zwartym nie dopuścili. Trochę ludzi pod zakładem doszło, lub dojechało, ale pod Hutą tereny otwarte i milicja wyłapywała. Drugą zmianę przetrzymali i tak do połączenia obu grup nie doszło. Niektórzy mieli za złe władzom regionu, że jakos tak złe tę imprezę zaplanowali, że nie przewidzieli, iż MO za wszelką cenę udaremni manifestację obok Huty.

Do najbardziej udanych, niezależnych obchodów 1-Majowych należą moim zdaniem ten z 1986 roku.

Po mszy w kościele Stanisława Kostki, jak zwykle udaliśmy się w stronę Placu Komuny. Puscili, ale nie w stronę Śródmieścia. Tylko odwrotnie. W stronę Huty.

Warszawa. A więc idziemy. Tłum gestuje, jest nas coraz więcej, dochodzą nowi. Skandujemy "Pokoju demonstacja". Kierowcy autobusów zatrzymują się. Ludzie wychodzą i przyłączają się do pochodu. Milicjanci stoją, ale nie pałują. Wołamy więc "Chodźcie z nami, dziś nie biją", "Solidarność", "Niepodległość", no i to już sztandarowe "Nie ma wolności bez Solidarności".

Pochód potężniejszy. Widzę Seweryna Jaworskiego, Jacka Kuronia, Janusza Onyszkiewicza.

Jest nas dużo. Około 5 tysięcy. Idziemy Słowackiego. Do Huty nie puszczają. Kierują w lewo. Dochodzimy do Broniewskiego. Stop. Milicja zamknęła wyjście z ulicy.

Pokoju demonstacja, a więc i środki protestu pokojowe. Siadamy na jezdni. Jacek Kuron pertraktuje z MO. My siedzimy. Jak w filmie "Ghandi". Kuron nawołuje do rozejścia się w spokoju. Wszyscy wstają i w pogodnym nastroju rozchodzą się do domów. Na drugi dzień Jacka "za podżeganie" do demonstracji zamknęli.

Były próby oficjalnej rejestracji niezależnych pochodów. Przedstawiciele Solidarności zwrócili się z takową do władz. Speliły na niczym.

A pochody niezależne, żeby tam nie wiem co. Rzecznik prasowy rządu Jerzy Urban mówił - były i będą. Nawet, jeżeli stara się umniejszyć, osmieszyć i zlekceważyć to i tak wiadomo, że to nieprawda.

Jest to święto Polaków, Święto Ludu pragnącego żyć w niepodległej Polsce.

1 Maja - nasze święto, wpisało się do kalendarza niezależnych imprez. Tym bardziej, że władza chce zawłaszczyć inne wielkie święto - 3 Maja, wymyślono nawet, że jest to święto Stronnictwa Demokratycznego.

BRONISŁAW ŚLESIŃSKI

GŁOS WOLNEJ POLSKI

Rozgłosnia Polska Radia Wolna Europa obchodziła 35 rocznicę swego istnienia 3 maja

3 maja 1952, u szczytu lat stalinowskich, na falach radiowych do kraju dotarł sygnał RWE - takti melodii upamiętniającej Konstytucję 3 Maja

Admirał Harold Glenn Miller dnia 3 maja przekazał byłemu kurierowi Armii Krajowej Janowi Nowakowi rozgłosnie polską RWE - Radio Wolna Europa - Głos Wolnej Polski

Oto fragment pierwszej audycji Mowi Jan Nowak

Od tej chwili przestajemy być uchodźcami, odciętymi od ojczyzny. Zdobywamy możność czynnego udziału w życiu społeczeństwa polskiego. Jako ludzie wolni możemy z otwartą przyłbicą bronić interesów i granic Polski, możemy zachować niezależność myśli, czynów, bez obawy narażenia się na prześladowania, czystki i więzienia

Ale zdajemy sobie w pełni sprawę, że polska rzesza w wolnym świecie stanowi tylko drobną część społeczeństwa polskiego. Narod jest tam, gdzie tysiącletnimi korzeniami urosł w rodzinnej ziemi

Otrzymujemy tę nową radiostację z rąk naszych amerykańskich przyjaciół, w dniu święta 3 Maja, które dla Polaków zawsze było i pozostanie symbolem nadziei. Nadejdzie jeszcze ten dzień, kiedy jutrzienka swobody zabłyśnie znowu nad Warszawą. Będzie to dzień waszego zwycięstwa! Waszego tryumfu, tryumfu narodu, który w najgorszych chwilach nie utracił wiary

Długoletni dyrektor Rozgłosni Polski RWE Jan Nowak-Jeziorański, w liście *dźwiękowym wysłanym do rozgłosni*, mówi z okazji rocznicy

W owym pamiętnym dniu 3 maja 1952 roku wydawało się, że Polska jest we władzy demona i że nie ma w kraju takiej siły, która mogłaby oprzeć się realizowanym z zelaną konsekwencją planom ujarzmiania umysłów ludzkich. Nad Polską panował mrok stalinowskiej nocy. Wydawało się, że będzie to noc bez końca i bez świtu, bo ciemnego horyzontu nie rozjaśniał nawet najślabyś płomyk nadziei

Terror, wzajemny strach i nieufność, niszczyły więzy między ludźmi. Młodzież skandowała na masowkach imię Stalina. Pisarze, poeci, dziennikarze wysławiali imię Stalina, muzycy komponowali symfonie na cześć Stalina, robotnicy uchwalali zobowiązania produkcyjne na cześć Stalina. Nie widac było zupełnie tych wielkich sił, drzemających w narodzie, które odezwąć się miały tak potężnie w niedalekiej przyszłości

A jednak, wbrew wszystkiemu i wbrew wszystkim, wbrew okrutnym realiom, niesłyszeliśmy do kraju, w tej pierwszej naszej audycji, słowa nadziei wypływające z wiary we własny naród, bo innej nadziei nie było. Mówiliśmy o walce, która wciąż się toczy, nie w lasach, na ulicach czy w podziemiach, ale w polskich duszach i w czterech ścianach polskich domów. Przepowiadaliśmy, że gdy jutrzienka swobody zabłyśnie znowu nad Warszawą, będzie to dzień tryumfu i zwycięstwa narodu, który nigdy nie utracił wiary, nigdy się nie poddał

Wyrażając uczucia i myśli całej naszej gromady, kończyłem zawołaniem Armii Krajowej - Polska żyje, Polska walczy, Polska zwycięży!

Z okazji rocznicy, rozgłosnia otrzymała depeche gratulacyjne, m.in. od seniora polskiej emigracji politycznej w Wielkiej Brytanii ambasadora Edwarda Raczyńskiego, jego następcy Kazimierza Sabata, prezydenta Rzeczypospolitej, prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej, mecenasa Alojzego Mazewskiego, od

byłego dowódcy Pierwszej Dywizji Pancerniej gen. Stanisława Maczka

Biurowi Koordynacyjny NSZZ Solidarności za Granicą, z siedzibą w Brukseli, wysłało obszerną depeche

Istnienie w wolnym świecie polskiej rozgłosni, nadającej bez cenzury PRL, wywoływało stałe protesty ze stron władz komunistycznych i ze strony Moskwy. Ostatnio władze warszawskie poruszyły tę sprawę w rozmowach z zastępcą sekretarza stanu USA Whiteheadem

Z okazji jubileuszu, w piątek 1 maja, zespół rozgłosni zebrał się w Monachium na skromnej kolacji. Przemawiał nowy dyrektor rozgłosni Marek Łatynski. Przeczytał m.in. słowa Andrzeja Gwiazdy: "Niemożliwe jest ustalenie, jacy bylibyśmy i jak byśmy myśleli, gdyby RWE nie nadawała. Sam nie potrafię ocenić tego wpływu. Podobnie, jak nie potrafię ocenić wpływu przeczytanych książek. Czytałem od chwili, gdy poznałem litery, zaś Wolnej Europy słuchałem, odkąd miałem radio"

WSPOMNIENIE GWIAZDY

Podziemne pismo Skorpion zamieszczało w 1982 roku czołowego działacza Solidarności Andrzeja Gwiazdy. Oto fragmenty

Nie pamiętam, kiedy po raz pierwszy słuchałem Radia Wolna Europa. W 1949 roku rodzice kupili radio, prymitywny polski odbiornik, ale z całym zakresem fal krótkich. W czasach stalinowskiego terroru, gdy za słuchanie audycji można było trafić do UB, słuchano programu nakrywając się, wraz z odbiornikiem, kocem. Pamiętam, jak bledli znajomi, jak drżały im ręce, gdy zapominałem wyłączyć odbiornik przed wprowadzeniem ich do pokoju

Lecz, mimo strachu, słuchaczy było wielu. Słuchały wszystkie klasy gimnazjalne, choć każdą kończyłem w innej szkole. Wystarczyło w kolejce lub w tramwaju zanucić fragment melodii lub powtórzyć drobny urywek, na przykład z Hemara, aby wywołać przestraszenie, ale jednocześnie uśmiechy i porozumiewawcze spojrzenia. Pomagały one odnaleźć się tym, którzy słuchali, a więc nie chcieli pogodzić się z ówczesnymi realiami

Radio Wolna Europa było, poza Kościołem, jedyną instytucją pozwalającą nawiązywać więzi w terrorizowanym i przerażonym społeczeństwie. Działy i inne rozgłosnie, Głos Ameryki, BBC, Watykan, Kolonia, ale Radio

Wolna Europa było głosem wolnej Polski

Ludzie wolnego świata nigdy nie rozumieją, jakie znaczenie miały dla nas te audycje. Chociaż nikt, kto nie siedział w więzieniu z betonowym spacernikiem nie zrozumie, jak wiele znaczy dziurka wielkiego grochu, wybita w blindzie, przez którą zobaczyć można kawałek zielonego drzewa, jadący samochód. Są one realnymi dowodami, że jeszcze istnieje normalny świat, że nie wszystko zmieniło się w kratę i beton

W czasach, gdy wszystko było po linii, na bazie, w czasie powitań, masowych czynów, w szkole, na ulicy, w radio, w gazecie, w pracy, w przedszkolu, gdy wszyscy byli za - a nikt przeciw - niestannie nasuwało się pytanie: a może tak jest naprawdę, może tak trzeba, może to właśnie ja jestem wariatem, nie chcąc uwierzyć w rzeczywistość? Dlatego ta ogromna pokusa, żeby nareszcie uwierzyć i dać się niesć temu strumieniowi kartoflanki, wylawiając co lepsze kąski

Wystarczyło wtedy bardzo delikatnie pokręcić gałką odbiornika, żeby przekonac się, że spiker nie musi mówić fałszywym głosem, że to nie tylko ja myślę niezgodnie z wymogami, to znaczy, że nie zwariowałem, lecz znalazłem się w domu wariatów i że ten dom wariatów obejmuje ściśle określony teren, że tam, za drutami, ludzie żyją normalnie. I nawet nie trzeba było identyfikować się z poglądami i opiniami, które przez narkotę załuszczone docierały do nas. Wystarczyła świadomość, że człowiek może mieć inne zdanie, żeby nabrać pewności, że paranoja, która nas otacza, jest chwilowa i ograniczona. Czyli, można nie poddawać się, można przetrzymać, można walczyć

Zadne ankiety nie odpowiedzą, ilu ludzi dzięki kanciastej gałce Pioniera nie musi dziś płuć patrzeć w lustro

Do 1976 roku jedynym źródłem rzetelnej informacji były audycje polskich rozgłosni na Zachodzie, komentowane skwapliwie przez rezimową prasę. Z Wolnej Europy dowiedziałem się o wystąpieniach studenckich w 1968 roku. Potem, w 1970, pilnie słuchałem serwisu z wydarzeń na Wybrzeżu. Jako bezpośredni uczestnik ze zdumieniem stwierdziłem, że redakcja unika wszelkich nie sprawdzonych wiadomości. Był to dla mnie dowód rzetelności i odpowiedzialności i dowód przeciwko lansowanej przez szeptaną propagandę tezie, iż prawda znajduje się posrodku, między RWE a rozgłosnią warszawską

Potem dowiedziałem się o strajku w Radomiu, o powstaniu KORu, wreszcie udało mi się zapisać nazwiska i adresy

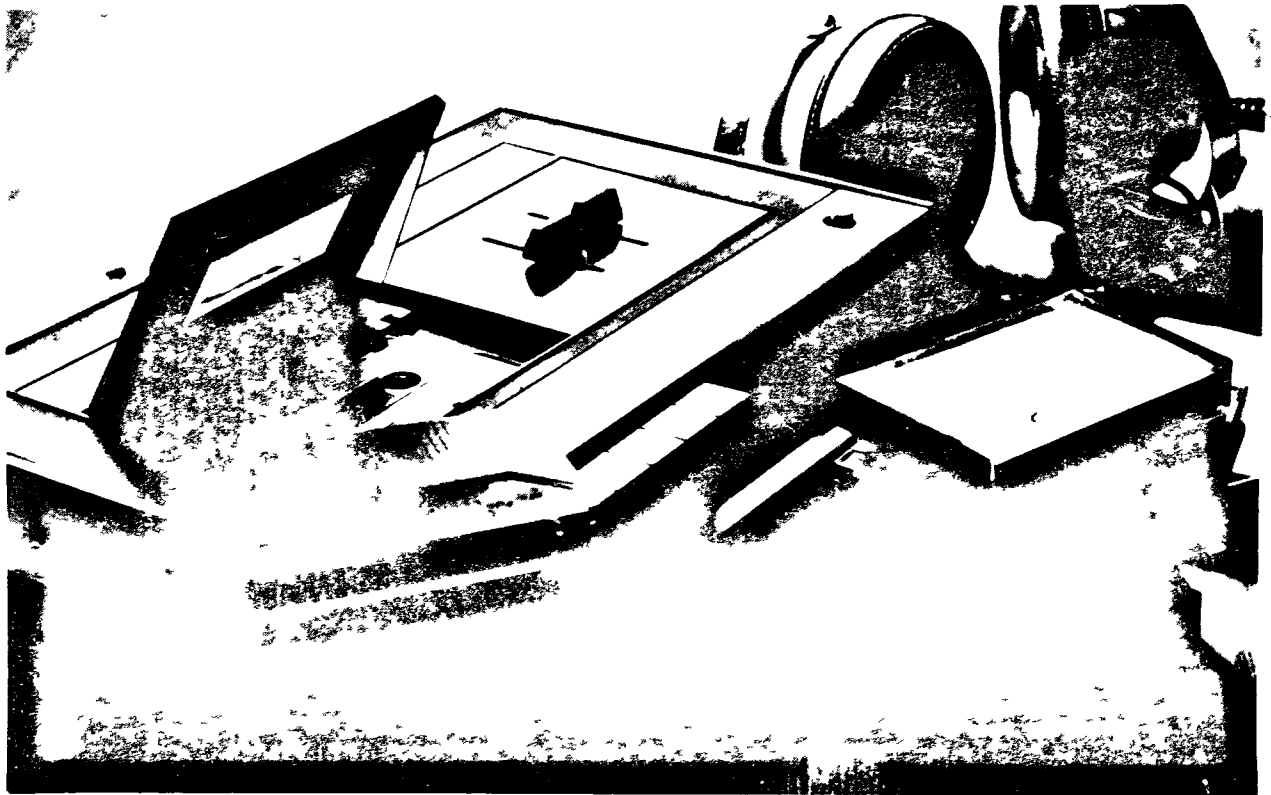
kilku jego członków. To zadecydowało o mojej przyszłości. Od tej chwili wiadomości nadawane przez RWE z miesiąca na miesiąc były coraz bliższe, bo częściej dotyczyły osób mi znanych, które darzyłem przyjaźnią głębszą i trwalszą, niż może to dać wieloletnia znajomość. Kiedyś, zdaje się z racji zatrzymania mnie na 48 godzin, wymieniono i moje nazwisko. Poczulem się wówczas bezpieczny. Fakt, że moje nazwisko znane jest na Zachodzie, niesłychanie zmniejszało ryzyko nieszczęśliwego wypadku lub spotkania z chuliganami. Odtąd przestałem nosić przy sobie wyostrzony na brzytwę noż

Audycje stawały się coraz bardziej swojskie, zawierały stały dział naszej kroniki towarzyskiej - kto siedzi, kogo zwolnili, kogo przesłuchiwali. Łatwiej było dostrzec się do 16 metrow niż do dzwonic się do Warszawy, by zasięgnąć wiadomości o kolegach. Pamiętam, czekaliśmy kiedyś długo na Borusewicza, za długo. W związku z wagą spraw, które mieliśmy omawiać, byliśmy wściekli, że Bogdan sobie bimba. Przez ten czas oczekiwania włączyliśmy radio i pierwsze, co usłyszeliśmy, to: "Dzis po południu SB zatrzymało Bogdana Borusewicza"

Zawsze nosiłem ze sobą, na wypadek aresztowania, dwie paczki papierosów. Raz jednak miałem ich przy sobie tylko kilka sztuk. Siedziałem wściekły, dwie doby na dechach i jeszcze bez papierosów. Okazało się jednak, że ktoś był świadkiem zatrzymania mnie, wiedział, zadzwonił RWE podała wiadomość natychmiast. Jeszcze tego samego dnia pewna pani przyniosła papierosy do aresztu

Przed Sierpniem i bezpośrednio po nim ilość drukowanych przez nas egzemplarzy była znikoma wobec zapotrzebowania. Jedynym sposobem dotarcia do szerokiego rzesz odbiorców było odczytanie naszych tekstów przez RWE

Ktorejs jesienną sobotę wieczorem wyłonił się problem takiej wagi, że zdecydować o sposobie jego rozwiązania mogło tylko zebranie przedstawicieli wszystkich zakładów. Decyzja musiała być podjęta we wtorek. W jaki sposób mieliśmy powiadomić 2600 zakładów, mając do dyspozycji tylko jeden telefon i własne nogi? Nie posiadaliśmy prywatnych adresów delegatów. Wtedy zadzwoniłem do jednej z agencji i poprosiłem, żeby w swoim serwisie zamieścili wiadomość, iż MKZ Gdansk zwołuje pilne zebranie w poniedziałek o godz. 16 RWE korzystając z serwisu tej agencji wiadomość powtórzyła. O wyznaczonej godzinie zważył się taki tłum delegatów, że załadowanie 134 zmieściło się w naszej sali, a reszta stała pod oknami. Przyjechali nawet z odległych województw

Pipes pochodzi z Polski, jest jednym z najwybitniejszych amerykańskich historyków Rosji

Z prof. Richardem Pipesem rozmawiał w Bostonie Jacek Kalabinski

- KALABINSKI Nadal trwają spekulacje, czy Gorbaczowowi uda się zreformować system w ZSSR czy też podzieli on los Chruszczowa. Analogia z Chruszczowem którego usunięto po kilku latach, nie jest jedyną. W historii Rosji bywali już tacy którzy próbowali podjąć reformy od góry i jak się to kończyło?

- PIPES Za czasów przedrewolucyjnych za czasów carskich jeżeli się zjawiał bardzo potężny reformator taki jak Piotr Wielki mógł osiągnąć wielki sukces ale zazwyczaj jak za czasów Katarzyny II Aleksandra I czy nawet Aleksandra II przychodził car który zdawał sobie sprawę jaka jest w kraju sytuacja starał się reformować przez parę lat reformował a potem dochodził do wniosku że to do niczego nie prowadzi i po prostu przestawał reformować Często potem następowała jakaś reakcja

Rosja jest krajem szalenie konserwatywnym i bez brutalnych środków z góry reformować jest bardzo trudno Z tego punktu widzenia wydaje mi się że sprawa nie są bardzo dobre Widac Gorbaczow zresztą sam o tym mówi że opozycja jest olbrzymia Dzisiaj nie ma on tej siły jaką miał na przykład Piotr Wielki żeby ją przełamać albo nawet Lenin miał tego rodzaju siłę Więc obawiam się że albo odsuną go od władzy za parę lat albo po prostu przestanie reformować i stanie się takim drugim Breżniewem który tylko administrował i pogodził się z istniejącym stanem rzeczy

K Nasuwa mi się jeszcze jedna analogia próby reform w ramach systemu Analogia ze Stoliypinem On jednak zdołał pewne rzeczy w Rosji zmienić Oczywiście jest to analogia nieco naciągana - Stoliypin nie był na samym szczycie władzy Ale czy jednak nie znaczy to że system komunistyczny może podlegać pewnej ewolucji?

P Nie, właśnie przeciwnie, cała tragedia Stoliypina polega na tym, że mu się właśnie nie udało Prawda, udało mu się zreformować stosunki na wsi, starał się stworzyć niezależne chłopstwo, ale jego bardzo ambitny plan reform politycznych prawie wcale się nie udał Jeśli patrzeć na karierę Stoliypina, który rzeczywiście był bardzo ambitnym człowiekiem i świetnie rozumiał, co się dzieje, czego trzeba Rosji, to widac, że był tym, co po angielsku określa się jako *failure* - odniósł porażkę

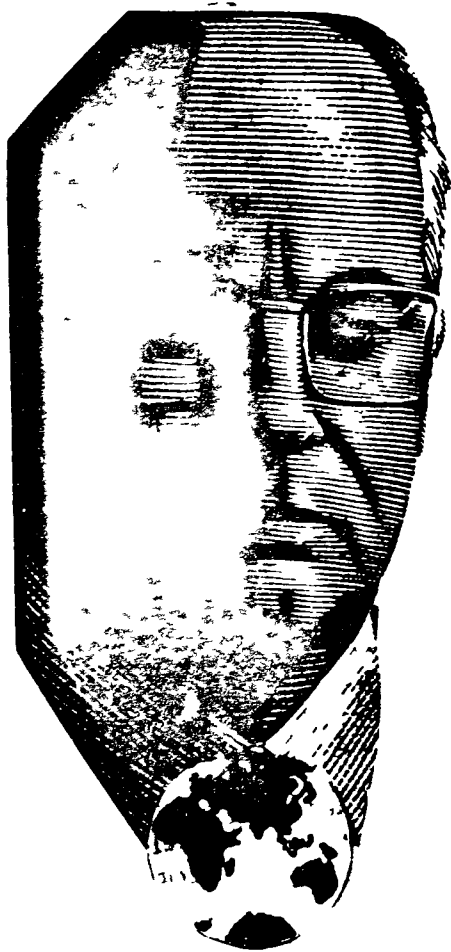
K Ale dlaczego? Dlaczego ci reformatorzy są skłonieni politycznie? Czy idzie tylko o bierny opór czy też o nieumiejętność pozyskania sobie jakichś ważnych społecznych grup politycznych grup nacisku? Na czyje poparcie może liczyć taki Gorbaczow?

P Gorbaczow, z tego co ja widzę, ma poparcie głównie u inteligencji, dlatego, że inteligencja strasznie chce wolności słowa, wolności w dziedzinie sztuki, itd. Popiera go więc entuzjastycznie Są to uczeni, artyści, poeci Ale nie aparat polityczny Dlatego, że jeżeli te reformy przejdą, to aparat straci na władzy, straci też możliwość zarabiania na lewo, skąd ściąga się korupcja

A jeżeli chodzi o masy robotników - im się płaci bardzo mało, ale oni też bardzo mało dają krajowi, produkcja jest bardzo marna Teraz Gorbaczow chce wprowadzić kontrolę nad jakością produkcji W niektórych fabrykach już to wprowadził, obniżając zarobki robotników W niejednej fabryce, na przykład na Uralu - jak czytałem w rosyjskiej gazecie - inżynierowie zajmujący się kontrolą jakości odrzucili 30% produkcji i obniżyli zarobki też o 30% Robotnik tego nie lubi

Poza tym, wódka jest bardzo droga, trzeba strasznie dużo pieniędzy wydawać na wódkę i ludziom to się nie podoba

Kto popiera Gorbaczowa oprócz inteligencji, która myśli jakos bardziej szczeroko? Z punktu widzenia własnego interesu ludzi, a większość ludzi patrzy na politykę z punktu widzenia własnego

interesu - to komu to jest potrzebne?

K A jak wygląda sytuacja z wojskiem? Przecież przynajmniej wyżsi wojskowi muszą sobie zdawać sprawę z rosnącego zapóźnienia technologicznego Rosji muszą sobie zdawać sprawę, że bez jakichś zmian w gospodarce i w strukturze w organizacji nauki bez większej swobody dla naukowców armia radziecka, siły zbrojne będą coraz bardziej zapóźnione Tego bez zmian nie da się poprawić Wobec tego, czy przypadkiem oni choćby część z nich nie ci konserwatywni zmurszałkowicie, ale część z nich będzie popierała Gorbaczowa?

P Sądzę, że raczej tak Ale w tym też tkwi problem, dlatego, że Gorbaczow wyciąga kapitały potrzebne na inne rzeczy i że prowadzona jest agresywna polityka w Afganistanie, na Dalekim Wschodzie itd. Żeby naprawdę wprowadzić wielkie reformy w Rosji, potrzebne są olbrzymie kapitały i technologia z krajów europejskich i Ameryki i z Japonii Tego nie można dostać, prowadząc tego rodzaju politykę

Teoretycznie, generałowie popierają reformy Gorbaczowa, ale z drugiej strony chcą bardziej rozbudowywać siły zbrojne Rosji, które kosztują olbrzymi majątek i chcą prowadzić politykę agresywną za granicą, co uniemożliwia otrzymanie kredytów i technologii z Zachodu

K Kiedy pana słucham, kiedy wlicza pan te wszystkie sceptyczne elementy sytuacji to dochodzę do wniosku, że właściwie Gorbaczow największe poparcie ma na Zachodzie

P Słusznie, tak Na Zachodzie i wśród swojej własnej inteligencji Ale w samym kraju ma olbrzymie trudności Widac to zresztą w tym, jak traktują jego reformy jego klienci we Wschodniej Europie, z wyjątkiem Polski - Jaruzelski jest bardziej entuzjastyczny

Ale w Niemczech Wschodnich? Hagen, kiedy go zapytali, czy Niemcy Wschodnie mają zamiar wprowadzić te same reformy, odpowiedział "Proszę pana, jeżeli pana sąsiad tapetuje swój dom, to czy pan musi robić to samo? Wcale nie, pan ma inne problemy"

Na Węgrzech widzą te reformy jak jakąś kopię ich własnych reform A w Bułgarii też nie będą żadnych reform wprowadzać Widac z tego, że Wschodnia Europa odbiera jakieś sygnały od opozycji w Rosji, sygnały żeby się nie spieszyć, żeby czekać, że to nie jest pewne

K Ale czy jednak Gorbaczow, podobnie jak jego poprzednicy, nie ma możliwości wywierania wpływu na politykę krajów wschodnioeuropejskich?

Wiadomo przecież, że czy na Jaruzelskiego czy na Husaka, czy na Kádara, wywierano przez długie lata bardzo skuteczne naciski

P Tak, ale widocznie nie ma on na to dość siły W Europie zdania są podzielone i właśnie konserwatywni politycy mówią - powiedzmy Husakowi - Czesławie, nie spiesz się, to jest ryzykowna rzecz, czekaj

K To jak jest, wobec tego, pana zdaniem w wypadku Polski? Przecież w Polsce jeżeli istnieje a istnieje - jakas bardziej konserwatywna niż Jaruzelski frakcja, to zapewne takie sprzężenie zwrotne z opozycją antygorbaczowską w Rosji oni także mają

P Tak, ale w Polsce problem jest inny, dlatego że w Polsce, oczywiście, dokonała się taka cicha rewolucja i wydaje się, że z punktu widzenia Moskwy godzenie się z Solidarnością jest mile widziane Z punktu widzenia Jaruzelskiego to też rozwiązuje masę problemów Chociaż tam jest opozycja prawicowa Wydaje mi się, że z punktu widzenia Moskwy Jaruzelski jest bardzo odpowiednim człowiekiem w Polsce I Moskwa zawsze z zadowoleniem widzi to, że on się godzi z Solidarnością - na swoich, Jaruzelskiego, warunkach

K Jeżeli pana dobrze rozumiem - uważa pan, że margines swobody, jaki ma Jaruzelski jest w tej chwili znacznie większy niż miał on, powiedzmy, w okresie jawnego działania Solidarności kiedy jak wiemy chociażby z pamiętników płk Kuklińskiego jednak ci Rosjanie stale, niemal co tydzień i co dzień go przyciskali

P Sytuacja w Polsce jest tak inna, niż gdzie indziej, że Rosjanie dają mu dużo więcej swobody Poza tym, jego sytuacja jest też bardzo słaba w kraju W Czechosłowacji czy w Niemczech Wschodnich partia ma kraj pod wielką kontrolą, tam nie było żadnej rewolucji A w Polsce sytuacja jest bardzo niepewna

K Z drugiej strony, z perspektywy Waszyngtonu widac tak przynajmniej widzą to politycy że z Gorbaczowem można się dogadać i że wobec tego należy przynajmniej mu nie przeszkadzać

P Zachod się odnosi bardzo pozytywnie do tych reform Gdy chodzi o perspektywy tych reform, w Niemczech, wydaje mi się, panuje olbrzymi optymizm W Anglii, we Francji, w Stanach Zjednoczonych, odnoszą się do nich bardziej sceptycznie, chociaż pozytywnie - ale mimo to sceptycznie

O Gorbaczowie sceptycznie

K Powstaje jednak pytanie, czy starając się nie przeszkadzać Gorbaczowowi czy też nawet dyskretnie mu pomagać, Zachód nie zacznie prowadzić polityki w jakimś sensie sprzedawania interesów krajów wschodnioeuropejskich, a myślę tutaj przede wszystkim o Polsce w ramach ogólnego swojego dążenia do odprężenia z Gorbaczowem?

P Nie, nie sądzę Kto zostanie prezydentem Stanów Zjednoczonych po Reaganie trudno powiedzieć, ale bardzo wątpię, by nastąpił jakikolwiek powrót do Jałty, to jest po prostu dziś wykluczone W ogóle Zachód się nauczył czegoś w ciągu 35 lat powojennych stosunków z Rosją i bardzo wątpię, czy dlatego, że tam przyrzekają olbrzymie reformy, to damy im wszystko, czego chcą

K Czy pan sądzi, że w krajach Europy Wschodniej ci przywódcy obecne ekipy czy też przyszłe bo w wielu krajach te ekipy muszą się zmienić, Ziolkow, Husak, to są ludzie starzy będą potrafili wykorzystać moment, jaki stwarza dla nich okres gorbaczowski moment pewnej swobody?

P Nie, przeciwnie, mnie się wydaje, że oni się strasznie boją tych reform Tak, że nie mają czego wykorzystywać Oni siedzą i boją się i czekają, że może Gorbaczow odejdzie

K A ile, wobec tego, pana zdaniem, jest czasu, gdyby ktoś chciał ten okres wykorzystać?

P Kto wie, ludzie mówią dwa, trzy lata Mnie się wydaje, że za trzy lata będzie się coś wiedziało - co się dzieje Ale kto wie? To się może zmienić i jutro Jutro może się Politbiuro zebrać i powiedzieć, że mamy dosyć i mamy Romanowa jako naszego pierwszego sekretarza i wrócimy do starych obyczajów

K Widzę z tego wszystkiego, że dokładna znajomość historii Rosji nastraja pana sceptycznie, niezależnie od zamiarów reformatora Dziękuję bardzo panie profesorze

CINEMATIC

FILMY VIDEO NA RÓŻNE OKAZJE

• Sluby • Chrzty • Przyjęcia
• Reklamy • i inne

Profesjonalnej jakości z montażem i efektami specjalnymi WYKONUJE

JANUSZ PIETRUS

TEL 743 - 8142

BEZPŁATNA DEMONSTRACJA

OD TŁUMACZA Artykuł, który Panstwo prezentujemy ukazał się w marcowym wydaniu młodzieżowego miesięcznika "Graffiti" i jest ciekawym przykładem na to, w jaki sposób przemycić się kanadyjskiej młodzieży, nie zawsze zainteresowanej tematem, informacje dotyczące Związku Sowieckiego. Dla nas "rewelacje" dziennikarskie Teda Laturnusa nie zawsze w rzeczywistości tę rewelację stanowią, ale artykuł ten - zwyczajny jego wydźwięk edukacyjny - wydaje się być materiałem istotnym i ważnym

Kiedy Ted Laturnus - zachodni korespondent wybrał się z wizytą do Moskwy, dech w piersiach odebrała mu monumentalna architektura, tania komunikacja miejska wszechobecna potęga wódki, natarczywość prostytutek i niemożliwość znalezienia - poza hotelami - najmniejszego choćby baru

Oto prezentujemy Państwu wrażenia z pierwszej ręki przywiezione z głównej siedziby partii komunistycznej

Ktos, z których ust wyszło powiedzenie "jesli jesteś w Rzymie czyn jak czynią Rzymianie" - naturalnie nigdy nie wizytował Moskwy. Oczywiście, łatwo przychodzi oddanie się we władzę żywiołów w Wiecznym Mieście, którego mieszkańcy wiedzą doskonale, co to znaczy naprawdę zaszaleć, ale jeśli ktokolwiek podejmie próbę pojęcia śladami Moskwiczana, z całą pewnością będzie załował, że - do diabła - w ogóle opuścił prógi własnego, przytulnego domostwa. Widzicie bowiem - to, do czego my od dawna jesteśmy przyzwyczajeni na rodzimym gruncie - niekoniecznie musi mieć prawo bytu w Związku Sowieckim. Prywatne przedsiębiorstwa? Nic z tych rzeczy, ale za to ograniczona wolność osobista. I nie ma mowy o szalenstwach wieczorową porą, "no fun" - moi drodzy, "no fun"!!! Nie ma w Moskwie miejsca na tak niewinne przyjemności jak wypad na hamburgera w gronie przyjaciół, przy największych nawet staraniach nie uda się w środku nocy zamówić chińskich przysmaków z przywiezieniem do domu. Nikt nie maluje ścian w metrze na kolor czerwony, nikt się nie włoczy po mieście ot tak sobie, bez powodu. To znaczy - bądźmy dokładni, akurat z tym malowaniem na czerwono nie jest jeszcze tak źle!!! Ale jeśli przysłoby nam do głowy wybrać się w Moskwie na dyskotekę, albo choćby zwiędzić w ciągu nocy kilka barków (no dobrze - niechby tylko jeden) - musimy zdac sobie sprawę z faktu, iż w kraju tym będzie to równe niemal zdradzie stanu.

Reasumując. Jeśli ktos z Was życzy więc sobie rzucić się w wir moskiewskich szaleństw - absolutnie nie powinien brać przykładu z Moskwiczana.

"Dobrze się bawic" jest w Moskwie pojęciem z gatunku czysto dekadencjonalnego, terminem rodem z "niebezpiecznego" Zachodu, elementem nieodłącznym życia za Żelazną Kurtyną i jeśli jest się obywatелем sowieckim, który nadto swobodnie brata się z "zachodnimi diabłami" - bardzo łatwo znaleźć się na drodze do "wiecznej zabawy", która nigdy się nie kończy na zimnej, dalekiej Syberii.

Moskwa jest miastem ogromnym, z populacją przekraczającą 9 milionów mieszkańców, którzy cierpliwie folgują sobie w tych tylko rozrywkach, które aprobuje rząd. A ze strony rządu trudno się doczekać zachęty czy też przyzwolenia na nocne wędrowki po barach. Rząd chętnie natomiast wysyła swoje owieczki do Teatru Wielkiego, Filharmonii, moskiewskiego cyrku, na koncerty z udziałem młodych pionierów, a nawet do kręgielni. Jeśli zaś ktos nie ma bzika na punkcie wyżej podanych form rozrywki, zawsze może próbować jeździć sobie metrem i podziwiać jego podziemne stacje, albo wybrać się do Katedry św. Bazylego, albo upajać się rewolucyjnym majstersztykiem w postaci Mauzoleum Lenina, albo z

AROUND

JUST HANGING

upodobaniem przymierzac rękawiczki w domu towarowym GUM, albo wreszcie zagrzać sobie w kręgle. Możliwości - jak Państwo widzą - są zaiste rozliczne!

A oto parę rad, których chciałbym wam udzielić, a które zapewne przydadzą się w czasie wycieczki do tego "wdzięcznego" miasta. CZEGO W ZADNYM WYPADKU ROBIĆ NIE WOLNO. Nie wolno wymieniać dolarów na ulicy. Nie wolno towarzyszyć "damom" wieczorową porą, szczególnie zaś odprowadzać ich do miejsc, gdzie wykonują swój zawód. Nie wolno przekraczać białych linii na Placu Czerwonym. Nie wolno robić głupich min do milicjantów. Nie wolno płać się po mieście po godzinie 11.00. W żadnym wypadku nie wolno czynić prób nawiązania bliskich, osobistych kontaktów z Michaiłem Gorbaczowem.

GDZIE I JAK ROBIĆ ZAKUPY

Być może z trudem przyjdzie Wam to pojąć, ale jeśli czyni się w Moskwie próby użycia lokalnej waluty - rubli i kopiejek - nic się za nie nie kupi w sklepach Bieriozki. W sklepach tych natomiast przyjmą każdą walutę zachodnią, aczkolwiek całkiem naturalnym jest, iż płaćć kanadyjskimi dolarami - reszty otrzymamy w - na przykład - szwedzkich koronach lub niemieckich markach.

Bony turystyczne? Da, ale raczej American Express.

Sklepy Bieriozki oferują szeroki wybór "marioszek" - lalek w lalkach, a także wszechwładną rosyjską i polską wódkę, futrzane czapki, czekoladę, kawior, Pepsi i repliki ikon - a jeśli ktos z Państwa rzeczywiście z upodobaniem oddaje się zakupowemu ucztom - mimo wszystko polecam raczej Rzym. GUM - wielki sklep towarowy jest w Moskwie miejscem, gdzie robi zakupy KLASA ROBOTNICZA. Jeden z nich znajduje się tuż obok Placu Czerwonego, a wygląda tak, jakby projektował go sam Escher (zapewne pamiętacie te psychodeliczne, znikające schody i korytarze prowadzące donikąd z plakatów lat 60-tych??) i można w nim znaleźć zaiste szeroki wybór świeżych ryb, butów na grubej, "platformowej" podszewie, dresów w kratkę, paski lub

kropki i różnych akcesoriów do gry w kręgle.

KOMUNIKACJA

Moskwa jest zbudowana na planie wielkiego koła, w centrum którego pyszni się Kreml. Główne linie komunikacyjne prowadzą po koła tego promieniach i przyznac muszę, że dosyć łatwo się w moskiewskiej sieci komunikacyjnej zorientować. Wszystkie niemal miasta tego atrakcje ulokowane są wokół Kremla, więc aby je odwiedzić najlepiej jest wziąć taksówkę. Drobną uwagę moskiewscy taksówkarze są mroczni, ponurzy i wyglądają tak, jakby wiecznie mieli kaca i z całą pewnością mają w planie oszukanie klienta, jeśli tylko się zorientują, że ujdzie im to na sucho.

System metra jest doskonały, jeśli zaś chodzi o komunikację nadziemną - porusza się po mieście bardzo wiele brudnych do granic możliwości, zatłoczonych autobusów i tramwajów (szczerze mówiąc - wyglądają tak, jakby się miały zaraz rozsypać, ale za to są tanie - bilet autobusowy kosztuje 2 kopiejki - ok. 1 centa).

KLIMAT

Jeśli by porównać Moskwę i Toronto - to styczeń w Moskwie jest taki, że Toronto o tej samej porze roku wygląda jak Acapulco. Nie radzę wybierać się do Moskwy między październikiem a czerwcem (zapewne uda się Wam koniecznie takiej uniknąć). Reszta roku niesie ze sobą ciepłe dni i zimne noce - temperatury prawie takie jak w Toronto czy Montrealu, tyle że nie tak wilgotno.

KLUBY

Koniecznie odwiedzić należy bar w hotelu Cosmos, gdzie pijani Arabowie, którzy za takie samo zachowanie zostaliby usunięci z miejsca publicznego w ich własnym kraju - płaćć się po barze, niechlujni i brudni - obrazając każdego, kto im się pod rękę nawinie. Obserwacja kompletnie pijanego Araba w białym kaftanie wysmarowanego własnymi ekskrementami żąda, by go obsługano w barku hotelu Cosmos. Barman odmawia. Arab przedstawia argument w postaci pogniecionego banknotu 1000 funtowego. Barman obsługuje Araba!

W Cosmosie znajduje się także (a jakżeby nie!) dyskoteka - Galaxy. Punktualnie o 11.00 jest ona zamykana. Ulubione przeboje? Coży jak nie "Ra-ra-Rasputin" zespołu Boney M. W piwnicach hotelu Cosmos nie brak oczywiście kręgielni (czy czujecie się tym zaskoczeni?).

A jeśli nie do Cosmosu - to wybrać się można do angielskiego pubu, urządzonego w bawarskim stylu, albo do baru w hotelu Intercontinental, który znajduje się 10 minut do Cosmosu (taksówką!).

Oba te hotele są głównie uczęszczane przez cudzoziemców i konsekwentnie nawiedzane przez całe brygady niezwykle natarczywych prostytutek. W hotelu Cosmos zupełnie naturalnym jest fakt, iż jest się przez nie nagabywanym przynajmniej cztery razy na drodze od baru do windy, a każda z tych propozycji pochodzi od innej "damy". Niczym zaskakującym jest również fakt, że owe panie towarzyszą delikwentowi w windzie, a później na korytarzu prowadzącym do pokoju i zachowując się w sposób ze wszechmiar agresywny obiecują rozkosze, których bynajmniej nie znajdzie się w przewodniku turystycznym. Przyzwyczaić się należy również do tego, że w środku nocy, na przykład o 3.00, w pokoju rozlega się dzwonek telefonu, zaś w słuchawce odzywa się głos tej samej "panienki", która dzwoni, aby się upewnić, czy przypadkiem nie zmieniło się właśnie zdania co do sposobu spędzenia reszty moskiewskiej nocy. Ale przypominam - nie należy dąć się zwiść, takie igraszki są również nielegalne.

MEDIA

Ha! Trzy czy cztery sowieckie kanały telewizyjne ze zdecydowaną przewagą programów dokumentalnych na temat uroczystości z okazji otwarcia nowej fabryki traktorów w Minsku czy też filmów utrwalających na wieczność rekordową zbiorówkę kapusty. Owszem - jest nawet jeden anglojęzyczny kanał, ale zasięg ma on niezwykle ograniczony. Gazety? Tak, tak - w kilku hotelach można dostać "The International Herald-Tribune".

JEDZENIE

Zgola trudno mówić o obfitości restauracji w Moskwie - w końcu są one prywatnymi przedsiębiorstwami - już zapewne rozumiecie ten mechanizm. Wyjąwszy fakt, że owoce i warzywa są radioaktywnie skażone i trudno mówić o rewelacyjnych plonach na Ukrainie, zaś mięsa brakuje "często i gęsto" - najlepsze jest jedzenie w Gruzji. Trzeba się po prostu przyzwyczaić do wędzonych ryb, ozorków, ciemnego chleba, pomidorów, ogórków i kapusty, które pełnią rolę podstawowego pożywienia. Dla ułatwienia sobie życia warto się także przyzwyczaić do rozpychających się łokciami Arabów, którzy jako goście hotelowi posilają się suchą bułeczką, która tu nosi nazwę "smadania".

Jeśli zaś własnie brakuje chleba albo cukru? No coż towarzysze, napijmy się "czaju" (który nota bene jest rzeczywiście nie najgorszy). Przy odrobinie szczęścia można się również napić niezłego piwa, ale bron Boże próbować wody mineralnej. I jeszcze jedna rada: proszę definitywnie zapomnieć o instytucji w rodzaju "Pizza pizza", czy też o smakowitych kurczaczkach z Kentucky Fried Chicken.

ARCHITEKTURA

Jedyny pozytywny aspekt w Moskwie. Sowieci budują wszystko na wielką skalę i jeśli jesteście zainteresowani (choćby troszeczkę) architekturą z okresu przedrewolucyjnego - polecam, polecam. Wspaniałe budowle z czasów carskich są (bardzo powoli) restaurowane przez rząd sowiecki. Katedra św. Bazylego jest świetnym przykładem rosyjskiego kościoła ortodoksyjnego. No coż - Moskwa jest w końcu także ładnie położonym miastem. Czego jej zaś brakuje? Kilku neonów, kilku "hamburgerowni" i solidnej dawki porządnej, zachodniej dekadencji!!!

Opr. i tłum. na podstawie "Graffiti" - marzec 1987

K K M K

O STOSUNKACH POLSKO-ZYDOWSKICH

TEN JEST Z OJCZYZNY
MOJEJ''

NOTKA O AUTORZE

Adam Tomaszewski jest znanym pisarzem, dziennikarzem i reportażystą tworzącym na emigracji. Ostatnio wyszła jego nowa książka - zbiór reportaży "Szkunery i wyspy".

ADAM TOMASZEWSKI

Długo pozostanie w naszej pamięci ten wiosenny wieczór, trzecio - majowy wieczór. Tłum ludzi w hallu Teatru Ryersona przy ulicy Gerrard. Przeważają młode twarze, dużo ludzi o semickich rysach. Do ostatniego miejsca zapelnia się duża sala. Na scenę wchodzi Jerzy Kosinski. Głosny autor "Malowanego ptaka" tłumaczonego na ponad 30 języków, autor wielu książek, z których każda jest wydarzeniem literackim, wykładowca na uniwersytetach Yale i Princeton, głosny film "Being There", były prezes Związku Amerykańskich Pisarzy, osobistość znana każdemu kto choć trochę interesuje się życiem kulturalnym amerykańskiego kontynentu.

Jerzy Kosinski pochodzi z żydowskiej, inteligentnej rodziny, przywiązanej głęboko do kraju, w którym przyszło jej żyć. Krajem tym była Polska. Dlatego pisarz w setkach oświadczeń i wywiadów, stwierdza stanowczo, że twórczość jego należy do literatury amerykańskiej, natomiast cały spłot uczuć i emocji jakie wywołują słowa "ojczyzna", "kraj pochodzenia", plasują go wśród ludzi, którzy żyli nad Wisłą.

Świetny, błyskotliwy mówca, umie trzymać w napięciu widownię celnymi sformułowaniami zjawisk świata w którym żyjemy, potrafi analizować, zdumiewać zaskakującą formułą czy syntezą, przerzucić się błyskawicznie od Apokalipsy do fajerwerku humoru. Mówił o widzeniu rzeczywistości oczami artysty, o prawie twórcy do własnych wniosków i interpretacji, o doświadczeniach filmowych autora skryptu i aktora o groźbie choroby AIDS, którą widzi jako kataklizm odmieniający egzystencję obecnych i przyszłych pokoleń, w sposób tak drastyczny, że człowiek współczesny jest przerażony i bezradny.

Ale wszystkie te sprawy aczkolwiek ważne i interesujące słuchacza, schodzą w cień wobec najważniejszego tematu, stałego "leitmotywu" towarzyszącego tej prelekcji "Leitmotivem" tym jest Polska i sprawa zadrżnienia polsko-żydowskich po drugiej wojnie światowej.

Przyznajemy szczerze (choć i tak znamy Kosinskiego osobście od dawna), że nie byliśmy przygotowani, tak jak nie była na to przygotowana widownia, usłyszec słowa które tworzą padły z estrady - słowa wymierzone przeciw kłamcom.

Zbyt wiele zła wyrządziły oszczercze "rewelacje" pisarzy żydowskiego pochodzenia, rozmaitych Woukow i Urisow, zbyt wielu jednostronnych historyków opowiadało brednie o antysemityzmie CAŁEGO POLSKIEGO NARODU, zbyt dużo czytaliśmy o "polskich obozach koncentracyjnych", zbyt często głoszono półprawdy, przemilczano pozytywne fakty, pisano książki, nakręcano filmy z jednym wyłącznym celem - zohydzenia Polaków.

Jerzy Kosinski człowiek z którego zdaniem - chcą czy nie chcą - muszą się liczyć wszyscy wrogowie naszego narodu, z wielką odwagą rzucił w twarz tym ludziom TO NIEPRAWDA!

Rozpoczął swój wieczór od stwierdzenia, że jest dziś Trzeci Maj - święto narodowe Polaków. Rocznica ogłoszenia wiekopomnej Konstytucji. Po Ameryce drugiej w świecie konstytucji. Aktu takiego nie miała cała Europa, dokumentu w którym zagwarantowano wieczyste prawa także ŻYDOM.

I dalej. W ciszę zasłuchanej, zaszokowanej zrazu jakby niechętniej sali, padały fakty bezsporne, fakty nie dające się zaprzeczyć, fakty chlastające jak biczem - oszczercom. Nie wspomniano o nich w żadnym "Holocaust", w żadnym "Shoah". Były niewygodne, przeczyły z góry przygotowanej tezie.

Straty Polski w drugiej wojnie światowej. Najwyższe ze wszystkich narodów. Kara śmierci grożąca każdemu Polakowi ukrywającemu Żyda. Nie było takiej kary w Belgii, Holandii, Danii, Francji, Grecji, nigdzie.

Od wielu stuleci aż do roku 1939 - Żydzi żyli w tolerancyjnej Rzeczypospolitej, chronieni przez prawo, w wolności osobistej, mając możność tworzenia we własnym języku, własnej kultury. Albo inny fakt dobrze znany nie tylko Polakom, ale i Żydom. Kiedy gubernatorowi Frankowi powiedziano, że w Pradze czeskiej rozplakatowano wiadomość o egzekucji SIEDMIU Czechów, odpowiedział: Gdybym miał ogłaszać śmierć każdego siedmiu Polaków, nie starczyłoby w Polsce drzew na papier dla

takich ogłoszeń. "Zawdzięczam to, że przeżyłem Polakom-katolikom. Moim zdaniem nie było nigdy w Polsce antysemityzmu. Są pretensje Żydów do Polaków i pretensje Polaków do Żydów".

Rozpoczął się ten niezapomniany wieczór i zakończył polskim akcentem. Chwała za to, czes i uznanie człowieka który samotnie niemal przeciwstawia się zdaniu tych którym ślepotą, nienawistą, osobiste urazy, nie pozwalają na obiektywizm wobec narodu i kraju gdzie żyli kiedyś w tolerancji i swobodzie.

JERZY KOSINSKI

Świadomie użyliśmy tytułu książki Władysława Bartoszewskiego i Zofii Lewinówny "Ten jest z ojczyzny mojej" - na odnotowanie kilku wrzaw z prelekcji Jerzego Kosinskiego w Toronto. Człowieka sprawiedliwego, człowieka który nie waha się głosić prawdy. Który żył z nami i obok nas. Wierny i Jego i naszej Ojczyźnie.

Z CYKLU NOWE PIOSENKI

JACEK KACZMARSKI

PRZEJŚCIE POLAKÓW
PRZEZ MORZE CZERWONE

Na brzegu stojąc, drżące plemię boże
Patrzmy w trwodze na czerwone morze

Za nami sciana świata tego ludów,
Stoi milcząca, czekająca cudu
A nam niedobrze to milczenie wroży
My się musimy w morze to zanurzyć

Nie dla nas sady na żyznych rzek stokach
Dla nas jest ton ta, czerwona, głęboka

Wiem jeden człowiek, niespełna rozumu
Na kamień włoży i woła do tłumu
Ja wam powiadam i kto chce, niech wątpi,
Że się to morze przed nami rozstąpi

Ja nad tym morzem trzymam wiary władzę!
Ja pojdę pierwszy! Ja was poprowadzę!

I nim ktokolwiek zdążył przetrzec oczy
Juz jedną nogę w odmętach zamoczył

Drugiej nie zdążył, bo oto ton rzyga
I jeden poziom w dwa piony się dzwiga

Szum się podnosi, a od ludów wrzawa
Sprzeczne z naturą, więc na cud zakrawa!

A onże człowiek pierwszy w wąwoz wkroczył
Między sztandary purpurowych zboczy

A wszystko warczy, pieni się i pryska,
Lecz najmniejszego nie zamoczy listka

Więc nie pytając nawet o przyczynę
Juz wszyscy razem weszliśmy w szczelinę

Idziemy rzędem wzdłuż krwistych otchłani,
Złęknięci, dumni, zdumieni, znękani,
Ktos krzyknął nagle - wracamy! To zdrada!
Ktos - Naprzód! - woła, a ktos jęczy - biada!
Inny znow sciany czerwonej dotyka
I nim coś powie - bezszelestnie znika
Czyśmy za wolno szli, czy pobłądzili,
Czy isc przestali we zwątpienia chwili,
Czy wszystko złudą było, czy omamem
I tylko w myślach weszliśmy w tę bramę,
Nie wiem i nie wie chyba nikt na świecie,
Choć wszyscy wszystko oglądali przecież
Dosc, że się toniom w pionie stac znudziło
W chwil kilka mokrą szmatką nas przykryło
I ciężkiej ciszy przytłaczający drzwie,
Jakby nas wchłonął kubek pełen krwi
Widac, na zawsze będzie juz schowana
Pod wodą nasza Ziemia Obiecana
Patrzyli żywi z czerwonej mogiły
Jak do swych dziejów ludy odchodziły
Mówiono teraz - I widzicie sami
Jakie są skutki zartów z żywiołami
A ci z ustami, oczami pod wodą
Choć odpowiedzieć by chcieli - nie mogą
Mnie na nieznane brzegi wyrzuciło
I stąd ta piosenka, której by nie było

PRZED PRZYJAZDEM
DO KANADYTelefonem z Seattle
od naszego korespondenta
Richarda Heitha

W poniedziałek, 27 kwietnia o godz. 11 00 przewodniczący Konfederacji Polski Niepodległej, Leszek Moczulski został przyjęty w Białym domu przez wiceprezydenta USA George'a Busha.

Leszek Moczulski, który uprzednio odbył spotkanie z wieloma senatorami i członkami Kongresu USA, w tym komisji spraw zagranicznych i Rady Bezpieczeństwa USA, rozmawiał z Georgem Bushem na temat aktualnej politycznej sytuacji w Polsce oraz jak sytuacja w Polsce wpływa i wpłynie na kształt stosunków pomiędzy Stanami Zjednoczonymi a ZSSR w świetle nowej polityki Gorbaczowa.

Leszek Moczulski wyraził pogląd, że jedynym celem Gorbaczowa jest odbudowanie w ciągu najbliższych 15 lat potęgi gospodarczej i militarnej ZSSR przy pomocy Zachodu.

Po tym okresie ZSSR podyktuje warunki pokoju Zachodowi.

W tej sytuacji dla Polski jest to właściwy moment, ZSSR jest jeszcze na tyle słabe, że warto wzmoć wysiłki w celu wyjścia ze strefy sowieckich wpływów. Gdyby w Polsce nastąpiły w najbliższym okresie zasadnicze zmiany, ZSSR musiałoby interweniować, ale cena polityczna jaką musiałoby zapłacić (zamrożenie stosunków Wschód-Zachód na następne 10 lat), może być dla Sowietów nieopłacalna.

Leszek Moczulski ponadto poinformował wiceprezydenta o planach KPN, a w szczególności, o kolejnych stopniach osiągnięcia niepodległości bez rozlewu krwi. (Jako ciekawostkę podajemy, że na konferencji prasowej po spotkaniu obecny był korespondent PAP i Trybuny Ludu Zygmunt Broniarek).

Wieczorem, 27 kwietnia, Leszek Moczulski przyleciał do Seattle w stanie Waszyngton. O godz. 11 00 we wtorek 28-go odbyła się konferencja prasowa. Dziennikarze radia, prasy i telewizji amerykańskiej przeprowadzili szereg wywiadów, które ukazały się następnego dnia.

O godz. 3 30 Leszek Moczulski miał wykład na zaproszenie International Jackson School na najpoważniejszym uniwersytecie stanowym University of Washington w Seattle.

Obecni byli profesorowie i studenci zajmujący się sprawami międzynarodowymi, w tym szczególnie blokiem krajów Europy środkowo-wschodniej. 2-godzinny wykład spotkał się z bardzo dobrym przyjęciem i zainteresowaniem, czego wyrazem była bardzo ożywiona dyskusja, gdzie Moczulski odpowiadał na wiele pytań.

O godz. 7 30 wieczorem odbyło się spotkanie z Polonią w Domu Polskim w Seattle. Sala Domu Polskiego trzęszczała w szwach. Powitano przywódcę Konfederacji wraz z małżonką na stojąco, w burzy oklasków i gremialnym STO LAT.

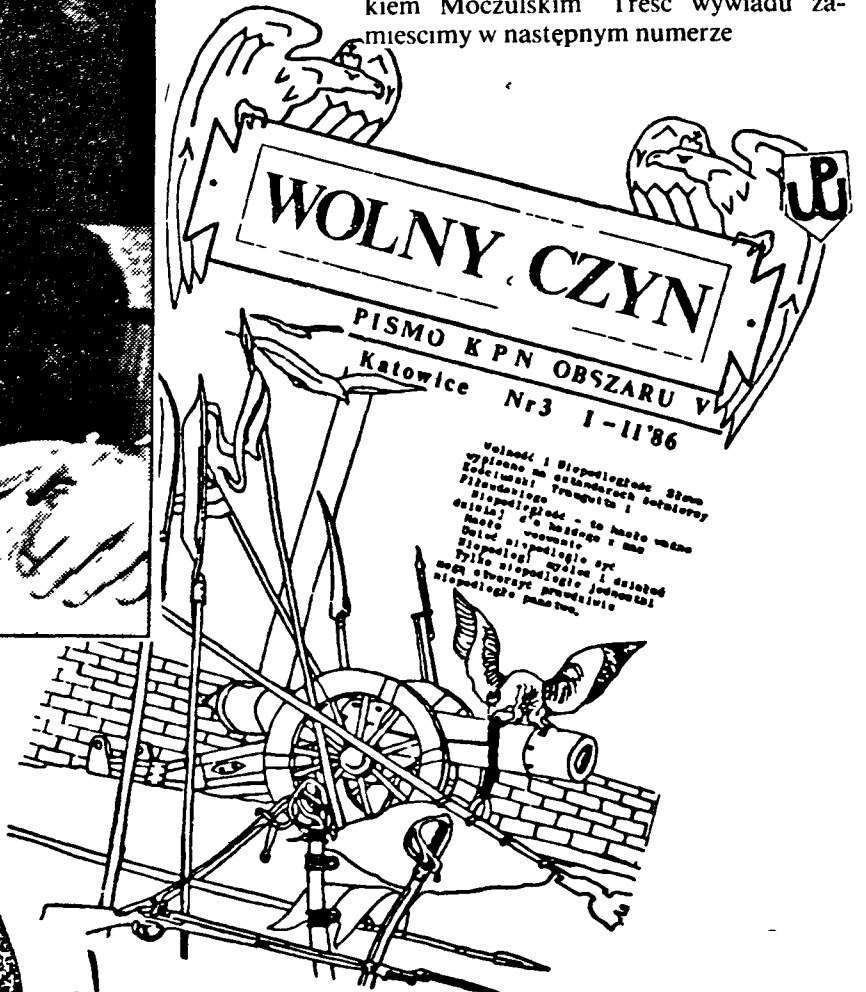
Spotkanie trwało do późnych godzin nocnych.

Leszek Moczulski otrzymał od szczególnie organizacji polonijnych dotacje pieniężne na Konfederację Polski Niepodległej.

Organizatorem tego spotkania było Stowarzyszenie Solidarnosc w Seattle wraz z pozostałymi organizacjami polonijnymi.

SRODA, 29 KWIETNIA

W tym dniu Leszek Moczulski spotkał się z przedstawicielami wszystkich organizacji żydowskich, zarówno świe-

Ostatni etap podróży amerykańskiej
LESZKA MOCZULSKIEGO18
wrzesień
1985

W dniu 13 maja 1987 o godz. 19-tej w sali SPK 206 Beverley Str w Toronto, Polonia kanadyjska spotkała się z przywódcą Konfederacji Polski Niepodległej wieloletnim więźniem politycznym, wybitnym publicystą i historykiem, czołowym działaczem niepodległościowym - LESZKIEM MOCZULSKIM.

WSTĘP 5 dolarów
Zebrane fundusze przeznaczone zostaną na działalność niepodległościową.
Do udziału w spotkaniu serdecznie zaprasza
KPK Okręg Toronto

Wizyta Leszka Moczulskiego w Stanach Zjednoczonych była dla Polonii Amerykańskiej wydarzeniem o dużej doniosłości. Świadczy o tym ogromne zainteresowanie jego wystąpieniami publicznymi, jakie miały miejsce w czasie jego początkowego pobytu w Chicago, wywiady, oraz jego spotkania i rozmowy przeprowadzone z czołowymi przywódcami Kongresu Polonii Amerykańskiej z prezesem Alojzym Mazewskim na czele.

Jako przywódca Konfederacji Polski Niepodległej (KPN), p. Leszek Moczulski jest jednym z czołowych działaczy opozycji demokratycznej w Polsce. Za swoją odważną, bezkompromisową działalność był on kilkakrotnie skazany na wieloletnie kary więzienia.

Po kilkudniowym pobycie w Chicago, p. Moczulski, któremu towarzyszy jego żona p. Maria, odwiedził centralne skupiska Polonii w New York, New Hersey, Connecticut, Detroit, Phoenix, Los Angeles, San Francisco i Seattle.

Podróż pp. Moczulskich oparta jest o sieć Wydziałów Stanowych Kongresu Polonii Amerykańskiej. Da to im możliwość poznania celów, metod i warunków pracy Polonii, oraz wzajemnego zrozumienia.

Jak wiadomo, zgodnie z jej deklaracją ideową, Konfederacja Polski Niepodległej stawia sobie za cel odbudowę państwa polskiego, wolnego i demokratycznego, opartego o zasady demokracji i prawa. W dążeniu do tego celu, KPN stosuje metody działania pokojowe, obywatelskie i demokratyczne.

Prawie 3 godzinne spotkanie pozwoliło na wyjaśnienie wielu spraw dotyczących stosunków polsko-żydowskich i polsko-izraelskich.

Leszek Moczulski podkreślił, że wielu Żydów, którzy mieszkają w Izraelu, jest pochodzenia polskiego i mieszkało przedtem w Polsce. Ich pierwszą ojczyzną była Polska.

Również wielu Żydów, mieszkających w Europie Zachodniej i na całym świecie, w tym USA, jest pochodzenia polskiego. Często dalej rozmawiają po polsku. Również wielu, którzy pełnią wiodącą rolę w ruchu opozycyjnym w Polsce, ma pochodzenie żydowskie. Przypomniał tu, znanego publicystę Czesława Bieleckiego (pseud. Maciej Poleski), który od lat nie może spotkać się z rodzicami mieszkającymi w Izraelu.

Polska jest miejscem, powiedział Moczulski, gdzie żyły obok siebie od wieków mniejszości narodowe. W Wolnej Polsce Żydzi odzyskają należne im miejsce.

Wieczorem odbył się kolejny wykład Leszka Moczulskiego na luteranckim

Wykład ten zorganizowała córka byłego ambasadora PRL w Stanach Zjednoczonych p. Maria Spasowska.

Następnego dnia, w czwartek 30 kwietnia o godz. 11 30 dla Leszka Moczulskiego zorganizowano uroczysty lunch w budynku parlamentu stanu Washington w stolicy Olympii. W obiedzie udział wzięli przedstawiciele władz stanu.

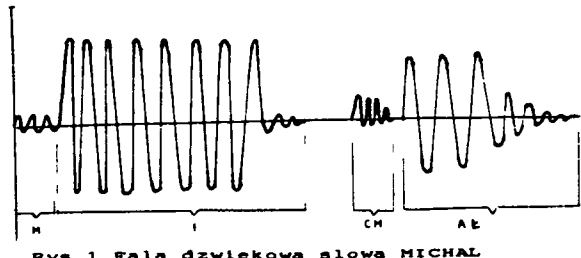
Leszek Moczulski został przyjęty przez Sekretarza Stanu Kalpha Munro. W spotkaniu tym uczestniczył dyrektor do spraw stosunków międzynarodowych stanu Washington Mr. William Asbury.

Sekretarz stanu Ralph Munro będzie w maju w Moskwie, jako członek delegacji rządu amerykańskiego do rozmów z Sowietami.

Sekretarz Stanu wypytywał szczegółowo o sytuację w Polsce i obiecał, że poruszy te sprawy w czasie rozmów w ZSSR.

Reszta dnia upłynęła na zwiedzaniu Olympii, Seattle i okolic.

W piątek, 1 maja o godz. 12 28 Leszek Moczulski odleciał do Chicago, gdzie wzięł udział w uroczystościach 3

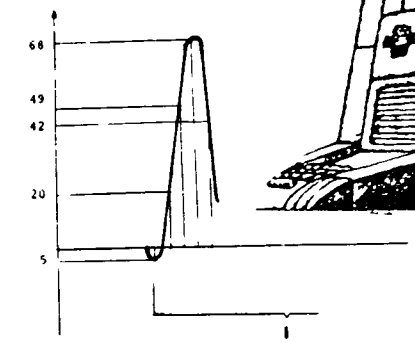

Rys 1 Fala dźwiękowa słowa MICHAŁ

Rozmowa z komputerem

Z mojego ostatniego artykułu wynika jasno, że warunkiem zbudowania inteligentnego komputerowego eksperta jest umiejętność reprezentacji ludzkiej wiedzy. Dziedzinę tę nazwano inżynierią wiedzy. Inżynierowie wiedzy (ktorzy wbrew pozorom nie muszą znać się zbytnio na komputerach) i stają się coraz to bardziej poszukiwanymi specjalistami na rynku pracy. Niektóre z uniwersytetów stworzyły już fakultety dla kształcenia takich specjalistów.

Przyjmijmy teraz, że z pomocą inżyniera wiedzy zbudowaliśmy sobie taką komputerową zonę (lub męża). Brakuje jej jeszcze jednak narządów mowy i słuchu. Nie chcemy mieć przecież małżonka z klawiaturą. Mówiąc, już poważnie, okazuje się, że mowa ludzka jest zasadniczym elementem rozwoju inteligencji człowieka i przykładowo głuchoniemi od urodzenia osiągają niższy poziom IQ. Zastanówmy się więc w jaki sposób komputer może mówić. Obecnie używane są dwie podstawowe metody generacji mowy: "metoda tzw. fonemów oraz reprezentację dźwięku w domenie czasu". W pierwszej metodzie próbuje się naśladować mechanizm ludzkich narządów mowy używając samogłosek, spółgłosek i najczęściej występujących sylab. W metodzie drugiej, "foto-

Rys 2 Probkowanie dźwięku

grafuje" się niejako poszczególne wyrazy, które mają być wymawiane przez komputer. Obie metody mają swoje wady i zalety. Fonemy pozwalają na usunięcie podstawowego problemu występującego przy reprezentacji mowy w domenie czasu. Problem polega na tym, że ludzie generalnie nie używają przerw pomiędzy wymawianymi wyrazami. Przetwarzanie wyrazów jest procesem skomplikowanym i długotrwałym. Nawet bardzo szybki system do generacji mowy, musi z konieczności spędzić trochę czasu na przygotowanie następnego wyrazu i objawia się to w nie brzmiających naturalnie przerwach pomiędzy poszczególnymi wyrazami. Zaletą natomiast reprezentacji czasowej jest jej prostota. Brzmienie poszczególnych wyrazów zapamiętane jest w pamięci komputera i zdanie tworzy się poprzez zwyczajne składanie wyrazów.

Ale jak zapamiętać głos ludzki w komputerze? Istnieje wiele technik używanych

SZTUCZNA INTELIGENCJA

do tego celu. Przeanalizujemy jedną z nich na przykładzie.

Głos ludzki jest falą dźwiękową o zmiennej amplitudzie (sile głosu) i częstotliwości (wysokości dźwięku) czyli szybkości zmian sygnału w górę i w dół. Przykładowo słowo MICHAŁ przedstawione jest na rys. 1. Wiadomo z drugiej strony, że komputer zapamiętać może tylko informacje cyfrowe w postaci liczb. Konieczne jest zatem zamienienie ciągłego sygnału dźwięku na ciąg liczb. Najprostszą metodą do tego celu jest mierzenie amplitudy i szybkości jej zmian sygnału ciągłego (zwane niezgrabnie probkowaniem). Sygnał dźwięku na rys. 2 jest powiększonym fragmentem początku dźwięku "I" z rys. 1. Każdej próbce odpowiada liczba proporcjonalna do amplitudy (siły głosu). Probki brane są w stałych odstępach czasu, więc szybkość zmian amplitudy (liczb) jest proporcjonalna do częstotliwości dźwięku. Liczby zapamiętane zostaną w komputerze w

kolejności jako liczby -5, 20, 49, 68, 42 itd. Przy mniejszej częstotliwości liczby te zmieniałyby się wolniej np. -5, 15, 40, 55, 67 itd. Od razu tutaj widac, że potrzebujemy dużej ilości probek aby zarejestrować wszystkie zmiany. Im więcej probek tym dokładniejsze jest odwzorowanie danego dźwięku. Zgodnie z teorią, aby odwzorować dany sygnał ciągle, potrzeba jest co najmniej dwukrotnie więcej probek niż całkowita ilość zmian w probkowanym sygnale. Człowiek wytwarza dźwięki o częstotliwości rzędu kilku tysięcy na sekundę. Wynika z tego, że potrzebne jest zapamiętanie co najmniej kilku tysięcy liczb (probek) na jedną sekundę przedstawionej mowy. Widac z tego, że musimy dysponować urządzeniem o dużej szybkości i pamięci. Dlatego też systemy do generacji mowy instaluje się zwykle w komputerze jako dodatkowe płytki z własnym mikroprocesorem nie obciążając w ten sposób głównego procesora komputera.

Warto tutaj zaznaczyć, że brzmiało nieco sztucznie mowa niektórych komputerów jest wynikiem prób obniżenia kosztu sprzedawanego sprzętu, a nie ograniczeniami technicznymi. Obecnie można zbudować komputer, którego głosu nie odróżnimy od głosu własnej żony (z drugiego pokoju oczywiście). Ale czy to się opłaca?

Następnym razem zamierzam opisać w jaki sposób komputer może słyszeć i rozumieć mowę ludzką czyli tzw. systemy do rozpoznawania mowy ludzkiej. Problem ten jest o wiele trudniejszy od problemu generacji mowy. Mówiące komputery znajdują się na rynku od wielu już lat. Komputery rozumiejące mowę człowieka pojawiły się dopiero ostatnio.

Independent Computer Experts
Tel 742-1387

(WYTNIJ I ZACHOWAJ)

Steve S. DREFFIN

TERMINOLOGIA FINANSÓW

(1)

Kilka miesięcy temu pisałem w Echu Tygodnia na temat sposobów oszczędzania na wykształcenie dzieci i ten rozdział uważam za zamknięty. Starałem się wtedy jak ognia uniknąć wyrazów "fachowych", co jednak nie bardzo mi się udało, a to po prostu dlatego, że w naszym języku częściej określenie z dziedziny finansów w ogóle nie ma praktycznego zastosowania, a jeżeli tak, to prawie nikt o nich nie słyszał (no bo i po co?). Weźmy chociaż np. taki "tax shelter". Gdyby wyrażenie to przetłumaczyć "na żywcio" oznaczałoby to schron przed podatkami lub w domyśle - schron przed bombardowaniem podatkami (co brzmi nawet obrażająco).

W Polsce, jako i każdy dobrze wie, takie wyrażenie nie było wcale potrzebne, gdyż owo bombardowanie odbywało się bez żadnych ostrzeżeń, zasad gry i po cichu - w myśl zdrowej zasady - po co babcię denerwować, niech się babcia cieszy (jak mawia Wojtek Młynarski). Podatki to tylko w kapitalizmie wysysającym klasę niższą do cna na rzecz brzuchatych bankierów i zbrojeni. Z drugiej jednak strony, płaciliśmy np. w Zakopanem 2 złote "za klimat", czyli podatek od świeżego powietrza, które i tak zresztą przyszło od braci Czechów, bo skąd w Zakopanem świeże?

Wróćmy jednak do sprawy. Otoż część ludzi dzwoniło do mnie z pytaniami, co takie czy inne określenie oznacza. Co ciekawsze, część z nich rozumiała zwrot angielski, nie bardzo kojarząc go z tym co napisałem po polsku. Jeden z moich rozmówców zauważył nawet: "Panie, nie byłoby się tego napisać PO LUDZU?". Ba, ale jak, skoro trudno

wszystkim dogodzić? Myślałem jednak przez 2 tygodnie i doszedłem do wniosku, że moją rozmówcą miał rację. Da się przecież napisać jakieś określenie po angielsku, a potem "po ludzku" wytłumaczyć o co chodzi. Jakimś interpretować dosłownie. Taki sposób ma jeszcze i tę dobrą stronę, że - jako autor, mam szansę nie dostać po pysku od fachowców językowych, gdyż opis jest opisem i zezwala na sporą dowolność. Pytanie zachodzi jednak - czy taki artykuł lub ich seria jest w ogóle potrzebna? Otóż myślę, że tak bo większość nowych emigrantów mimo, że finansami nie zajmują się zawodowo MUSI wcześniej czy później zetknąć się z nimi w takiej czy innej formie, łamiąc sobie zęby na strasznym żargonie kredytów, inwestycji, banków, korporacji, ubezpieczeń, finansowania domów, samochodów czy biznesów. Tak czy siak Kowalski, jak praktyka wskazuje, swego wcześniej czy później dopina, kwestia tylko czy wybierze najlepszą opcję i czy w ogóle wie jakie opcje mogą wchodzić w grę, zdając się na łaskę sprzedawcy.

Trudności napotymane tutaj nie są bynajmniej przypisane do naszej grupy etnicznej czy do jakiegoś grupy w szczególności. Rodowici Kanadyjczycy, jak moja praktyka wskazuje, są wcale nie mniej skonfundowani, przyczyna zaś takiego stanu jest prosta. Przypuszcmy, że typowy Kowalski pracuje w fabryce samochodów i robi po mistrzowsku tłoki do Forda, zarabiając sporo. Po pewnym czasie chce sobie kupić dom. Idzie więc do bankiera i tu Kowalski musi się przestawić na terminologię swojego przeciwnika. Finansista ow, mimo że owym Fordem jeździć nie musi, wie przecież o maistrzy tocznia tłoków (no i gdzie tu sprawiedliwość).

Z drugiej strony, przymus znajomości pojęć czy terminologii świata pieniądza, nie jest nakazem okresu zarabiania, gdyż tu warunki dyktuje nasz zawód, ale jest nieodzowny, gdy ową pieniądze staramy się utrzymać, pamiętając go w taki czy inny sposób lub NIE WYDAJĄC NIEPOTRZEBNIE. Tak więc mam nadzieję, że pisząc artykuły pomogę nieco tym, którzy nie mają za wiele czasu by samemu, głową mur przebić. Oczywiście nie będą to "wszystkie" określenia. Postaram się jednak skoncentrować na tych, które przeciętnemu użytkownikowi terenów Kanady czy USA najczęściej mogą być lub wręcz są niezbędne. Wszystkie ewentualne artykuły uzbrojone są i będą w pod-nagłówek "Wytnij i zachowaj", gdyż w przyszłości wracał będę do pozarych określeń bez wyjaśnień. Na początek spróbujmy "ugryźć" ubezpieczenia, zaczynając oczywiście od ogólników.

UBEZPIECZENIA

Obecny rozdział traktował będzie głównie o ubezpieczeniach na życie (LIFE INSURANCE), które de facto ze względu na swój charakter zwane powinny być ubezpieczeniami na śmierć (czyli death insurance). Ponieważ jednakowoż nikt z nas nie chce umrzeć, a wszyscy chcą żyć, taka przypomina wszystkim brutalnie ze w prochu się obrócić, więc lepiej do kogoś mówić językiem radości i optymizmu (po co biec do śmierci, co też wszystkie firmy zgodnie za akceptowały i po ok. 150 latach wznowienia tego określenia ludzie przywykli, że to coś nazywa się life).

Na początku trzeba by zdefiniować co to jest ubezpieczenie i dla pełniejszego obrazu jak się zaczęło. Otóż w roku tysiąc szesćset, którymś zaproszony ogień z piekarni spowodował spalenie się połowy Londynu. Zazdrośni Anglicy, żeby było sprawiedliwie, chcieli spalić te drugie poł, ale ponieważ kilku z

nich miało wujów w tej ocalałej części, więc planu zaniechano. Nie znaczy to jednak, że pogorzeli dali za wygraną. Dobrze spaliło się poł, ale koszty powinni ponieść wszyscy. Tak założono INSURANCE na ewentualność następnego pożaru lub bardziej niż przeciętnie zawziętego Nadmirzanczyka, który wuj nie miał.

Tak więc, dając spójność zarysom, mimo okrutnie niehumanitarnego skomplikowania terminologii, polis ubezpieczeniowe nie stowowią nic innego jak tylko narzędzie do złagodzenia finansowego ciężaru takiego czy innego nieszczęścia przenosząc je z jednostki, której akurat się to coś wydarzyło, na dużą grupę osób, podlegającą prawom statystycznym.

W przypadku ubezpieczenia na życie jest to więc jakoby składka dla spadkobierców tego, który umarł. Ubezpieczony nie zgadzając się na taki drenaz, ich kieszeń, nie dlatego, że nie wiedzą, który z nich i kiedy umrze, wiedzą natomiast, że tak.

Składka taka, administrowana jest przez firmę ubezpieczeniową, która też nie wie, kto umrze, natomiast wie i to z dokładnością do drugiego miejsca po przecinku, ilu ludzi na 1000 w określonym wieku nie dożyje do następnego roku (taka tablica statystyczna nazywa się MORTALITY TABLE).

Firma może więc kalkulować na tej podstawie wysokość składki (zwanej PREMIUM) tak by było z czego zapłacić rodzinom nieboszczyków. Ten zaś, który ma pieniądze dostać - nazywa się BENEFICIARY.

Celowość ubezpieczenia na życie ma więc następujące implikacje:

1. Ubezpieczony stowowią zastępstwo gotówki. Jeżeli inasz na koncie np.

\$200 000, zone jedno dziecko i spleconą chałupę, biznes, zwany rodziną, nie zawali się w chwili twojej śmierci, a po trzech i ubezpieczeniu jest w tym przypadku mmmm... ilu i.

2. Life Insurance praktycznie stowowią ubezpieczenie dochodu rodziny. Jeżeli Kowalski jest sam, bez potomków, rozsiadany po ludziach, których mi chce wspomagać i nie wspierają finansowo stowowią wystarczających rodzin, nie potrzebuje on żadnego ubezpieczenia na życie. Gdy szczęśliwy Kowalski zmienił i zapuk i do wrot niebieskich z punktu widzenia finansowego niewiele się straci i nikt na tym za bardzo nie ucierpi, może pozostawić uromioną przez spadkobierców.

Jeżeli jednak Kowalski ma żonę (którą kocha!) i dwoje dzieci, niepełnych i zarabia sam na rodzinę np. \$40 000 rocznie, a odłoży niewiele, zdążył powinien on zabezpieczyć nie tyle siebie, ile rodzinę, przed finansowym upadkiem i ona około 10 lat, gdy już nie będzie go wśród żywych i od tego jest właśnie Life Insurance. Tu zwrócimy uwagę, że polis (POLICY) winna być wystawiona na Stacha Kowalskiego np. na \$100 000 (FACE VALUE lub SUM INSURED), gdyż on jest dostarczycielem funduszu rodzinnych.

Kasia Kowalska (żona) jako niezaradująca może mieć swoje ubezpieczenie np. \$20 000, by konto Stacha nie odczuło bolesnej straty wynikłych z kosztów jej ewentualnej śmierci i znalezienia całkiem nowej żony.

Czy dzieci, Jas i Małgosia, powinny mieć zabezpieczenie? Pytanie to jest postawione.

Dokonczenie na str. 15

Zyjemy dziś w czasach powszechnego niezadowolenia. Niezadowolenia, które kieruje ostrze swej krytyki przeciwko najrozniejszym aspektom funkcjonowania naszej nader niedoskonałej cywilizacji. Krytyka owa nie oszczędza nawet najbardziej fundamentalnych tej cywilizacji składników, w tym i nauki.

Niezadowolenie z funkcjonowania zw. oficjalnej nauki wzięło się prawdopodobnie z naturalnej reakcji przeciwko bezkrytycznemu gloryfikowaniu tejże w latach 70-tych i na początku lat 80-tych, kiedy to matematyczno-przyrodnicza koncepcja świata święciła swe największe tryumfy, a uczynom przypisywano w popularnych opracowaniach cechy wszechwiedzy i nieomyślności.

Nauka, oczywiście, nie jest ani nigdy nie była w przeszłości przygotowana do łżwiania brzemienia tej nadmiernej odpowiedzialności, sprostania nazbyt wygórowanym wymaganiom. Nadzieje na nieomyślność i wszechwiedzę zawiesć musiała, ściągając przez to na siebie gromy raczej chyba niezasłużonej krytyki, prowokując ogólne zniechęcenie i odwrót w kierunku irracjonalizmu.

Gwoli ścisłości powiedzieć trzeba, że tendencje antynaukowe nie są ani czymś nowym, ani nawet szczególnie nasilonym w naszych czasach, w porównaniu z innymi okresami dziejów. Wszelkiego rodzaju mistycyzm i szarlataneria święciły we tryumfy wielokrotnie, szczególnie w okresach kryzysowych dla nauki, kiedy znajdowała się ona na rozdrożu, będąc u progu nowych odkryć i istotnych prze-wartosciowań. Wyrażała się w ten sposób uduka tęsknota za nieznanym, ciekawosc otaczającego świata oraz zdolność do nyslowej spekulacji.

Nieujarzmiona krytyka postawy naukowej prowadzi nieestety także do całkowitej negatywnych konsekwencji. Odrzucając naukę jako taką, odchodząc od niej w kierunku dowolnej spekulacji, mistycyzmu czy innych form irracjonalizmu, otwieramy drogę dla najrozniejszych, mniej lub bardziej nieuczciwych praktyk, prowadzonych przez osoby, które najdosłowniej zerują na naszej ignorancji. Przykłady można by mnożyć. Całe rzesze astrologów, roddzkarzy i wrozek wszelkiej masy zbijają pokazy kapitał korzystając z powszechnych antynaukowych nastrojów.

Już słyszę oburzone głosy domagające się naukowego statusu dla astrologii, roddzkarstwa, znachorstwa i dziedzin im pokrewnych. Nasze pojmowanie świata jest w istocie przesiąknięte adoracją dla stylu "naukowosci". Stąd różni demagodzy próbują swe myślowe spekulacje obracać w piórka naukowosci właśnie po to, by w ten sposób zyskać posłuch i autorytet, dla produktów swej imaginacji. Spróbujmy więc odpowiedzieć sobie na pytanie czym dziedziny te różnią się od nauki i jak możemy odróżnić tzw. prawdy naukowe, od niczym nie skrepowanych produktów fantazji swych twórców, adeptów w/w dyscyplin.

Po to by umieć zdemaskować pseudonaukę, potrzebujemy najpierw wiedzieć czym jest prawdziwa nauka. Wbrew bowiem powszechnemu mniemaniu, nie jest to zbiór niezmiennych i niepodważalnych prawd, lub twierdzeń o raz na zawsze ustalonym autorytecie. To nie encyklopedia, do której możemy w każdej chwili sięgnąć, aby uzyskać odpowiedź na wszystkie nurtujące nas pytania. Nauka jest to metoda dochodzenia do prawdy o otaczającym nas świecie. Celem jej jest uzyskanie spójnego jego obrazu, wyjaśnienia zachodzących w nim związków i prawidłowości, w sensie wyjaśnienia przyczynowo-skutkowego. Przy pomocy nauki uzyskujemy pewien wspólny światopogląd, który umożliwia nam praktyczne działanie, lub przynajmniej ujaw-niamy to co wspólne w światopoglądach różnych ludzi, umożliwiając tym samym ich porozumienie. Nauka innymi słowy

Andrzej WOZNIEWICZ

PSEUDONAUKA W OFENSYWIE! Jak demaskować szarlatanów

to pewna metoda systematycznych poszukiwań, których wyniki nie zależą w żadnym przypadku od widzimisię pojedynczego badacza, lecz które każdy w zasadzie może zweryfikować.

Nieuchronne w takich poszukiwaniach obiektywnej prawdy jest błędzenie Argument, iż nauka także może się mylić, który w pojęciu niektórych podważa zasadność twierdzeń naukowych, jest zupełnie chybiony, ponieważ nauka nie tylko ma prawo się mylić, ale błędy i fałszywe kroki są jej nieodłącznym składnikiem. Są one bowiem motorem wszelkiego naukowego postępu, stałe zaś dążenie do ich eliminacji dźwiga naukę na wyższy poziom. To właśnie mozolne wysiłki zmierzające do usuwania fałszywych sądów w nauce, stanowią o jej wartości poznawczej.

Jak tedy odróżnić metodę naukową od pseudonaukowej spekulacji? Tym, co zasadniczo różni oba te światy, jest właśnie gotowość do uznania i naprawy własnych błędów. Pseudonauki, w rodzaju astrologii, dają nam gotowe recepty jak mamy postępować, lub przepowiednie czego mamy oczekiwać, bez dania nam żadnej możliwości na weryfikację głoszonych twierdzeń, sprawdzenie metod jakie stosowano twierdzenia te wywodząc. Propozycje owych pseudonauk wynikają bowiem właśnie z indywidualnego widzimisię ich głosicieli, nie dają żadnej szansy rzetelnego sprawdzenia wyników w sposób od takiego indywidualnego punktu widzenia niezależny. Wystarczy popatrzeć, w jaki sposób formułowane są tak współcześnie znowu modne horoskopy! Zas gdy fakty zwyczajnie przeczą horoskopowym przepowiedniom? Coz, tym gorzej wtedy dla faktów. Można zresztą zawsze posłużyć się innym horoskopem, który ex post da się dopasować idealnie.

Nie wystarczy oczywiście jednak po prostu zaprzeczyć prawu do istnienia dyscyplin takich, jak astrologia, roddzkarstwo, znachorstwo i innych zdecydowanie antyracjonalnych praktyk. Musimy potraktować przez chwilę poważnie ich roszczenia i wskazać na ich słabe punkty, które to właśnie sprawiają, iż są one nie do utrzymania.

Oto kilka najprostszych sposobów zdemaskowania podejrzanych machinacji, prób manipulacji naszymi umysłami.

1 Charakterystyczne dla pseudonauk jest powoływanie się na powagę autorytetów. Niektórym ludziom przypisuje się nadnaturalne zdolności do rozstrzygania pomiędzy prawdą i fałszem, tak, że dla nas zwykłych śmiertelników pozostaje już tylko rola biernych uczniów - słuchaczy. Postawa ta charakterystyczna jest np. dla dogmatycznego marksizmu, lub freudowskiej, ortodoksyjnej psychoanalizy.

2 Przvtacza się na podporcie pseu-

donaukowych twierdzeń wyniki eksperymentów lub obserwacji, których nigdy nikomu nie udało się więcej powtórzyć. Ewentualnie powołuje się na jednorazowe, z natury niesprawdzalne fenomeny. Argumentacji tego rodzaju używają m.in. zwolennicy rozmaitych parapsychologicznych efektów, typu telepatii.

3 Nagminne jest używanie tendencyjnie dobranych wyników eksperymentów lub obserwacji, w przypadku długich ich serii. Podaje się wówczas do wiadomości te wyniki, które potwierdzają głoszoną teorię, pomijając milczeniem, lub świadomie zaprzeczając, wbrew znanym faktom, wynikiem, które mogłyby teorię obalić. Charakterystyczne to jest dla np. astrologii.

Nie ulega chyba kwestii, iż postawa w rodzaju "jeśli fakty przeczą danemu twierdzeniu, to - tym gorzej dla faktów" daleka jest od naukowej, a wręcz sprzeczna ze zdrowym rozsądkiem. Jest ona niestety nader popularna w kręgach "naukowców". W pseudonaukowej "argumentacji" odmawia się prawa bytu wszystkiemu, co mogłoby w jakikolwiek sposób zagrażać głoszonemu poglądom. Odporność na wszelką krytykę jest najbardziej chyba charakterystyczną cechą pseudonaukowosci i szarlatanerii.

4 Konsekwentny upor w odmowie przeprowadzenia rozstrzygających eksperymentów, których zadaniem byłoby obalenie teorii, choćby nawet eksperymenty takie były w zasadzie możliwe, jest również cechą pozwalającą na wykrycie pseudonaukowych tendencji. Lub też dopuszcza się sprawdzające testy, ale z góry określając ograniczające je warunki w taki sposób, że praktycznie niemożliwe staje się uzyskanie negatywnego wyniku. Tymczasem prawdziwie naukowym podejściem jest właśnie dążenie do obalenia głoszonego twierdzenia - dopiero teorie, które sprawdzą się w ogniu rzetelnej krytyki, można zaakceptować. Z tym jednak zastrzeżeniem, że nigdy, żadnej teorii nie wolno uznawać za ostatecznie udowodnioną. Zawsze przecież pojawiać się mogą nowe fakty, które teorię tę obalą. Z drugiej zaś strony, niedozwolone jest, gdyż przeczy to zwykłej logice, powoływanie się na fakty, które miałyby daną teorię potwierdzić, pojawiając się kiedyś ewentualnie w przyszłości. W ten sposób "udowodnić" by można dokładnie wszystko, wraz z najbardziej absurdalnymi propozycjami.

5 Jeśli głoszona teoria, zamiast objaśnić obserwowane fakty, pozostawia znacznie więcej w sferze niewyjaśnionej, często przy tym powołując się do życia niepotrzebnie nowe byty, ad hoc preparowane hipotezy, to należy ją raczej również odrzucić, choćby nawet nie była ona bezpośrednio sprzeczna z bieżącą wiedzą naukową. Na tej właśnie zasadzie odrzucamy głosne swego czasu propozycje von Daenikena.

Po to, aby nową teorię móc zaakceptować, wymaga się w zasadzie, iżby owa teoria nie tylko wyjaśniała w zadowalający sposób wszystkie dotychczas znane fakty, do tej pory z powodzeniem wyjaśniane przy pomocy starego jej odpowiednika, lecz by dostarczała możliwości prawidłowego przewidywania nowych faktów, wkraczając na nowe obszary poznania. Teoria katastrof na przykład, nie tylko nie tłumaczy nic więcej ponad to, co wyjaśnia standardowa teoria ewolucji, ale dodatkowo stawia nas wobec nierozstrzygniętych problemów, w nauce normalnie niespotykanych.

Stosując powyższe kryteria, łatwo będzie nam teraz określić rzeczywisty status różnych, pretendujących do miana naukowych, dyscyplin. Pamiętajmy, że tylko nauka dostarczyć nam może odpowiedzi na większość praktycznych problemów naszego życia. Nie oczekujmy jednak od nauki zbyt wiele. Jej podstawową cechą powinna być bowiem swoista pokora oraz świadomość własnych ograniczeń. Pretendowanie do roli wszechwiedzącej wyroczni jest postawą ze wszech miar antynaukową.

Prawdziwa nauka, dodajmy, z szcunkiem odnosi się do wszelkich niekonwencjonalnych sposobów myślenia, nieprzetartych jeszcze szlaków na drodze do Prawdy. To jednak, co czyni naukę zdolną do kształtowania naszej rzeczywistości, co upowadza ją do wyrokowania o naszym działaniu, co doprowadziło ją do osiągnięć, z których korzystamy dziś wszyscy, to krytyczna analiza własnych metod i wynikająca z tego zdolność do określenia swoich własnych, obiektywnie istniejących ograniczeń.

Strzeżmy się przed pseudonaukowoscią, ubraną w szaty rzetelnej nauki. Głosiciele owych wyssanych w rzeczywistości z palca "prawd" nie powstrzymają się od użycia siły, by nas "przekonać" o słuszności swych racji. Nie dajmy się zakrzyczec ich natarczywością.

MasterCard
W CREDIT UNION?
TAK!
The Trillium Group
of Credit Unions
MasterCard

O szczegóły pytaj we
wszystkich
Oddziałach
Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza

220 Roncesvalles Ave
tel 537 2181
12 Denison Ave
tel 863-0996
2987 Bloor St W
tel 236-1225
4260 Cawthra Rd
tel 848 4303

KOMITET SKARBU NARODOWEGO - TORONTO

Na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym Komitetu w niedzielę 22 3 87 wybrano ponownie ustępujące władze na okres dalszych 2 lat

Ustępującemu Komitetowi udzielono absolutorium z podziękowaniem za godną podziwu ofiarną pracę i nie szczędzenie wysiłków w staraniach o zasilenie funduszy Skarbu Narodowego

Sprawozdanie finansowe za okres mioniej kadencji od 24 3 1985 do 22 3 1987 wykazuje wpływy na rzecz Skarbu w wysokości \$22 763 50 z czego przekazano do Głównej Komisji Skarbu Narodowego \$22 390 54. Pozostałość w sumie \$372 96 przelano na konto nowej kadencji

W porównaniu z okresem poprzedniej

kadencji wpływy wzrosły o \$4 167 11 co jest objawem bardzo pocieszającym. Źródłami dochodu Komitetu były wpłaty dokonywane przez indywidualnych płatników i organizacje, oraz imprezy w postaci 2 pikników i 2 zbiórek publicznych przed kościołami w czasie Tygodnia Skarbu Narodowego

Składając sprawozdanie prezes Komitetu p. Z. Giera dziękował Delegatowi Rządu R. P. na Kanadę Ks. Prałatowi Franciszkowi J. Plucie za troskliwą opiekę moralną i wielokrotne zasilanie kasy Skarbu, również za wspaniałe popieranie idei legalizmu i Skarbu Narodowego swoją osobowością i działalnością. Z kolei dziękował Wielebnemu Duchowienstwu, Parafiom, Organizacjom, Prasie, Radiu Pani Jadwiga za okazane zrozumienie i popieranie Skarbu Narodowego oraz całej Polonii za popieranie imprez. Osobno dziękował Placówkom Weteranskim za nieocenioną ofiarną pomoc przy przeprowadzaniu

zbiórek przed kościołami i obsłudze pikników

W dyskusji nad sprawozdaniem wyrażano pogląd o konieczności wzmożenia akcji w kierunku uświadamiania społeczności polonijnej na temat idei i celów Skarbu Narodowego. Spopularyzowanie Skarbu przyczyni się do zwiększenia liczby płatników, która jest w stosunku do ilości Polonii stale jeszcze zbyt mała

Zebranie zaszczytliwi swoją obecnością między innymi v-prezes KPK p. J. Burski, prezes KPK Okręg Toronto p. S. Sadowski, prezes Federacji Wolnych Czechosłowaków p. W. Dufek (stały płatnik Skarbu), prezes Komisji S. N. na Kanadę p. A. Budrewicz, prezeska Zarządu Gł. Federacji Polek p. L. Sas-Korczyńska, prezes Zarządu Gł. ZNP p. Fr. Twarog, prezes Zarządu Gł. SPK p. M. Szczeciński, prezeska Zarządu Central Klubów Polek ZNP p. L. Kowalska, prezes Central Komitetu Organ Weteranów p. S. Falkowski

WYBRANE WŁADZE KOMITETU PREZYDIUM - Prezes - **Zbigniew Giera**, v-prezes - **Adam Laskowski**, Sekretarz - **Stanisław Miczek**, Skarbnik - **Jan Kwaczek**, Zastępca - **Wacław Nocon**

CZŁONKOWIE - S. Bilas, K. Barylski, W. Jagielnicz, M. Jozefacki, M. Kasprzak, Cz. Łaszkiewicz, P. Pawłowicz, G. Sztukowska, Fr. Twarog, Kmdor R. Nałęcz-Tymowski, Cz. Wasiuk, H. Więcek - St. Wołajko

KOMISJA REWIZYJNA - L. Marczewski, St. Burza-Karlinski, A. Pustkowski, Zastępca - Z. Dąbrowski

Adres Skarbnika **42 Bemersyde Dr., Toronto, Ont M9A 2T2**
Adres Prezesa **81 Kildonan Dr., Toronto, Ont M1N 3B9**

ZA SPOŁECZNĄ PRACĘ

Wśród odznaczonych przez ministra wielokulturowości i obywatelstwa za pracę społeczną znalazło się wielu Polaków. Podajemy ich nazwiska, organizacje według angielskiego brzmienia oraz rodzaj odznaki jaką otrzymali

Adam Mickiewicz Alumni Club
288 Roncesvalles Ave., Toronto
Mrs. Ludomira Kowalska,
537 - 5493

Mrs. Alicja Forbes-Rogacka 15 lat

Mr. Edward Laskowski, Mr. Adam Michon, Miss Lidia Michon, Miss Ewa Smigielski, Miss Rosemary Teliatnik

Association of Polish Engineers in Canada
206 Beverley Street, Toronto
Contact Mr. Jerzy G. Słubicki, 248-3286

Mr. Czesław Brzozowicz - 15 lat

Canadian Polish Congress, Toronto District
206 Beverley Street, Toronto 965-6811

Mr. Zbigniew Giera, Mrs. Janina Jasinska-Lipinska, Mrs. Teresa Klimuszko, Dr. Zdzisław Kryński - 5 lat, Rev. Kazimierz Kryskowiak, Rt. Rev. Franciszek J. Pluta

Canadian Polish Women's Federation
68 Treelawn Parkway, Toronto
Mrs. Anna Norton-Nowakowski, 247-6803

15 lat

Mrs. Maria Biedrzycka, Mrs. Anna Grzeszewska, Mrs. Irena Klimowicz, Mrs. Jadwiga Swierczyńska

General J. Haller Veterans Assoc. of Polish Army
783 College Street, Toronto
Mr. Walter Jagielnicz, 423-4897

15 lat

Mr. Józef Frejlich, Mr. Leon Gliniecki, Mr. Józef Kołodziej, Mrs. Helena Kotowicz, Mrs. Maria Lidka - 10 lat, Mr. August Słupek

Marie Curie Skłodowska Association
23 Brule Gardens, Toronto
Mrs. Adele Simpson, 762-0096

15 lat

Mrs. Adele Bielaszka, Mrs. Jeanne Boyko, Mrs. Marina Glista, Mrs. Stella Lachoski, Mrs. Laura Sadvari, Mrs. Josephine Sitarski

Polish Alliance of Canada - Executive Board
1640 Bloor Street West, Toronto
Mr. Henry M. Lopinski, 462-1333

Mr. Adam Biesiadecki - 5 lat, Mr. Julian Borsuk - 15 lat, Mr. Adam Sikora - 5 lat, Mr. Mike Turczyniak - 5 lat, Mrs. Jadwiga Winińska - 10 lat, Mr. George Wrobel - 10 lat

Polish Alliance of Canada - Toronto
2282 Lakeshore Boulevard West, Toronto
Mrs. Fela A. Rychlicki, 535-0741

15 lat

Mr. Leon Betowski, Mr. Jan Gregorowicz, Mr. Walter Kuberski, Mr. Arkadiusz Sawko, Mrs. Anna Sierota, Mr. Stanisław Wisniewski

Polish Army Veterans Association - Toronto
2017 Dundas Street West, Toronto
Mr. Ambroży Cichocki,
536-8260

15 lat

Mr. Kazimierz Czaban, Mr. Ferdynand Dahieluk, Mrs. Anna Dolniewska, Mr. Władysław Kubicz, Mr. Antoni Sadowski, Mr. Frank Symon

Polish Canadian Action Group
P.O. Box 55, Station "V", Toronto
Contact Mr. Lech W. Prusinski, 588-1659

5 lat

Mrs. Anna Dubiska, Mrs. Grazyna Farnus, Mrs. Anna Łapczyńska, Mrs. Zofia Rozadowska - 15 lat, Mrs. Elżbieta Wolska, Mr. Kazimierz Wrzosek

Polish Canadian Women's Federation - Executive
450 Walmer Road, Apt. 905, Toronto
Mrs. Ludwika Sas-Korczyńska,
929-3576

15 lat

Mrs. Anna Ejlich, Mrs. Gertruda Renkiewicz

Polish Combatants' Assoc. - Toronto Branch
206 Beverley Street, Toronto
Mr. Henryk Starczewski,
222-5948

15 lat

Mrs. Halina Janota, Mr. Henryk Milaszewicz, Mr. Janusz Moszczak, Mr. Zygmunt Sienko, Mr. Henryk Starczewski, Mrs. Stefania Szychowska

Polish Ex-Servicemen's Assoc. - Toronto Branch
637 St. Clair Ave. West, Toronto
Mr. Christopher L. Szydlowski,
653-3784

15 lat

Mrs. Barbara Ankowicz, Mr. Ludwik Buczyński, Mr. Zbigniew Korwin-Kuczyński, Mrs. Halina Kwiatkowska, Mrs. Ludwika Sas-Korczyńska, Mr. Zygmunt Sikora

Polish Girl Scouts Assoc. - Toronto
42 Evelyn Ave. Toronto
Contact Mrs. Hania Sokolska, 767-2044

15 lat

Mrs. Teresa Berezowska, Mrs. Fela Janowska, Mrs. Barbara Malinowska, Mrs. Elżbieta Morgan, Mrs. Ewa Mumak, Mrs. Kristina Reitmeier

Polish National Union - Toronto Branch
45 Southport Street, Apt. 1102, Toronto
Contact Mr. John Taborski, 762-3510

15 lat

Mr. Stanisław Swiderski
Polish National Union of Canada
3 Valleyview Gardens, Toronto
Mr. Steve J. Nytko, 766-7350

15 lat

Mr. Wacław Bocler, Mr. Bolesław Grzyrowski, Mr. Michał Gulbinski, Mr. Antoni Krawczyk, Mr. Józef Rysiak, Mr. Edward Wrzeszczynski

Polish National Union, Mutual Benefit Society, Exec. Bd
P.O. Box 249, Station "V", Toronto
Mrs. Maria Brodzki, 532-2473

10 lat

Mr. Lucjan Piekarski, Mr. Stanisław Swiderski
Polish Scouting Association
94 Merrick Street, Toronto
Mr. Stanisław Brodzki, 532-2473

15 lat

Mr. Leon Ananicz, Mr. Władysław Grotek, Mrs. Ewa Mahut, Mr. Ryszard Mahut, Mrs. Anna Marszałek, Mrs. Irena Mychajłowicz

Polish Teachers Association in Canada
288 Roncesvalles Ave. Toronto
Mrs. Veronica Perkowska,
967-0918

15 lat

Sr. Mary Alfonsa, Mrs. Wanda Gryguc, Mrs. Krystyna Klemensowicz, Mrs. Olga Kobiątko, Mr. Ryszard Sopala - 5 lat, Mrs. Maria Woloch

Polish Veterans in Toronto, Cent. Comm
346 The West Mall, Apt. 405, Etobicoke
Mr. Stefan Falkowski, 626-8146

15 lat

Mr. Feliks Bach, Mrs. Stefania Bilas, Mrs. Alicja Gralek, Mr. Chester Ktowicz, Mrs. Rozalia Wrzosek, Mr. Michał Zamerski

R.C.A.F. Association - Polish Warsaw Wing
206 Beverley Street, Toronto
Mr. Ladisław E. Babyczuk,
223-2636

15 lat

Mrs. Anna Ejlich, Mrs. Moli Gnoński, Mr. Stanisław Gnoński, Mrs. Janina Kuczyńska, Mrs. Genowefa Kulesza, Mr. Franciszek Pawłowski

Royal Canadian Legion - Gen. Anders Branch
805 Dovercourt Road, Toronto
Mr. Mark M. Jagla, 535-6451

15 lat

Mr. Marian Adamski, Mr. Jan Bienko, Mr. Ted Koroway, Mr. Adam Laskowski, Mr. Leopold Stancik, Mr. Sylwester Wojciechowski

Trillium Polish Senior Citizens Club
206 Beverley Street, Toronto
Mr. Kazimierz Barylski, 483-5776

15 lat

Mr. Kazimierz Barylski, Mr. Władysław Biały, Mr. Leszek B'sanz, Mr. Kazimierz Fedorowicz, Mr. Ludwik Kaczmarek, Mr. Stanisław Leja

Weterans of Polish Corps of British Army
2032 Dundas Street West, Toronto
Mr. Stanley E. Miczek 534-3635

15 lat

Mr. Zygmunt Ciszewski, Mr. Ludwik Kaczmarek, Mr. Piotr Mycz, Mr. Piotr Pawłowicz, Mr. Stanisław Pszczółowski, Mr. Antoni Pustkowski

CRANKSHAFT SERVICE AND SUPPLIES LTD.

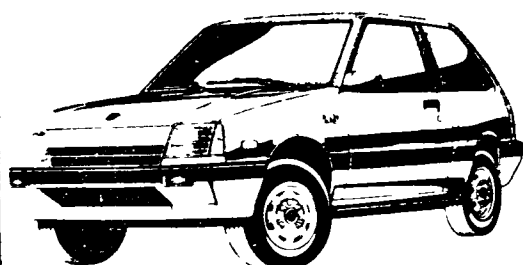
REBUILD ENGINES DOMESTIC & IMPORTS
CARS & TRUCKS
INSTALLATION & SERVICE PLUS
EXCHANGE CRANK HEADS PLUS
COMPLETE LINE OF ENGINE PARTS
& MACHINE SHOP SERVICE

483 DUPONT
(NEAR BATHURST)
S. IGNAKIEWICZ

FULL ONE YEAR GUARANTEE ON PARTS
& LABOUR

CRANKSHAFT SERVICE AND SUPPLIES LTD.

Wykonujemy remonty kapitalne wszystkich typów silników wraz z zainstalowaniem i serwisem. Wszelkie inne naprawy. Posiadamy na wymianę wały korbowe, głowice oraz części do silników

73 Driftwood Ave. Unit 17, Downsview, Ont M3N 2M7
S. IGNAKIEWICZ

537 - 2529
537 - 5857

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM GDYBY NIE KOSZMAR WYMOWY ANGIELSKI BYŁBY Z GŁOWY...

W nauce języka angielskiego można opanować obszerne słownictwo, poprawność gramatyczną, trudną pisownię. Bezbłędna wymowa angielska pozostaje wciąż niespełnionym marzeniem, nieosiągalnym ideałem. Piszemy tu o wymowie, aczkolwiek potocznie mówimy nie o złej wymowie, lecz o złym akcencie. Potrzebne jest wyjaśnienie, ponieważ słowo *wymowa* zawiera zbyt szeroki zakres pojęć szczegółowych jak

- *wymowa właściwa* samogłosek, dwugłosek i spółgłosek,
- *długość wymowy samogłosek* - wymowa krótka lub długa danej samogłoski w wyrazie, to samo dotyczy dwugłosek (w polskim brak tak zwanych długich samogłosek natomiast w angielskim one istnieją),
- *intonacja*, czyli melodia języka w zdaniu

Wiele osób popada z powodu wymowy angielskiej w ciężkie kompleksy. Inne osoby nie robią z tego, że posiadają "obcy akcent". Ale łatwo jest komuś radzić, żeby się nie przejmować niepoprawnością wymowy. Nie przynosi taka rada żadnej ulgi temu kto się martwi. Mam nadzieję, że osobnicy przygnębieni swoimi niepowodzeniami w angielskiej wymowie mogą nie znać pewnych faktów, które chcę przytoczyć. Żywię nadzieję, że niejeden nieszczęśnik "przejrzy na oczy" po zaznajomieniu się z innym naswietleniem problemu.

Zacznijmy od sedna sprawy. Dlaczego nas irytuje, drażni, martwi nasza niepoprawna wymowa angielska? Odpowiedzi są dwie.

1. Niepoprawna wymowa powoduje to, że nas Kanadyjczycy nie rozumieją, albo rozumieją z trudem co chwilę prosząc o powtórzenie zdania czy słowa zmuszając nas do pomagania sobie rękami lub

do napisania słowa które znamy w piśmie, lecz źle wymawiamy.

2. Niepoprawna wymowa śmieszy naszych anglojęzycznych rozmówców, skoro się z nas śmieją, to tym samym nie mają dla nas należnego nam szacunku, uznania, nie traktują nas poważnie.

Rozważmy pierwszy przypadek. Naszą niepoprawną wymowę trudno zrozumieć. Jest to rzeczywista tragedia. Ale istnieje wyjście z tej sytuacji. Przyczyna tragedii tkwi w tym, że za dużo czasu poświęcaliśmy słownictwu i gramatyce kosztem zaniedbania wymowy. Jedynym wyjściem i to wyjściem naprawdę skutecznym będzie powtórzenie całego kursu podstawowej angielszczyzny z nastawieniem na poprawność wymowy. Jeśli kurs podstawowy zajął nam na przykład 300 godzin czasu, to wcale nie znaczy, że musimy znowu tracić 300 godzin na wymowę. Wszak słownictwo już znamy, struktury gramatyczne również, powtórzenie kursu OD POCZĄTKU (koniecznie!) zajmie dużo mniej czasu, trudno być jasnowidzem, ale można twierdzić, że taka powtórka będzie się kształtować w granicach zeszłorocznej. Inne wyjście nie ma, a jeśli ktoś zna inne łatwiejsze wyjście, niech o tym napisze do "Echa". Mądra rada będzie wydrukowana.

Przejdźmy do omówienia drugiego przypadku. Mówimy po angielsku tak, że nas Anglicy, Amerykanie, Kanadyjczycy doskonale rozumieją, ale nas irytuje nasz "obcy akcent" i drżymy wciąż z obawy by nie narazić się na posmiewisko, brak szacunku, czy na pogardę, gorsze traktowanie. Trzeba tę sprawę wyjaśnić bardzo dokładnie, trzeba to rzetelnie zanalizować.

Faktem jest, że nas w Polsce zawsze śmieszyli cudzoziemcy mieszkający tam i

mówiący po polsku "z akcentem". O kim mowa? Kto dostarczał nam uciechy z niepoprawnej polszczyzny? Bywało, że Polak poślubił Rosjankę. Jej polszczyzna śmieszyła. Niektórzy Polacy przywieźli sobie żony z Zachodu z Anglii, z Włoch. Polszczyzna tych panów śmieszyła. W Polsce przebywali przez wiele lat cudzoziemcy pracujący w różnych zawodach. Mielimy trenerów sportowych - cudzoziemców, gosciliśmy pieśniarzy i muzyków z Jugosławii, z Węgier, z Bułgarii, zatrudniało się cudzoziemców przez wiele lat na stanowiskach lektorów języków obcych na wyższych uczelniach (głównie na uniwersytetach). Ich polszczyzna śmieszyła. Cudzoziemcy przyjmowali to w zasadzie ze zrozumieniem, nie obrażali się, przeciwnie sami potwierdzali, że w ich kraju również śmieszy cudzoziemski akcent. Był wśród nich wyjątek. Z jakiego narodu pochodzili owi wyjątkowi ludzie? Oczywiście z Anglii, z USA, pomijam Kanadyjczyków i Australijczyków, bo to była rzadkość na miarę białego kruk.

Anglicy i Amerykanie byli oburzeni tym, że Polacy śmieją się z ich polszczyzny. Zarzucali nam brak kultury! Tłumaczyli, że oni u siebie cieszą się, jeśli ktośkolwiek z cudzoziemców mówi po angielsku, a "cudzoziemski akcent" jest czymś naturalnym, więc jak można być tak nieokrzesanym, tak pozbawionym kultury by się z tego śmiać?

Czyżbyśmy byli niekulturalni w zachowaniu wobec cudzoziemców? Powstaje pytanie godne konkursu. Dlaczego Polacy, Rosjanie śmieją się z cudzoziemskiej wymowy, a Anglicy i Amerykanie nie? Po prostu Anglicy i Amerykanie mówią od pokoleń stale codzienne kontakty z imigrantami. Są więc przyzwyczajeni na codzień do cudzoziemskiej angielszczyzny. W Polsce, w

Rosji i w tych krajach gdzie cudzoziemiec mówiący "obcym akcentem" stanowi rzadkość, wymowa taka śmieszy, bo śmieszyć musi, bo ludzie mają poczucie humoru.

Jaki stąd wniosek? Ano nie taki diabeł straszny jak go malują. Jeżeli nasza wymowa angielska jest zrozumiała, nie ma sprawy! Wymawianie się, brak szacunku czy pogarda są naszym urojeniem. Fałszywie rozumiemy "jeśli mnie śmieszyła w Polsce wymowa cudzoziemców, to na pewno moja angielszczyzna śmieszy tych, którzy mówią owym językiem od urodzenia". To jest nieprawda!

Mozna sprawę poprzec licznymi faktami powszechnie znanymi. W kanadyjskim parlamencie federalnym przemawiają posłowie z prowincji Quebec. Nikt nie śmieje się z ich angielszczyzny skazanej wpływem języka francuskiego. Wielkie wytwórnie filmowe w Hollywood od wielu lat zatrudniają aktorów "importowanych" z Europy. Powierza się im główne role w filmach amerykańskich. Nam Polakom czy innym imigrantom może się wydawać, że angielszczyzna jakiegoś tam Zoski Loren czy innej Lolo-brygidy jest doskonała. Każdy amerykański czy kanadyjski kinoman śłyszysz wyraźnie cudzoziemski akcent, wymowę, intonację. Nikomu to nie przeszkadza. Nikogo to nie śmieszy i nie oburza. Imigranci dochodzą nieraz do bardzo wysokich stanowisk. Zostają ministrami, doradcami prezydenta w USA są wykładowcami na uniwersytetach w randze profesorskiej. Nikomu nie przeszkadza ich angielszczyzna mocno nieraz skazana wpływem języka macierzystego. Nie utrudnia im ta angielszczyzna kariery, jak wspominałem, zajmują wysokie stanowiska, awansują.

Żeby nie utracić głównego wątku powtarzam: jest Twoja angielszczyzna zrozumiała dla ludzi anglojęzycznych? Ciesz się i nie popadaj w przesadę w pogoni za ideałem. Ideały są do dążenia ku nim do naśladowania, a nie do osiągnięcia! Zapamiętaj tę zasadę!

Do problematyki niepoprawnej wymowy angielskiej powrócimy. Nie sposób wyczerpać jej w jednym numerze naszego tygodnika.

Ciąg dalszy ze str. 12

nie niewłaściwie. Powinno ono brzmieć ile zarabia Jasi i Małgosia (będąc w wieku np. 2 i 3 lata)? Odpowiedź jest oczywista. Dochód rodziny nie zmniejszy się w przypadku śmierci któregoś z nich więc nie potrzebują one żadnej polisy. Jeżeli Kowalski się uprze to może im z fundować zabezpieczenie np. po \$2000 które pokryje ewentualne koszty grobowe. Tutaj zwróćmy uwagę na typowe błędy popełniane przez wielu właścicieli polis.

A) Mama i tata mają takie same polisy (czyby było sprawiedliwe!) chociaż tylko jedno z nich zarabia.

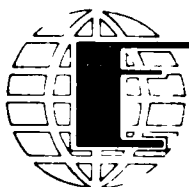
B) Każda polisa ma wpisowe koszty administracyjne czy jakkolwiek tam nie nazwać np. \$50 na rok. Kardynalnym błędem spójnym doświadczeniem jest trzymanie osobnych polis dla każdego członka rodziny (rodzina rozumiana jest tutaj jako rodzice plus dzieci). Inną możliwością jest posiadanie jednej polisy (jedno wpisowe) wystawionej np. na Stacha Kowalskiego zawierającej tzw. RIDER SPOUSAL RIDER ubezpiecza żonę natomiast CHILDREN RIDER dzieci. Zamiast 4-ech polis Kowalski ma więc jedną oszczędzając ok. \$150 rocznie przy takich samych obligacjach finansowych ze strony firmy ubezpieczeniowej. Polisy 4. Ostatnio np. zamieniłem komus jego 14 (!) Life polis na jedną łatwo wyliczyć ile niepotrzebnie owego komus płacił i to biorąc pod uwagę tylko ilość polis a pomijając na razie ich wartość.

Czytając swoją polisę często trudno zrozumieć kto w niej jest kto. Weźmy powyższy przykład. Kowalski ubezpieczył siebie (właściciel polisy) i dołożył do niej Spousal Rider na żonę. Otoż ten który jest ubezpieczony nazywa się LIFE INSURED natomiast właściciel polisy to INSURER.

W naszym przypadku Kowalski jest Insured a Life Insured natomiast jego żona tylko Life Insured (nie jest ona Insured bo brzmi to nieco nieelegancko).

CIDN

Ewentualne pytania prosimy kierować do autorów w polskim lub angielskim. Steve Dorn 416-690-4201

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONGESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536-3554/6991

NON-STOP TORONTO-WARSZAWA-TORONTO

**DOWOLNE DNI ODLOTU
I POWROTU**

Toronto - Warszawa

March 22	April 24	375 00
May 8, 15		400 00
May 22, 29		
June 5, 7, 12, 14, 17, 19, 21		425 00
June 24, 26, 28		
July 1, 3, 5, 8, 10, 12, 15, 17, 19, 24, 26, 31		460 00
August 2, 7, 9, 14, 16, 21, 23, 28, 30		425 00
September 4, 6, 11, 18, 25		
October 2, 9, 23	November 6	400 00
November 20	December 18, 20	425 00

Warszawa - Toronto

April 24		
May 8, 15, 22, 29		375 00
June 5, 7, 12, 14, 17, 19, 21, 24, 26, 28		
July 1, 3, 5, 8, 10, 12		400 00
July 15, 17, 19, 24, 26, 31		425 00
August 2, 7, 9, 14, 16, 21, 23, 28, 30		
September 4, 6		460 00
September 11, 18, 25		
October 2, 9, 23		
November 6, 20		
December 18, 20		
January 8, 1988		425 00

**Bezpłatny Przelot Na Trasie Krajowej Z Warszawy
Do Lotniska Położonego Najbliżej Miejsca Docelowego**

- * Sprawdź z nami inne połączenia do Polski - warto!
- * Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
- * Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje
- * Ubezpieczenia dla rodzin od \$ 95 00 za 3 miesiące
- * Upoważniony Dealer PEKAO - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

TEL (416) 536-3554/6991

Redaguje lek. med.
JADWIGA GORNICKA
specjalist. chorób wewnętrznych
Tel 532 - 9054

apteka natury

Książki z serii *Apteka Natury* do nabycia pod telefonem 532 - 9054

POKRZYWA

W Polsce występują trzy gatunki pokrzywy: *konopolistna* (*Urtica Canabina L.*) ma parzące włoski tylko na kwiatostanach, *zwyczajna* (*Urtica Dioica L.*) wielka, dochodząca do 2 m wysokości i *zegawka* (*Urtica Urens L.*) ma około poł m wysokości, jest cała pokryta parzącymi włoskami, rośnie jako chwast w ogrodach i przy drogach.

Pokrzywę zbiera się od maja do września w dni pogodne. Należy ją suszyć w cieniu, w miejscu pozbawionym wilgoci. Pokrzywy po zwiędnięciu tracą właściwości parzące. Łatwo się zaparza i brunatnieją, dlatego rozkładamy je cienką warstwą w miejscu dobrze przewietrzonym. Po wysuszeniu osmykuje się ziele odrzucając łodygę. Nijez omawiamy właściwości pokrzywy wielkiej i zegawki.

Pokrzywa zawiera mikroelementy (wapń, magnez, fosfor, żelazo, siarka, potas, jod, chlor, krzem i sod), witaminy (C, B-2, K-1, karotenoidy), jest więc cennym witaminizującym. W liściach pokrzywy występują także flawonoidy, kwasy organiczne (glicerolowy, glikolowy, mrowkowy i in.), a ponadto chlorofil, serotonin, histamina, garbniki i acetylocholina.

DZIAŁANIE LECZNICZE

Pokrzywa oczyszcza organizm ze złogów kwasu moczowego, zwęża naczynia krwionośne, hamuje krwawienie, odprowadza złoże żółciowe z dróg przewodów żółciowych, poprawia pracę wątroby i dzięki temu odtruwa organizm, wzmacnia żołądek, zmniejsza nadmierną potliwość. Ma działanie przeciwbiegunkowe, przeciwniektoryczne, przeciwanemiczne, przeciwniektoryczne, przeciwniektoryczne i rewulsyjne. Poprawia ogólną przemianę materii, pobudza wytwarzanie enzymów trzustkowych i zwiększa produkcję czerwonych krwinek i hemoglobiny.

Pokrzywa stosowana do wewnątrz jest środkiem wspomagającym w leczeniu różnego rodzaju krwawień (krwiopłucie, wymioty krwawe, krwinkomocz, krwawienie maciczne, krwawienie z nosa, hemofilia, krwawiczka), anemii, krzywicy, ogólnego osłabienia, wrzutow skórnych, ran oparzeniowych i zapalenia skóry, dolegliwości związanych z okresem klimakterium, z gościnnym zapaleniem pęcherza, nerek, kamicy, wątroby, żółtaczki, wrzodów żołądka, stanów przedcukrzycowych, biegun-

ki, wzdęcia, moczenia mimowolnego u dzieci, nieżyty sluzowo-błoniastego jelita.

Zewnętrznie zaleca się stosować pokrzywę przy łojotoku skóry głowy i łupieżu, nadżerkach (aftach), infekcji ust, grzybicy skóry, sluzówek, guzów, narosli i nowotworów.

Postacie leku i sposób użycia

Nalewka ze świeżej pokrzywy użyta poł na poł z zieleń nasturcji jest skutecznym środkiem odżywczym dla cebulek włosowych, łeczy łojotok i łupież. Do tego celu można używać korzenia, który powoduje także lekkie przekrwienie.

Czopek z waty zwilżony sokiem z pokrzywy, wprowadzony do otworu nosa, wstrzymuje krwawienie.

Rozcienczony sok świeżej pokrzywy jest stosowany do płukania ust przy aftach, infekcjach gardła, ust, sluzowki jamy ustnej.

Świeżej pokrzywy używa się do chłostania części ciała zaatakowanych reumatyzmem, artretyzmem, ischiasem (rwa kulszowa). Działanie jej jest skuteczniejsze, jeśli jednocześnie poparza się ziołami pracę nerek. Bol powstały w wyniku poparzenia ustępuje po natarciach skóry oliwą. Gdy tylko znikną zaczerwienienia - można zrobić ponowne "biczowanie".

Młode pokrzywy przyrządza się podobnie jak szpinak. Dodaje się je wtedy do zup, a cienko pokrojone - do sałatek jarzynowych, których wartość odżywcza w ten sposób wzrasta.

Jako ziele najczęściej i z największą korzyścią używane są liście pokrzywy, które wchodzi w skład Reumosanu, Diabetosanu i Vagosanu. Niezależnie od tych mieszanek ziołowych "Herbapolu" - można stosować leki z pokrzywy w następujących postaciach:

1 Do celów wewnętrznych

Napar z liści i korzeni 25 g na pół litra wody. Gotować do 3 min. Naciągać 20 min. Popijać w ciągu dnia w 2-3 porcjach (przy reumatyzmie, przy biegunkach i dla oczyszczenia organizmu).

Sok ze świeżej pokrzywy popijać 3 razy dziennie po 35 g. Ma to działanie hemostatyczne i zwęża naczynia.

Sok z miodem - miod z sokiem świeżej pokrzywy konserwuje się od dwu do trzech lat. Pokrzywę należy opłukać przegotowaną wodą, przekręcić w maszynce do mięsa,

du ciała (skóry) na dany narząd wewnętrzny. Jest to zgodne ze strefami Heada, powszechnie znanymi w medycynie.

Obecnie uważa się, że mechanizm działania na organizm za pomocą akupunktury igłami przedstawia się następująco:

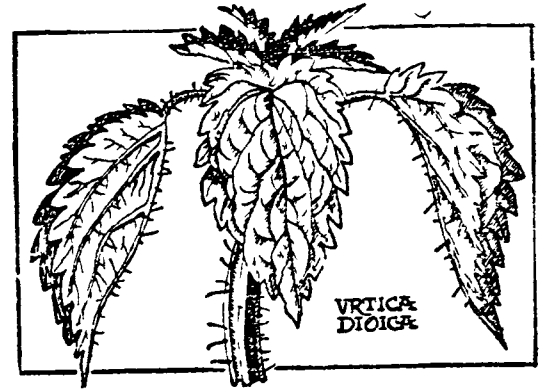
Widac, że reakcja organizmu na nakłuwanie wyrażona jest w trzech kierunkach:

1. Jako reakcja miejscowa
2. Jako reakcja segmentarna (odcinkowa)
3. Jako ogólna odpowiedź

REAKCJA MIEJSCOWA powstaje w miejscu nakłucia i polega na zmianie zabarwienia skóry, zmianie temperatury, wilgotności, wrażliwości czuciowej, elektrycznego potencjału. Przyczyną miejscowej reakcji jest mechaniczne podrażnienie zakończeń nerwowych. Oprócz tego reakcja miejscowa objawia się zmianami powstającymi w kanale przebiegu igły, w postaci różnic potencjałów między igłą a otaczającymi ją tkankami.

REAKCJA SEGMENTARNA jest odpowiedzią na sygnalizację, przebiegającą dosłownie z obwodowych zakończeń rdzenia kręgowego z obwodowych odcinków autonomicznego układu nerwowego. Te właśnie reakcje są odruchową odpowiedzią segmentarną organizmu, rozchodzącą się w granicach jednego segmentu. Odruchowa odpowiedź w postaci pobudzenia ośrodków ruchowych i wegetatywnych jest kierowana do mięśni, przęcznie prężkowanych, mięśni gładkich, wewnętrznych narządów i skóry.

REAKCJA OGOLNA powstaje w wyniku zadziałania na zakończenia nerwowe, występujące - idące przez rdzeń kręgowy oraz drogi pozardzeniowe (głównie wegetatywne). Reakcja ta doprowadza do zmiany stanu czynnościowego mózgu, a w szczególności układu limbicznego, tworzącego siateczkowatego pnia mózgu, podwzgórza, wzgórza wzrokowego, w ciałkach migdałowych i hipokampie. Reakcja ta składa się ze zmian neurofizjologicznych, neurohumoralnych i wegetatywnych.

wycisnąć sok. Rozpuścić miod w garnku na gazie nieznacznie podgrzewając. Jedną część soku z pokrzywy plus cztery części miodu wymieszać, wlać do słoików twistowych. Dzieciom podawać dwa razy dziennie 1 łyżkę przez całą zimę.

Sok ze świeżej pokrzywy przyrządzony z cukrem można przechowywać równie długo i podobnie dawkować zimą i wiosną.

Wywar z pociętych łodyg i korzeni 25 g na pół litra wody. Gotować 10 min. Wypijać porcjami między posiłkami przez dwa dni przy reumatyzmie.

Syrup 125 g soku wycisniętego z miazgi pokrzywy, 125 g cukru. Gotując doprowadzić do konsystencji syropu. Wypijać przy chorobach przewodu pokarmowego.

Ciastka 15 g nasion pokrzywy, 60 g mąki żytniej plus woda, plus odrobina miodu. Zrobić 6 ciastek i upiec. Dawać dziecku jedno dziennie. Stosować kurację przez dwa tygodnie. Jest to przepis zalecany przy mimowolnym moczeniu dzieci.

Pokrzywa o smaku szpinaku młoda pokrzywa plus liście rzodkiewek i szczypior z cebuli w równych częściach przyrządzić jak szpinak w małej ilości wody, którą należy wyparować, a nie odlać. Przyprawić do smaku jajkiem pieprzem, kminkiem, majerankiem i vegetą, co daje doskonałą w smaku potrawę. Przez 1 miesiąc podaje się codziennie 2-3 łyżki jako jarzynę. W ten sposób można wyleczyć wiele ciężkich chorób występujących po leczeniu środkami chemicznymi.

Dokonczenie - o stosowaniu pokrzywy do celów zewnętrznych - w następnym numerze.

Akupunktura medycyna przyszłości

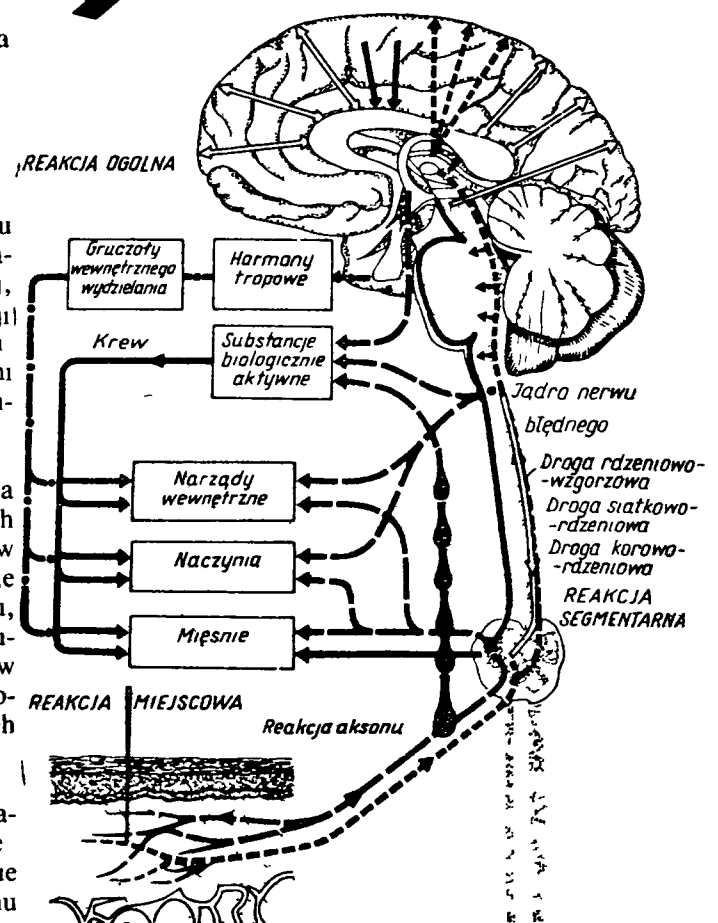
WOJCIECH FILIPOWICZ
Member Acupuncture Foundation
of Canada

CO TO JEST AKUPUNKTURA ?

Na podstawie teorii chińskich można powiedzieć, że akupunktura reguluje zakłócony obieg energii w organizmie. Jeżeli spojrzymy jednak z pozycji współczesnych osiągnięć nauk medycznych (anatomii, neurofizjologii) to akupunktura jest jedną z metod leczenia za pomocą reakcji odruchowych.

Pozwala ona przez podrażnienie skórno-nerwowych receptorów w określonych punktach ciała uzyskiwać miejscową, narządową oraz ogólną reakcję, która w efekcie koordynuje zaburzenia poszczególnych narządów, układów i całego organizmu.

Metoda ta mimo że ma ponad 4 tys. lat jest w pełni zgodna z obecnymi pojęciami współczesnej fizjologii i medycyny. A inaczej mówiąc, możemy działać z obwo-

7 maja -
13 maja

BARAN

Nielatwy dylemat do rozstrzygnięcia. Uczucie czy obowiązek? Nie dramatyzuj, ponieważ wartki nurt wydarzeń sam przyniesie rozwiązanie i to najprawdopodobniej pozytywne. W Twoim przypadku zalecana jest więc postawa stoickiego spokoju, nie kieruj się namiętnościami i emocjami. Zdobądź się na szczerą wymianę myśli z Rakiem, wiedząc, że znak ten sprzyja Ci w tym tygodniu. Unikaj Byka. Dzień miły - środa, liczba 3.

BYK

Niezły tydzień, acz kolwiek trudno będzie uniknąć napięć związanych z dodatkowymi zadaniami. W podobnych sytuacjach uratuje Cię zdyscyplinowanie i rozsądek. Szkuje się ciekawa propozycja zawodowa. Mimo przemożnej ochoty na wypoczynek, przyśpiesz jak najszybciej do pracy. Miłe dowody sympatii ze strony Ryb. Unikaj zwady z Koziorozcem. Dzień miły - niedziela, liczba 9.

BLIZNIĘTA

Nieporozumienia i sceny zazdrości. Skłonny jesteś zawać innym ból, tylko dlatego że sam cierpisz. A w wyniku stresów rozluźnienie wewnętrznej dyscypliny, które dostrzegane jest przez całe otoczenie. Nie zwlekaj od razu wez się w garść, zwłaszcza że na horyzoncie sensacyjna wiadomość. Nie zawiedz się na Strzelcu, ale unikaj Koziorozca. Dzień ważny - sobota, liczba 6.

LEW

Dobrze się będzie wiodło. Lwom korzyści stającym z dobrodziejstw wiosennego wypoczynku. Intensywny sympatyczny relaks. Porządkuj sprawy osobiste, ku zadowoleniu wszystkich stron. Duże zmiany w pracy zaskoczony zostaniesz błyskawicznymi decyzjami. Trudno Ci będzie podejść do tego z aprobatą i entuzjazmem. Sprzyja Ci Byk. Unikaj Strzelca. Unikaj Twoj dzień - poniedziałek, liczba 5.

PANNA

Ważne wiadomości z dalekich stron. Lepsze porozumienie z najbliższą osobą. Wzajemny doping. W życiu zawodowym interesujący i intrygujący etap. Zdobędziesz uznanie największych autorytetów (również w działaniach nieprofesjonalnych hobbystycznych).

nych) Liczne spotkania, dyskusje i rozmowy. Liczy się Baran, ale Skorpion tylko czeka na Twoje spotkanie. Ważny dzień - sobota, liczba 2.

WAGA

Przemęczenie może również nieco szwankować zdrowie. Musisz się zdobyć na aktywny wypoczynek, aby szybko i skutecznie zregenerować siły. W pracy ambitne zadanie o bardzo dużym stopniu trudności. W żadnym razie nie możesz się rozpraszać sprawami drugorzędowymi. W perspektywie wielka satysfakcja i wyrzuty uznania. Twoj znak - Bliznięta. Unikaj Lwa. Dzień piątek, liczba 5.

SKORPION

W życiu osobistym sporo powodów do zadowolenia. Po trafisz wykorzystac przyływ energii i silnej woli. Mocne postanowienie przeprawienia akcji, która przysporzy Ci sławy. A w sercu nuty nie pewności. Nie obejdziesz się bez męczących kontrowersji i zmagania z samym sobą. Słusznie myślisz o Baranie. Unikaj Wagi. Twoj dzień - poniedziałek, liczba 4.

RAK

Dużo ciepła i serdeczności ze strony osoby, którą do tej pory osądzałeś nie sprawiedliwie. Teraz wiele faktów i wydarzeń ocenisz z nowego punktu widzenia. W domu duży ruch, powitanie i pożegnania. Dołóż starania, żeby nie zmieniać ustalonego rozkładu zajęć. Sympatyczny znak - Ryby. Unikaj zwady z Blizniętami. Dzień ważny dla Ciebie - niedziela, liczba 7.

WODNIK

Nowy kurs w stosunkach z ukochaną osobą. Niejeden Wodnik zdecyduje się podważyć trwały, solidny związek, a potem trudno będzie po-

wrócić do dawnego układu. A zatem sugerowany zdrowy rozsądek. W pracy nowe decyzje, do których ustosunkujesz się nieco sceptycznie. Przyda się spory dystans, zwłaszcza wobec Ryb, które kopią dołki pod Tobą. Ale Lew będzie niezawodny. Dzień miły - środa, liczba 8.

RYBY

Wielkie emocje? Tak. A więc autentyczna miłość do której nie chcesz się przyswajać. Zdradza Cię jednak rozróżnienie zamysłu, dekoncentracja, osłabienie woli. Najważniejsze jest teraz oprowadzanie sytuacji oraz pogodzenie racji serca i zawodowych ambicji. Licz się ze zdaniem i radami najbliższych przyjaciół, a zwłaszcza Wagi. Unikaj Byka. Dzień ważny - czwartek, liczba 4.

STRZELEC

Sprawy zawodowe wysuną się w tym tygodniu na pierwszy plan. Niejeden Strzelec pomyśli, że grunt mu się usuwa spod nog. Ostra rywalizacja wymaga wyjątkowej dyspozycyjności. Sporo czynników wskazuje na to, że zbyt pesymistycznie oceniasz własne szanse. Opanuj się i nie rezygnuj, ale szanuj przeciwnika. Najważniejszy znak - Waga, ale uważaj na Wodnika. Dzień miły - poniedziałek, liczba 3.

KOZIOROZEC

Początek tygodnia pod znakiem zdenerwowania z powodu zmiany planów. Spory i niesnaski w domu. Nie chcesz w niczym ustąpić, zawsze do Ciebie musi należeć ostatnie słowo. Uświadom sobie, jak wielkie spustoszenie sieje Twój upor i bezwzględność. Możesz na pewno wpłynąć na kształtowanie klimatu zaufania. Stawiaj na Raka, a unikaj Ryb. Dzień ważny - czwartek, liczba 4.

A.L. WILLIAMS Corp.

needs consultants in finances
Opportunity for good organized hard workers
Training provided Second language an asset

Call. (416) 690-4203

FACHOWE EKSPERTYZY
ASTROLOGICZNE

Po szczegółowe informacje pisz
P O Box 366 St "D", Toronto
M6P 3T9,

(416) 241-4331

CZARTERY
DO POLSKI
I DO EUROPY

ZAPROSZENIA I UBIĘPIECZNIENIA
DLA OSÓB ODWILDAJĄCYCH KANADĘ
ZALEATWICIE PAŃSTWO NAJKORZYSTNIEJ

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2M8

Szybko i sprawnie wysyłamy do Polski i na cały świat lekarstwa, paczki morskie i lotnicze oraz pieniądze i artykuły domowe - tanie przeloty do Polski czarterami „LOT”

Po bliższe
informacje
proszę dzwonić
532-3042

**NOWY PUNKT
SPRZEDAŻY
ECHA TYGODNIA
POLSKA APTEKA
PHARMAKON
PHARMACY**
313 Roncesvalles Ave
Lekarstwa do Polski,
zioła, leki na receptę

PODHALE MEAT
& DELI

Nowy sklep delikatesowy
w południowym Toronto
2775 Lakeshore Blvd W
Sprzedaje znakomitą
podhalańską kiełbasę, wędliny
mięsa i polskie przetwory

M-C DAIRY Co Ltd
PRODUCTS

Dostarczamy wszystkie rodzaje
produktów mlecznych do każdego
sklepu w Toronto. Wyróżnimy
kwas smaczną jogurt
hustankę, ser, budyń i topione
**ZADAJCIE NASZYCH
WYROBÓW W SVOICH
SKLEPACH**
Godziny otwarcia: 7:00 do 4:00
2,2 Mayfield St. Tel. 766-6711

ONTARIO MEAT
PRODUCTS LTD

783 Queen St W. Tel. 364-7720
157 Roncesvalles Ave
Tel. 535-4648
NIEBYSZCZAKOŚĆ
KONKURENCYJNE CENY
Świeże mięso, ser, przetwory bogatym
wyborem. Europejskie wyroby delikatne
DOSTARCZAMY DO DOMÓW
NA SPECJALNE OKAZJE
WŁADUGIEN HURTOWYCH

ROCKWOOD
DELICATESSEN

4141 Dixie Rd.,
TEL. 624-1244
Nowo otwarty sklep delikatesowy
w Mississauga na Rockwood Mall
pomiedzy Beaver Lumber & beer store
Posiadamy wysmienite polskie
i europejskie wędliny i wyroby
delikatesowe oraz polskie gazety

Kursy po polsku
**MIĘDZYNARODOWY
TANIEC
TOWARZYSKI**
walcze, tango, foxtrot, rumba, samba, swing, polka i inne
17 00-19 00 lub 19 00-22 00
Młodzież i dorośli
TEL (416) 782-9776

Nowo otwarty lokal
"PAULINA'S
RESTAURANT"
POLECA

Duży wybór polskich dan
Jedyna na Bloorze pełna licencja
alkoholowa!
Zapewniamy miłą i szybką obsługę
2209 Bloor St West,
przy Runnymede
godz 10 00 23 00
SERDECZNIE ZAPRASZAMY

COPERNICUS
MEAT PRODUCTS

79 Roncesvalles Ave
TEL 536-4054
Posiadamy świeże mięso wykrojone
na życzenie. Szynki, boczki, bułony, kiełbasy, na sposób
polski oraz wiele innych wędlin i
delikatesów. Ogorki kiszzone,
kapuśni z boczki, śledzie pierog
T S PAKULSKI

EWA I ZENON SOWA
ZAPRASZAJĄ
do nowo otwartej cukierni

3655 St. Clair Ave E
Scarborough, rog Midland
Polecamy duży wybór ciast, ciastek
po najniższych cenach. Wszystkie wyroby
produkowane według polskich receptur.
Przyjmujemy zamówienia i na ciasta i torty
na wszelkie okazje
CAKE'S DELIGHT
TEL 264-2729

Superior Sausage Co.
1004 DUNDAS ST W
TEL 531-8422
KONKURENCYJNE CENY
WEDZONE NA MIEJSCU
SLYNNE NACIET TORONTO
ONTARIO
POLSKIE KIEŁBASY
Szynki, kabanosy, wędliny, mięsa
różne delikatesy

KARL'S BUTCHER
& GROCERY

Właściciel Karol Jarząbek
Posiadamy na składzie zawsze
świeże mięsa, wędliny
własnego wyrobu, smaczne i
świeże oraz importowane -
Polski i Europejski artykuły spożywcze
105 Roncesvalles Ave
Toronto TEL 531-1622

Nowy punkt sprzedaży
Echa Tygodnia
Podhale Meat and Delicatessen

27-75 Lakeshore, przy 2nd Street
Sklep czynny we wtorki, środy do godz
18 00 - czwartki - piątki do 21 00

ONTARIO BREAD Co Ltd

178 Ossington Ave Toronto
TEL 532-4929
NAJPOPUŁARNIEJSZY PYSZNY SWIŁZY CHLEB
DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH
W TORONTO I W ONTARIO
Nowy punkt sprzedaży
1 denbridge italian bakery
1 DEN BRIDGE PLAZA 25 Fontenay Crt

THE FUTURE BAKERY
NAJLEPSZY W MIEŚCIE SWIŁZY CHLEB

Dostarczamy do sklepów i domów
739 Queen St W - Toronto Ont
TEL 368-4235

KINGSWAY MEAT PRODUCTS
AND DELICATESSEN Ltd

HUBERT WESIERSKI IVAN GRGIC
2342 Bloor St West Toronto
TEL 762-5365
ZAWIADA MIĄS
całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości
produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego
na życzenie klienta
Posiadamy również wysokiej jakości wyroby
garnazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

WHITE EAGLE
VIDEO RECORDING
SERVICE

VIDEOTAPING
UNTIL JUNE 30
● Television Commercial
Videotaping
● Weddings ● Christenings
● Birthdays ● Any special
occasions
Taping done within 100 km
radius of K/W
50% 1-519-748-2093

"ZESTY'S GOURMET DELI

Polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
Wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy
Urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne, itp
Zapewniamy sprawną, szybką obsługę
wykwalifikowanego personelu
Właściciele Jadwiga i Gabriel MENCFELD
TFL 823-1167
1900 Lakeshore Rd W MISSISSAUGA East of Southdown Rd
INVERHOUSE PLAZA
Pon - środa 9-6 30 czwartek, piątek 7, sobota 9-6

Wojtek
Grabowski

"TEN AUTO BODY"

oferuje naprawy pokolizyjne,
lakierowanie i spawanie
ora/
specjalizuje się w naprawie "trakow"
ZAPRASZAMY!
Tel.: (416) 259-2391
144-16th Street, Toronto, Ont. M8V 3K1

do POLSKI w 14 DNI

Kalendarz Echa Tygodnia

Ciepły kwiecień, mokry maj
będzie zytko niby gaj

7 maja - czwartek

Wschód Słońca 06 07 Zachód Słońca 20 07
Wschód Księżyca 14 18 Zachód Księżyca 03 11

Imieniny obchodzą August, Benedykt
i Ludomir

1840 - Urodził się Piotr Czajkowski, wybitny kompozytor rosyjski (zm. w 1893 r.)

8 maja - piątek

Wschód Słońca 06 63 Zachód Słońca 20 08
Wschód Księżyca 15 12 Zachód Księżyca 03 35

Imieniny obchodzą Stanisław i Wiktor

1880 - Zmarł Gustaw Flaubert, pisarz francuski, którego twórczość stanowi most między romantyzmem a realizmem drugiej połowy XIX w. (ur. w 1821 r.)

1845 - Podpisanie w Berlinie bezwarunkowej kapitulacji Niemiec

9 maja - sobota

Wschód Słońca 06 05 Zachód Słońca 20 09
Wschód Księżyca 16 15 Zachód Księżyca 03 59

Imieniny obchodzą Katarzyna i Grzegorz

1805 - Zmarł Friedrich Schiller, wybitny niemiecki dramaturg, który odegrał istotną rolę w rozwoju europejskiego romantyzmu (ur. w 1759 r.)

10 maja - niedziela

DZIEŃ MATKI

Wschód Słońca 06 04 Zachód Słońca 20 10
Wschód Księżyca 17 21 Zachód Księżyca 04 22

Imieniny obchodzą Antonin, Izidor
i Symplicjusz

1895 - Urodził się Józef Lewartowski, działacz ruchu robotniczego, członek KPP, PPR, współorganizator i przywódca bloku antyfaszystowskiego w Getcie warszawskim, (zm. w 1942 r.)

1945 - Po raz pierwszy po 6 latach okupacji hitlerowskiej zabrzmiał hejnał z Wieży Mariackiej w Krakowie

11 maja - poniedziałek

Wschód Słońca 06 03 Zachód Słońca 20 11
Wschód Księżyca 18 30 Zachód Księżyca 04 48

Imieniny obchodzą Ignacy, Franciszek
i Jakub

1895 - Urodził się Jan Parandowski, prozaik, eseista, tłumacz literatury antycznej, miłośnik i wybitny zawca klasycznej literatury greckiej i rzymskiej (zm. w 1978 r.)

12 maja - wtorek

Wschód Słońca 06 02 Zachód Słońca 20 12
Wschód Księżyca 19 42 Zachód Księżyca 05 16

Imieniny obchodzą Dominik i Pankracy

1820 - Urodziła się Florence Nightingale, angielska pielęgniarka i działaczka społeczna (zm. w 1910 r.)

13 maja - środa

Wschód Słońca 06 01 Zachód Słońca 20 13
Wschód Księżyca 20 58 Zachód Księżyca 05 51

Imieniny obchodzą Robert i Serwacy

1717 - Urodziła się Maria Teresa, cesarzowa austriacka, matka m.in. królowej Francji - Marii Antoniny (zm. w 1780 roku)

1840 - Urodził się Alphonse Daudet, pisarz francuski (zm. w 1897 r.)

1930 - Zmarł Fridtjof Nansen, norweski badacz polarny, przyrodnik, oceanograf, działacz społeczny, laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1922 r. (ur. w 1861 r.)

CELNYCH STRZAŁÓW ANDRZEJU!

Andrzej Stawicki, fotoreporter Toronto Star i autor wielu zdjęć publikowanych w Echu Tygodnia odniósł kolejny sukces. Jako jedyny Kanadyjczyk zatrudniony w tym kraju otrzymał kontrakt na zdjęcia do albumu z serii "Jeden dzień z życia". Tym razem, Andrzej będzie fotografował mieszkańców Hiszpanii i ZSSR.

Jak uprzednio, podczas zdjęć do albumu kanadyjskiego, amerykańskiego i japońskiego Andrzej wyjeżdża w ekipie reporterów światowej klasy. Zapowiedział, że będzie fotografował Muzułmanów w pobliżu Taszkientu, niedaleko granicy z Afganistanem. Stawicki ma 39 lat. Do Kanady przyjechał w 1982 r. Jest laureatem polskich i kanadyjskich konkursów fotograficznych.

"Słodkiego miłego życia w Toronto"

O występie zespołu "KOMBI" w Toronto dowiedziałem się w sposób dość szczególny, a mianowicie od moich rodziców z Polski, kiedy to dwa tygodnie temu składałem im telefonicznie życzenia z okazji Świąt Wielkanocnych.

Przypomniał mi się wtedy dzień sprzed ponad już czterech lat, kiedy to jeszcze zamieszkiwałem w kraju nad Wisłą.

Widziałem siebie w tłumie ludzi stojących przed budynkiem domu kultury niewielkiego miasteczka na północy Polski, daremnie próbujących dostać się do zapelnionej po brzegi sali, gdzie wyrosły z muzycznego ruchu młodej generacji zespół dawał swój kolejny występ.

Pamiętam też grupę sprzed około dziesięciu lat, kiedy to stawała się ona atrakcją dla średniej klasy dyskotek i grywała dla niej nie zawsze po brzegi wypełnionych sal.

Otoczony przez ten cienki płaszcz wspomnień, popadając w lekko sentymentalny nastrój postanowiłem zobaczyć "Kombi" teraz po latach. Na dodatek zaplanowano także występ Jana Tadeusza Stanisławskiego i Stefana Friedmanna. Kto powiedziałby "nie" dla takiej propozycji?

Niedziela, 3 maja, wczesne słoneczne popołudnie w Toronto. Po odszukaniu na mapie ulicy Shaw (co jak się później okazało nie było takie łatwe dla wszystkich, ze względu na błędny nadruk na bilecie), udałem się do jednej ze szkół, która była miejscem występu.

Widowisko rozpoczęło się punktualnie i pierwsza muzyczna część programu była poświęcona starszym nagraniom grupy, które wielu z nas znało jeszcze z kraju.

Publiczność (około 200-250 osób, co trzeba chyba uważać za sukces organizacyjny) przyjęła zespół bardzo ciepło, nucąc znane melodie.

W drugiej części zobaczyliśmy i przede wszystkim usłyszeliśmy Friedmanna i Stanisławskiego, którzy rozpoczęli razem od parodii dziennika telewizyjnego. Następnie każdy z osobna dał nam próbkę swojego satyrycznego kunsztu.

Friedmann posługując się językiem typowym dla przeciętnego obywatela PRL-u pełnym niedopowiedzeń i dwuznaczności znakomicie odzwierciedlił nastroje, problemy i sytuację panującą w Polsce. Stanisławski jak zwykle używający zwrotów bardziej wyszukanych, wręcz intelektualnie wyrafinowanych, udowodnił raz jeszcze, że jest mistrzem jedynym w swoim rodzaju. O piękna mowa polska! - chciałoby się zakrzyknąć.

Program zamknął ponowny występ zespołu "Kombi", który tym razem doprowadził do gorących owacji publiczności, ze spontanicznym tańcem młodszej części uczestników imprezy w pobliżu sceny włącznie.

Impreza na pewno udana, można było zakupić również kasety i płyty kilku polskich wykonawców i otrzymać wymarzone autografy wszystkich występujących. Jedyne zastrzeżenie może budzić chyba trochę wygórowana cena za bilet - 15 dolarów, chociaż czego by człowiek nie dał za posmak "Słodkiego miłego życia".

MARIUSZ SALUSZEWSKI

Pekao-Travel

NAJTAŃSZE PRZELOTY CZARTEROWE NON-STOP DO POLSKI

Jedynie samoloty Polskich Linii Lotniczych
LOT zapewniają przeloty

NON-STOP
TORONTO - WARSZAWA - tylko 8 godzin
WARSZAWA - TORONTO - tylko 9 godzin

Toronto - Warszawa		DOWOLNE DNI ODLOTU I POWROTU		Warszawa - Toronto	
March 22	April 24	375 00	KOSZT ODLOTU PLUS KOSZT POWROTU DAJE KOSZT PRZELOTU	April 24	
May 8 15		400 00		May 8 15 22 29	375 00
May 22 29	June 5 7 12 14 17 19 21	425 00		June 5 7 12 14 17 19 21 24 26 28	
June 24 26 28	July 13 5 8 10 12 15 17 19 24 26 31	460 00		July 13 5 8 10 12	400 00
August 2 7 9 14 16 21 23 28 30		425 00		July 15 17 19 24 26 31	425 00
September 4 6 11 18 25	October 2 9 23	400 00		August 2 7 9 14 16 21 23 28 30	
November 6				September 4 6	460 00
November 20	December 18 20	425 00		September 11 18 25	
				October 2 9 23	
				November 6 20	
				December 18 20	
				January 8 1988	425 00

BONUS

Bezpłatny, powrotny bilet lotniczy z Warszawy
do jednego z 10 wybranych lotnisk krajowych

Prosimy nie zwlekać i już rezerwować miejsce
u swego agenta podróży lub bezpośrednio w PEKAO TRAVEL

532 ANNETTE STREET, TORONTO, ONTARIO M6S 2C2

HUMBERVIEW INSURANCE

337 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531-4647

Ubezpieczenia chorobowe dla
odwiedzających Kanadę

**Adwokat
Specjalista
w sprawach kryminalnych
KRZYSZTOF
PREOBRAZEŃSKI**
99 Charles St. East
TORONTO, Ont M4Y 1V2
TEL 964-1717
Res 537-8842

LESŁAW SOSNOWSKI
Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski)
Bachelor Of Law (University of Ottawa)
ADWOKAT — NOTARIUSZ
Firma adwokacka pod nazwą
SOSNOWSKI McNUTT
1445 Woodroffe Ave NEPTON
(Ottawa)
TEL (613) 727-5662
Porady prawne i korespondencja
po polsku i po angielsku

**Dr BOGDAN
PIETRASZEK**
rozpoznał praktykę lekarską
w Toronto jako lekarz ogólny
FAMILY DOCTOR
w gabinecie przy
190 FERN AVENUE
naprzeciwko Credit Union
TEL 532-4317
Przyjmuje od poniedziałku do piątku
od 10 do 18 sobota 10-13
ODBYWA TEŻ WIZYTY DOMOWE

**Dr Krystyna
SALACH-
MARKIEWICZ**
Family physician uprzejmie
zawiadamia o otwarciu praktyki
lekarzkiej
Porady ginekologiczne
pediatryczne i ogólne
od poniedziałku do piątku 10-18
soboty 10-13
2333 Dundas St W Suite 410
TEL 588-5929

**NEW YORK LIFE INSURANCE
COMPANY**
FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA
Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe
• Mortgage - hipoteczne • Business - handlowe
• RRSP, Annuity - emerytury
SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO
Po bliższe informacje proszę dzwonić
Andrzej Krysiak
TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326

**LECH
W PRUSIŃSKI**
Immigration Consultant
Porady w sprawach
emigracyjnych
Bezpłatnie tylko we wtorki
godz 12-7
Prosimy o telefoniczne
uzgodnienie wizyt
Biuro 192 Garden Ave
TEL 588-1659

**BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ**
30 Marmaduke St
(budynki przy HOWARD AVE)
TEL 533-9471
Czynne poniedziałki wtorki
czwartki i piątki godz 10:00-4:00
**POMOC I PORADY W
WSZYSTKICH SPRAWACH**
Legalizacja dokumentów
i uwierzytelnianie podpisów

**HOMETARIO
REAL ESTATE LTD
& INSURANCE BROKERS Ltd**
• KUPNO I SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO
RODZAJU
• UBEZPIECZENIA NA SAMO-
CHODY — OD OGNI — KRA-
DZIEŻY I INNE
171 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531-3506

**DR WALDEMAR
KOZERAWSKI**
ma przyjemność ogłosić otwarcie
swojego gabinetu lekarskiego w Toronto
przy 2299 DUNDAS ST W
suite 102 TEL 532-6837 oraz
45 Overlea Boulevard, suite B-9
TEL 425-4114
(przy Ontario Science Centre)
Poprzednio pracował
w Sick Children Hospital

**INCOME TAX SERVICE,
FINANCIAL PLANNING**
M B A ZOFIA ADAMCZYK
TEL 822-6826
Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych
biznesów, według najnowszych przepisów finansowych
Bezpłatne konsultacje i porady

**DIVORCE AID
ROZWÓD
BEZ ADWOKATÓW**
290 dol. dla małżeństwa bezdzietnego
390 dol. z dziećmi
Informacje 226-0335
KAROL BELDOWSKI

TIUMACZYNIA
Usługi hipoteczne
Akty notarialne
Zaproszenia i innych dokumentów
na polski i angielski
Leczenie urzędowe i prywatne po polsku
i angielsku
Złoty i srebrny (resumen)
Formularze o pracę (application)
Tłumaczenia z polskiego na francuski i z
niemieckiego na angielski i z angielskiego
na francuski
**HABDANK
COMMUNICATIONS**
TEL 588-0667

Dr Elżbieta SZULC
FAMILY PHYSICIAN
zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego
9780 BRAMALEA RD North
Suite 303
BRAMPTON BRAMALEA
TEL 792-2906

**Dr JANINA
DUTKIEWICZ**
Family physician
zawiadamia o otwarciu
gabinetu lekarskiego
3095 Glen Erin Dr, suite 7
MISSISSAUGA
TEL 828-0038

**CHESTER'S INCOME
TAX SERVICE**
CZESŁAW KEPA.
Tel 238-0447
Income Tax Konsultant, Członek Kanadyjskiej
Federacji Income Tax Konsultantów, wykonuje
rozliczenia podatkowe w Twoim domu

JULIA KORPAŁA I M
Adwokat z Polski z długoletnią
praktyką
TEL (416) 255-5954
Udział w poradach i pomocy w wszelkich pra-
wach na terenie i poza granicami
małżeństwa przez pełnomocnika rozwodu
w Polsce wszelkie notarialne pełnomocni-
ctwa do Polski notarialnie sprzedaje kup-
na i darowizny domów gruntów spadki i
inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pis-
ma do polskich sądów i urzędów
Przyjęcia po telefonicznym
zgłoszeniu
3290 Lakeshore Blvd W
Toronto, Ont M8V 1M4

**MIRROR IMAGE
TRANSLATIONS**
Jan Weinsberg
**TIUMACZ
PRZYSŁGŁY**
309 Crichton Street
OTTAWA K1M 1W3
Tel (613) 741-8680

**DENTYSTYCZNE
PROTEZY**
G RYTWINSKI D
z 25-letnim doświadczeniem
404 A Roncesvalles Ave
TORONTO (obok kina Revue)
TEL 531-8545

**SOLARSKI
PHARMACY Ltd**
(naprzeciwko pola w Karim rz.)
149 Roncesvalles Ave
TEL 536-5452
Właściciel
J SOLARSKI S SIAŁATEK
Szyk i tania wysoka lekarstw do Pol-
ski • Agencja Pekao • Wysoka pa-
czek i pieniędzy do Polski • Pol-
skie kartki i czasopiśma • Złota Zakonnica
• Urząd Pocztowy • Sprzedaż bile-
tów

**ELŻBIETA
KOROLEW**
reprezentująca
MUTUAL OF OMAHA
oferuje Państwu
ubezpieczenia na życie, zarobków,
w razie choroby lub wypadku oraz
bardzo atrakcyjny fundusz emerytalny
Tel biuro 461-3833, dom 261-2056

Campanale
REAL ESTATE LTD Realtor
KUPNO I SPRZEDAŻ
wszelkiego rodzaju
nieruchomości
na terenie Ottawy i okolic
Z JAN CHMIELA
1169 Bank St OTTAWA ONT
TEL 236-5854 d 232-2501

**WOJCILCH
FILIPOWICZ**
z długoletnią praktyką w zakresie
akupunktury chińskiej u dzieci i dorosłych
oraz doprowadzeniem do urodzenia
AKADEMII MEDYCYNY
TRADYCYJNEJ W PEKINIE
ma przyjemność zawiadomić o otwarciu
ACUPUNCTURE CLINIC
MISSISSAUGA
3460 Cawthra Rd L5A 2X7
TEL 766-0257

**DENTURE THERAPY
CLINIC**
JAN M WISNIEWSKI D T
Pierwsza Polska Protownia
Dentystyczna
2337 Dundas St W Toronto
(Bloor Dundas Square Bldg)
TEL (416) 533-8811 M6R 1X6

**Dr V T BLOK
GŁOWCZYŃSKA**
**M A O D
OPTOMETRYSTKA**
2391 A Bloor St W
(Jane Subway)
TEL 766-5580

**FIRMA PRZEWOZOWA
JANOSIK**
Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii
TORONTO - MIRABEL - TORONTO
jak również na Stefana Batorego
Telefon Toronto - 247-0817
**UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIZKA
DLA RODZIN**

**POLSKA KSIĘGARNIA
WYSŁĘKOWA**
POSIADA słowniki francuskie,
angielskie techniczne i inne
książki do nauki języków, kuli-
naryne młodzieżowe bajki re-
ligijne karty świąteczne
MONTREAL P O P Box 647
N D G H4A 3R1 Canada
TEL (514) 489-0396

**Małgorzata
SKOWRONSKA - BINEK**
członek izby adwokackiej
w Ontario i Quebec
rozpoczyna praktykę prywatną
w kwietniu 1987
101 Frederick St Suite 911
KITCHENER, ONT
N2H 6R2
TEL (519) 744-3570
Porady i korespondencja
w języku polskim i angielskim
i francuskim

**IZABELA
SZULC WIECKOWSKA**
Ph D Psychologist
Praktyka w Psychologii Klinicznej
i Wychowawczej
Badania psychologiczne dzieci, młodzieży i
młodych dorosłych wraz z poradnictwem w
zakresie
trudności w nauce i zachowaniu
problemów emocjonalnych i adap-
tacyjnych
kształcenia i wyboru zawodu
PRZYJMUJE W SOBOTY
TEL (519) 673-6116
1435 Hasling Dr London Ont N5V 2C2
można umówić się na spotkanie

**ZIOŁA ŻYCIA
HERB LIFE**
Doskonałe preparaty ziołowe odchu-
dzające i na przewódki, alergie, utrzymujące
wielkość, zestaw wzmacniający orga-
nizm i regulujący przemianę materii
Również środki zmniejszające ryzyko
zawału serca i wylewu krwi do mózgu
poprzez redukcję cholesterolu i triglic-
erydów
**HERB LIFE
INDEPENDENT DISTRIBUTOR**
DRAHA BOHACOVA
TEL (312) 737-0953
P O Box 3481-58 Chicago IL 60634 8158
USA

**RENOVATION
HOUSE**
Wykarczanie basmentów
renowacja kuchni łazienek
instalacje elektryczne malowa-
nie kafelki ściąganie działowe
renovation
TEL 438-3943

RENEWAL
Construction and Renovation
Instalacje elektryczne, renowacja łazienek
kuchni, wkladzanie kafelki
wykarczanie piwnic. Bezpłatna wycena
TEL 249-5212 lub 742-1302

SYRENA TRAVEL LIMITED
1684 Queen Street West
TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
tel 1-416-533-9486

● SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku
Oferujemy
1987 loty do Polski szybko, tanio
Chcesz odwiedzić rodzinę? korzystaj z naszych usług
Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wizę
kanadyjską

**TRANS CANADA CREDIT
JEWELLER**
Właściciel STANISŁAW STEFANOWSKI
Najnowsze modele zegarków Bulova 30% zniżki
Wyroby ze złota już od \$ 20 za gram
25-50% zniżka cen na wyroby ze złota
WSZELKIE REPERACJE ZEGARKÓW I BIŻUTERII
Uprzejma i sprawna obsługa
1554 Bloor St W, Toronto, Ontario
TEL (416) 535-7802

UWAGA
Polonia w Toronto i okolicy
**POLISH ALLIANCE TORONTO
CREDIT UNION LTD**
2150 BLOOR ST W
(Wąjście od wschodniej części budynku)
Credit Union TEL 762-9523
CODZIENNIE od 12 do 2:30 po poł. i od 7:30 do 9 wiecz
WTORKI tylko od 12 do 2:30 po poł.
oraz SOBOTY od 10 do 12:30

Konta depozytowe	5%	rocznie
Specjalne konta depozytowe	4 1/2%	rocznie
(minimalny depozyt \$5,000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)		
3-miesięczne certyfikaty ...	6 1/4%	rocznie
6-miesięczne certyfikaty	6 1/2%	rocznie
1-letnie certyfikaty...	7 1/4%	rocznie
3-letnie certyfikaty	7 1/2%	rocznie
3-letnie non-redeemable	8 1/2%	rocznie
RRSP . . .	8%	rocznie
Pozyczki personalne	13 1/2%	rocznie
Pozyczki hipoteczne	11%	rocznie
(\$50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)		
Line of credit	14%	rocznie
BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE		
Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union		

**DENTYSTYCZNE
PROTEZY**
URSULA BAUMAN D T
4 Wall Ave TORONTO
(Hwy 401 i WESTON RD)
przyjmuje codziennie w soboty
WIZYTY DOMOWE
TEL (416) 245-7168

**COMPUTERIZED
ACCOUNTING,
BOOKKEEPING,
AND INCOME TAX
SERVICES**
ANDRZEJ SZCZERBA
Tel (416) 762-5891
Lichowo i solidnie
księgowość i rachunkowość dla
małych przedsiębiorstw
wypełnianie formularzy do In-
come Tax

**A & G ENGINEERING
RYSUNKI
TECHNICZNE**
Solidnie i terminowo
TEL 261-9056

**SAVE-O-WAY
BIURO PODROZI
I
PACZKI DO POLSKI**
Porady i informacje dla
członków
(416) 532-3042 532-3794
OVERSEAS SERVICES
231 Roncesvalles Ave Toronto

**ACCOUNTING AND INCOME TAX
SERVICES**
ANDRZEJ SIKORSKI
Tanie i dokładne wypełnianie zeznań podatkowych,
również w Twoim domu. Bezpłatne porady. Prowadzenie
ksiąg rachunkowych dla małych firm
TEL 298-4757

OGŁOSZENIA O PRACY

Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie
Ostateczny termin - poniedziałek, godz 3 00 po południu

TECHNIK chemik analityk z 6 mies doświadczeniem kanadyjskim i 8 letnim z Polski szuka pracy w laboratorium Joan na Toronto tel 267 1060

POSIADEM prawo jazdy kat A ukończyłem Transport driver training school i chciałbym podjąć pracę w tym zawodzie TEL po g 16-tej (519)685-6627

POTRZEBNA opiekunka do dwójki dzieci 2 i 3 lata możliwość zamieszkania na miejscu (York East) Warunki do uzgodnienia Tel 690-3285

MEZCZYZNA poszukuje pracy w okolicach Scarborough Tel 283-0160

POTRZEBNA krawcowa Tel 265-0263 8-11 rano 588-5936 11-6 wieczorem

SOLIDNA pani zajmie się sprzątaniem domów Posada duża praktyka Tel 241 2992

POTRZEBNA kobieta do szycia Tel 361 3147

POTRZEBNA samodzielna zaradna ekspedientka z dobrym a igieliskim do sklepu z zabawkami Tel 762 9880

ZAOPIEKUJE się dzieckiem we własnym mieszkaniu Mississauga Tel 274-6501

ZAOPIEKUJE się dzieckiem powyżej roku u siebie w domu Jane Steels Tel 661 5706

PRACOWNICY niewykwalifikowani potrzebni od zaraz Vogue Bra tel 497 8802 Proszc iadeusza

RESPONSIBLE lady is required to take care of a handicapped russian speaking woman in Montreal live in position some English or French is necessary to deal with nurses doctors and taxi drivers (514) 484-2234

POTRZEBNE panie do sprzątania Proszę telefonować po godz 8 wiecz Tel 487 7897

POTRZEBNA kobieta do pracy domowej przy dorosłych Tel 881-6208

NOWO przybyły mężczyzna 24 lata z praktyką w artystycznej obróbce metali kolorowych poszukuje podobnej lub innej pracy Tel 762 5335

POTRZEBNA pani dochodząca do 3-letniej dziewczynki od poniedziałku do piątku Okolica Don Mills tel 421 3437

ZAOPIEKUJE się dzieckiem we własnym domu w Mississauga Tel 823-1675

DOSWIADCZONA wychowawczyni z przedszkola zaopiekuje się dzieckiem najchętniej u siebie w domu Okolica Oakville Tel 845-4908

POTRZEBNA pani do zajęcia się 3-letnim dzieckiem i mieszkaniem Tel 266-5390

PILNIE potrzebna pani do 2 letniego chłopca na stałe lub dochodząca (King & Bathurst) tel 363-5217 Proszę dzwonić do 2 p m lub po 6 wiecz

PRZYJME do stałej pracy osoby z doświadczeniem budowlanym z Polski Dzwonąc do 10 p m tel 251-0646 279-6133

ENERGICZNA młoda kobieta poszukuje pracy od pon do piątku tel 261 2056

ODOPOWIEDZIALNA pani zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu Mississauga Kirvin St tel 276-6799

SZUKAM pracy jestem spawaczem mogę też wykonywać inne prace Toronto tel 244-4115

ZAOPIEKUJE się dzieckiem najchętniej na part time okolica Scarlert Rd Eglinton Royal York lub przyjmę sprzątanie Toronto tel 246-0117

NOWO przybyły szuka pracy w godzinach popołudniowych i w weekendy Toronto tel 763-6482 po 5 po poł

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

KIEROWCA class A (Truck Driving School) poszukuje pracy Proszę dzwonić na mój koszt tel (514) 486-9971
Listy na adres 2047 Westmore # 8 Montreal P Q H4B 1Z5 Zbigniew Brzezinski 235 237

MEZCZYZNA w średnim wieku solidny i odpowiedzialny podejmie każdą pracę Najchętniej w Burlington lub okolicach Proszę dzwonić collect 332-0210 235 237

MURARZE i pomocnicy potrzebni Toronto tel 439-3382 po 7 wieczór 235 237

RONNIE S PIZZA potrzebny kierowca oraz pomoc do kuchni 2-3 dni w tygodniu Własny samochód musi trochę znać angielski Etobicoke 2-3 5886 235 237

POTRZEBNA dochodząca pani do dziecka Mississauga okolica Hurontario i Dundas Tel 277 1302 235 237

POTRZEBNI pracownicy do zbierania robaków Dobra para do zbiorów Proszę Perry po angielsku tel 656-6008 235 237

SPRZEDAM samochód MIRADA 1980 w doskonałym stanie 6 cylindrów, oraz Vana 1978 na części w cenie \$ 100 235 237

DO SPRZEDANIA mieszkanie w Kiełcach 39 m kw Po blizsze informacje dzwonic (403) 278 3393 235 237

KUPIE elektryczną maszynę do pisania Tel 233-3690 235 237

SPRZEDAM MEBLE Stół 6 krzeseł sofa duża mała otomana fotel w kolorze brązowym stół do kawy i pod lampę Dzwonic po angielsku lub po polsku, tel 665 1531, 667 8565 235 237

Pracującej osobie wynajmę umebłowany pokój z używalnością kuchni i łazienki po przystępnej cenie okolica Royal York i Queensway Tel 251-0983 235 237

WARSZAWA Sadyba 3 pokojowe komforto we słoneczne z telefonem, jasna kuchnia łazienka balkon Tadeusz Więckowski Tel (519) 673 6116 235 237

DO SPRZEDANIA mieszkanie własnościowe w Warszawie osiedle w parku Srodmieście 2 pokoje kuchnia łazienka telefon *fon Wiadomości* 487-3572 235 237

WYNAJME duży, b czysty pokój z używalnością kuchni i łazienki nieumeblowany dla niepalącej osoby 350 dolarów miesięcznie Mississauga Bloor (Central Parkway) Tel 237-4759 235 237

Nowo otwarte delikatesy **WARMIA** ZAPRASZAJĄ całą Polonię na smaczne wędliny i mięsa wyrabiane na miejscu *Specjalność* kiełbasa świąteczna od 9 00 do 8 00 6 dni w tygodniu 323 Roncesvalles Ave TEL 531-4861 234-245

Europejski specjalista **DZINTARS** **SHOE REPAIR** 123 Roncesvalles Ave ● Naprawiamy wszystkie rodzaje obuwia ● Dokonujemy profesjonalnych przerobek odzieży skórzanej, torebek i kozuchów **UMIARKOWANE CENY** Gwarancja! 234-245

L B CONSTRUCTION Construction renovations roofing carpenters painting parquet aluminum siding 234-245

LES BARWINSKI TEL 638-1022 **CENY KONKURENCYJNE** 234-245

DOSKONAŁE zarobki Renowacja dywanów mebli tapicerskich Kontrakt z dużą firmą Mała inwestycja i sprawny samochód Konieczne informacje (416) 238-1838 od 8 do 9 p m 235 237

POTRZEBNI pracownicy do zbierania robaków Toronto 759-0216 po 6 po poł 236-238

POSZUKUJE pracy jako malarz TEL 588-0667 236-238

POTRZEBNA kobieta do opieki nad dzieckiem Wyższe wykształcenie zapewnione Wymagana znajomość języka ukraińskiego Dzwonic 624-4411 236-238

MŁODY mężczyzna podejmie pracę jako pomocnik murarza od \$10 Toronto tel 535-6887 236-238

POTRZEBNA opieka do 1 1/2 rocznego dziecka 5 dni w tygodniu od 7 30 rano do 5 po poł Okolica Don Mills Eglinton tel 423-3392 236-238

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto 486-1966 6-8 wiecz 236-238

PRZEWODZKI **BIŁSKIE** **DAI FKI** oraz wszelkie przewozy towarów Umiarkowane ceny Solidna i szybka obsługa **TORONTO, Tel 691 3161 JANUSZ** 1 176 236-238

Zespół muzyczny **TRANSFER** z Hamiltonu na wszystkie okazje Repertuar znanych i lubianych zespołów polskich dla wszystkich generacji **TELEFON** Toronto 661-0215 lub 766-5894 Kitchener 578 9235 Hamilton 561 6955 po 18 tej 236-238

ENERGICZNA pani wykona każdą pracę Tel 625-4989 237 239

UDZIELAM lekcji rysunku T Proszę Magdę 237 239

UREK PHOTOGRAPHY **PORTRET** **SLUB** **REPORTAŻ** TEL (416) 244 8903 **POLECAM** RÓWNIEMIEŻ POLSKIE KARTY Z ZYCZENIAMI NA RÓŻNE OKAZJE! **DO NABYCIA** ● Walesa Meat Deli Kitchener ● Pharmakon Pharmacy 313 Roncesvalles Ave ● Solaris Pharmacy 149 Roncesvalles Ave ● Winnipeg Cracovia Trading Co ● Montreal Polka tel (514) 489-0396 **JERZY PAWLAK** 236-238

NAUKA GRY **NA FORTEPIANIE** ● Absolwentka Akademii Muzycznej ● Wyższe wykształcenie pedagogiczne ● Wieloletnia praktyka w Polsce i w Anglii Udziela lekcji dla początkujących i zaawansowanych. Również w Twoim domu **MAŁGORZATA OLEKSY** TEL 244-7697 **DAJ SZANSE SWOJEMU DZIECKU ROZWIN JEGO TALENT MUZYCZNY!** 236-238

KAZIO **ZAPRASZA** wszystkich na najwyższej jakości polskie wyroby wędliniarskie i delikatesowe przy 3655 St Clair przy Midland TEL 266-1547 234

SKLEP OTWARTY Środę od 12-6 p m Czwartę od 9-11 m 8 p m Piątek od 9-11 m 8 p m Sobotę od 9-11 m 5 p m 234

ANDRZEJ z Warszawy **ZAPRASZA** do swojego nowo otwartego Salonu Piękności "PARIS STUDIO" oferując swoje usługi fryzjerskie i kosmetyczne przy dobrej muzyce i w dobrej atmosferze **2007 Bloor St W** (Subway Station Runnymede - minutes from High Park) **TEL 766-0660** 214-226

J&L SULIMERSKI and ASSOC **TAX TRONIX** **INCOME TAX** **Największa polska firma** **podatkowa "TAXTRONIX" gwarantuje:** ● Ujęcie wszystkich możliwych ulg podatkowych ● Konkurencyjne ceny obsługi ● Bezbłędne, natychmiastowe wyniki na komputerze ● Fachową pomoc w prostych (T4) i skomplikowanych (business) przypadkach ● Dogodne lokalizacje otwarte codziennie 10 a m -6p m **Advance Real Estate - 1055 Bloor St W** **Garczynska Travel - 163 Roncesvalles Ave** **2290 Bloor St W (przy Runnymede)** **GŁÓWNA 769-4558** **JEZELI KLIENT NIE USATYSFAKCYJONOWANY NIE POBIERAMY OPŁAT** 236-238

MONTREAL **POLONIJNA KASA** **KREDYTOWA** 65 Sherbrooke St E Suite 103 TEL 845-3534 Oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki i najlepsze oprocentowanie za sumy złożone w Kasie **Poniedziałek środa 10 a m 3 p m Czwartek 10 a m 8 p m Piątek 10 a m 8 p m** 236-238

INDEPENDENT **COMPUTER** **EXPERTS** ● oprogramowanie ● konsultacje ● szkolenie ● przygotowanie resume **TEL 742-1387** 230-242

ENGINEERING **& INDUSTRIAL** **MAINTENANCE** ● instalacje elektryczne ● połączenia i naprawy urządzeń elektrycznych i elektronicznych **Residential Commercial and Industrial** **TEL 225-7226 HURVY** 236-238

ELECTRICAL **CONTROL** **ENGINEERING** **RESIDENTIAL** **COMMERCIAL** **INDUSTRIAL** ● Zakładanie nowych i renowacja instalacji elektrycznych ● Montaż oraz naprawa urządzeń elektrycznych elektro pneumat elektro hydraulic **MAREK** **TEL 239-0868** 236-238

OGŁOSZENIA **O PRACY** **Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie** **Ostateczny termin - poniedziałek, godz 3 00 po południu**

TECHNIK chemik analityk z 6 mies doświadczeniem kanadyjskim i 8 letnim z Polski szuka pracy w laboratorium Joan na Toronto tel 267 1060

POSIADEM prawo jazdy kat A ukończyłem Transport driver training school i chciałbym podjąć pracę w tym zawodzie TEL po g 16-tej (519)685-6627

POTRZEBNA opiekunka do dwójki dzieci 2 i 3 lata możliwość zamieszkania na miejscu (York East) Warunki do uzgodnienia Tel 690-3285

MEZCZYZNA poszukuje pracy w okolicach Scarborough Tel 283-0160

POTRZEBNA krawcowa Tel 265-0263 8-11 rano 588-5936 11-6 wieczorem

SOLIDNA pani zajmie się sprzątaniem domów Posada duża praktyka Tel 241 2992

POTRZEBNA kobieta do szycia Tel 361 3147

POTRZEBNA samodzielna zaradna ekspedientka z dobrym a igieliskim do sklepu z zabawkami Tel 762 9880

ZAOPIEKUJE się dzieckiem we własnym mieszkaniu Mississauga Tel 274-6501

ZAOPIEKUJE się dzieckiem powyżej roku u siebie w domu Jane Steels Tel 661 5706

PRACOWNICY niewykwalifikowani potrzebni od zaraz Vogue Bra tel 497 8802 Proszc iadeusza

RESPONSIBLE lady is required to take care of a handicapped russian speaking woman in Montreal live in position some English or French is necessary to deal with nurses doctors and taxi drivers (514) 484-2234

POTRZEBNE panie do sprzątania Proszę telefonować po godz 8 wiecz Tel 487 7897

POTRZEBNA kobieta do pracy domowej przy dorosłych Tel 881-6208

NOWO przybyły mężczyzna 24 lata z praktyką w artystycznej obróbce metali kolorowych poszukuje podobnej lub innej pracy Tel 762 5335

POTRZEBNA pani dochodząca do 3-letniej dziewczynki od poniedziałku do piątku Okolica Don Mills tel 421 3437

ZAOPIEKUJE się dzieckiem we własnym domu w Mississauga Tel 823-1675

DOSWIADCZONA wychowawczyni z przedszkola zaopiekuje się dzieckiem najchętniej u siebie w domu Okolica Oakville Tel 845-4908

POTRZEBNA pani do zajęcia się 3-letnim dzieckiem i mieszkaniem Tel 266-5390

PILNIE potrzebna pani do 2 letniego chłopca na stałe lub dochodząca (King & Bathurst) tel 363-5217 Proszę dzwonić do 2 p m lub po 6 wiecz

PRZYJME do stałej pracy osoby z doświadczeniem budowlanym z Polski Dzwonąc do 10 p m tel 251-0646 279-6133

ENERGICZNA młoda kobieta poszukuje pracy od pon do piątku tel 261 2056

ODOPOWIEDZIALNA pani zaopiekuje się dzieckiem u siebie w domu Mississauga Kirvin St tel 276-6799

SZUKAM pracy jestem spawaczem mogę też wykonywać inne prace Toronto tel 244-4115

ZAOPIEKUJE się dzieckiem najchętniej na part time okolica Scarlert Rd Eglinton Royal York lub przyjmę sprzątanie Toronto tel 246-0117

NOWO przybyły szuka pracy w godzinach popołudniowych i w weekendy Toronto tel 763-6482 po 5 po poł

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

ZAOPIEKUJE się dzieckiem od lat trzech we własnym domu Tel 239-2052

PANI do pomocy w domu bez dzieci lekka praca Toronto tel 486-1966 6-8 wiecz

MŁODY mężczyzna mający praktykę w obsłudze spychacza i koparki podejmie pracę Tel 536-5029

<

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

Office Car Res
766-4088 460-5464 769-9494

- 105 Glendale Ave** przy Parkside Dr - wolnostojący, trzypiętrowy, podwójny garaż, 5 sypialni - \$ 319,000
- 111 Kipling Ave** na płu od Bloor - 25-letni bacsplitt, cztery sypialnie, podwójny garaż - \$ 349,000
- 6 King St Cr** przy Weston Rd - 10 pokoi, prywatny zajazd, hipoteka \$ 250,000 na 7 1/2% trzy lata - \$ 315,000
- 41 Lakeshore Dr** - Polska Ko-operatywa - słoneczny dwusypialniowy apartament z widokiem na jezioro - \$ 99,000
- 1221 Dundix** przy Dundas i Dixie - 4-sypialniowy townhouse z garażem - \$ 129,000
- 2045 Lakeshore Blvd W** - Palace Pier - ponad 1100 sq f na 43 piętrze z unikalnym widokiem na jezioro i centrum miasta super luksusowe condominium - \$ 229,000

JOHN WOLWOWICZ

BIURO - 236 - 2666
DOM - 251 - 8161

JAN WOLWOWICZ

- 15 LAT DOSWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

Etobicoke - 6-plex Dochód roczny brutto \$46,000 Budynek solidnej konstrukcji, duża parcela, prywatny zajazd. Pospiesz się jutro może już być sprzedany Tylko \$ 499,000

Zachodnia Mississauga - Backsplit - 4-sypialniowy, pokój rodzinny z ceglany kominkiem, duża kuchnia ze "skylight", 3 łazienki, "rec-room" z barem, dużo owocowych drzewek w ogrodzie Tylko \$ 239,000

Biuro 745 2300
Dom 793 5902

IRENA STOCKI

RE/MAX
west realty inc. realtor
an independent member broker

przedstawicielka firmy RE/MAX West Realty Inc.

ZAPEWNIAM

- sprzedam każdą nieruchomość w najkrótszym czasie za najlepszą cenę,
- kupno odpowiedniej nieruchomości zgodnie z życzeniami klienta

FACHOWO I SOLIDNIE

MARQUIS

2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2
Bus (416) 298 - 3113

ANDREW MARCZAK

Res 266 - 9365

UDZIAŁ W SZUKANIU POMOCY
PRZY KUPNIE-SPRZEDAŻY DOMU
W WSCHODNIEJ CZĘŚCI MIASTA

ADVANCE REAL ESTATE LTD

KRZYSZTOF KRUCZEK

udzieli fachowej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży
nieruchomości

Po bliższe informacje proszę dzwonić
KRZYSZTOF KRUCZEK
TEL biuro 534 - 9246 dom 748 - 8767

DOSWIADCZONY PRACOWNIK REAL ESTATE

udzieli fachowej i zycziwej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży
wszelkich nieruchomości

Chciałbyś kupić Twój pierwszy dom?

Chcesz znać wartość Twojej posiadłości?

Stoisz przed problemem załatwienia formalności prawnych i finansowych?

**ZWROC SIĘ O POMOC DO
WYKWALIFIKOWANEGO
AGENTA, KTÓRY UDZIELI CI
FACHOWYCH PORAD**

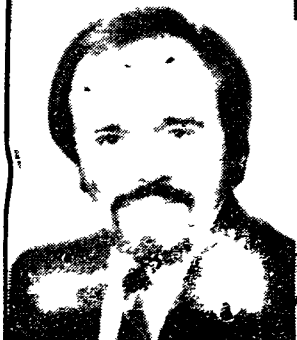

KAMIL KOWALCZYK

Biuro 536 - 5000

Dom 690 4182

24 godzinny serwis

Sprzedaz i kupno
nieruchomości

na dogodnych warunkach

komputerowa wycena domów

załatwianie formalności

finansowych

fachowa i solidna obsługa

ALEKSANDER OKOŁO-KUŚLAK

Biuro 259 - 9231
dom 621 - 3457

ANNA KRYSIAK

Future I R E Ltd
130 Kennedy Ave
Bloor West Village

zapewnia
solidną i zycziwą obsługę przy
sprzedaży - kupnie nieruchomości,
załatwienie hipotek na dogodnych
warunkach oraz formalności
prawnych

- 24-godzinny serwis
- Najaktualniejsze informacje poprzez komputerowe połączenie z Toronto Real Estate Board

WEST TORONTO - MISSISSAUGA - BRAMPTON

Biuro: 769 - 3300

Dom: 247 - 8326

Realtor

217 RONGESVILLE AVE
TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domow

Istniejąca od 1972 r. firma 40 agentów
poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy
i interesy, 3-dniowe, komputerowe
wyprowadzenie w informacji gwarantuje
najlepsze okazje

Proszę dzwonić całą dobę

532 - 4441

PETER POBOJEWSKI

Tel biuro 743-7722,
dom 890-2145

- Royal York/Mimico wolno stojący murowany 2 1/2 piętrowy 8 pomieszczeń 2 łazienki apartament w basenie garaż. Cena wywoławcza \$ 187 900

- Północne Etobicoke dwa townhousy 3 sypialniowe wykończone basenami parkingi prywatne ogrodzone parcele z wyjściem na park. Ceny wywoławcze \$ 129 500

- Eglinton/Scarlett Rd. ładny duży 3 sypialniowy apartament z garażem w polskim budynku od południowo-zachodniej strony. Cena wywoławcza \$ 135 900 (wolny)

- Blisko polskiego kościoła M Kolbe w Mississauga ładny 3 sypialniowy townhouse z kominkiem i garażem. Cena wywoławcza \$ 138 900

- Północne Etobicoke przepiękny wolno stojący 2 piętrowy dom (4 poziomów) 8 pomieszczeń wykończony basenem 2 kominki garaż prywatny zajazd. Cena wywoławcza \$ 235 900

K SEE REAL ESTATE INC
REAL ESTATE MORTGAGE & INVESTMENT
CONSULTING

TEL (416) 977-0578 TELEFAX 06-217622 KSEE ACURCOM 10B
500 University Ave., # 618 Toronto, M5G 1V7

Na całym obszarze Metropolii Torontonskiej pośrednictwo w handlu nieruchomościami. Domy mieszkalne obiekty handlowe i przemysłowe. Skomputeryzowana obsługa 24 godziny na dobę. Bezpłatne oszacowanie wartości obiektów. Szybko załatwiamy także hipoteki mortgage (do 90%) po uzyskaniu aprobaty.

- Hotel i Tawerna dochód roczny netto 350 tys. + niska wpłata. Cena 2 miliony

- Ekstralukusowe kondominia One Park Lane (St Patrick & Subway) 1 2 sypialnie \$ 189 900 297 500

- Restauracja i 3 sypialniowy apartament \$ 175 tys.

- Dom 4 sypialnie Cawthra i Burnthorpe \$ 269 900

- 246 akrow k Oshawa \$ 199 500

- Parcela budowlana 1 akr Queen blisko Yonge St

ANTHONY SAMOTUS A.C.M.A.

TEL biuro 977-0578, dom 926-9877
SIEGNIJ PO SŁUCHAWKĘ NIE ZWIEKAJ

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W

TEL 534 - 9246

LECH (Les) ZEMBRZUSKI

TEL biuro 534 - 9246,
dom 255 - 6793

Proszę kontaktować się z Lechem
po przyjazną i fachową obsługę

- Centrum Mississauga piętrowy dom na dużej ogrodzonej działce trzy sypialnie, "den", garaż z podjazdem duży drewniany taras częściowo wykończony basenem, dogodna lokalizacja, dobra cena

- North York - duży czterosypialniowy szeregowiec "family room" pralnia garaż, ogrodzony ogródek dobra lokalizacja w pobliżu autostrady 400/Sheppard

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji
w zakresie sprzedaży kupna i wynajmu
posiadłości w Burlington Hamilton
i okolicach
Prosimy dzwonić

Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639 - 8004 - czynny całą dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

Kupno czy sprzedaż domu
nie musi być wielkim problemem.

Unikniesz niepewności i ryzyka korzystając z usług

Morningside Real Estate Ltd.

Chris Todorow

w każdej chwili służę radą i pomocą

Dzwoń do biura 231-8100 lub do domu 897-0946

5468 Dundas Str W, Suite 233, Etobicoke, Ont M9B 6L3

UNIVERSAL HARDWOOD FLORING

cyklinowanie nowych i starych
podłóg drewnianych jak również
malowanie oraz instalowanie
wszelkiego rodzaju podłóg

Najlepsze ceny oraz
pierwszej klasy obsługa

287 Scarlett Rd Apt 3 Toronto

ONTARIO M6N 4L1

TEL 763 - 2270

ANDRZEJ ZAREMBA

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

Specjalna oferta

3,9%

na większość modeli

NAJLEPSZA
GWARANCJA
NA ŚWIECIEGwarancja 6-letnia lub na 100 tysięcy kilometrów
(power train)Gwarancja antykorozyjna 6-letnia lub
na 160 tysięcy kilometrów

- Wielki wybór samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu
- Szeroki wybór nowych i używanych samochodów
- Używane samochody mają do 100 tysięcy kilometrów

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów zaliczając na poczekaniu sprzedaż pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym i trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako SENIOR MASTER SALESMAN. Czy jeszcze ktoś może to za oferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u PENKA.

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964-3211 lub do domu o każdej porze 731-0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College Str.)

ELŻBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER

290 DUNDAS ST. E. Miss
(pomiędzy Cawthra i #10)
TEL. bus (416) 279-3031
Res 625-1961

ZNIŻKA PIENIĘDZYNA do \$3000

na wybrane modele. Olbrzymi wybór

PICKUP TRUCKS i VANOW

Model 1987 rodzinny samochód Shadow

- Nowe samochody mają gwarancję na 5 lat lub 80 tys. km

ROWLAND
MERCURY
FORD

POŻYCZKA 9.9%

KLIMATYZACJA
BEZPŁATNAw niektórych modelach samochodów
Dalsze informacje

TERESA BEDNAREK

Toronto 1800-O Connor Dr

TEL 759-4422

CARCARE Co
Gasoline Service
Stationfachowa pomoc we wszelkich
sprawach związanych
z problemami samochodowymi

560 Evans Ave.

TEL 255-3245

CANADA'S LARGEST FORD CAR
DEALER

TOTAL FORD

- Duży wybór używanych samochodów
 - Drogę przez cztery
 - Samochody z awaryjnymi ubezpieczeniami
 - Otwarte w każdy dzień tygodnia
 - Specjalne ceny w Toronto Star
- DALESI INFORMACJE
ROMAN GORSKI
TEL (416) 781-5551
2401 DUFFERIN STREET
(100 E. 10th Ave.)

SCARBOROUGH & EAST TORONTO

LEO SENCZUK

PARKLAND Ltd

z ponad 15-letnim doświadczeniem
udziela fachowej i zyczącej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży nieruchomości

- używa podręczny komputer z bezpośrednim
połączeniem do Toronto Real Estate Board
w celu podania Klientom najaktualniejszych
informacji o nieruchomościach na sprzedaż
i niedawno sprzedanych w porządku okolicy

TEL. Biuro 465-2415 Dom 439-6130

431-7585

379-5417 - czynny całą dobę (pager)

DOUBLE R
TRUCK DRIVER TRAININGNAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH
CIĘŻAROWYCH

KATEGORIA A i B

- Ocenę umiejętności i zdolności dla kierowców
- Nauka i podjęcie pracy z możliwością
- Wygodnych płat

Kontaktujcie się z nami

2095 WESTON RD. (S. of 401)

244-2725

Tel. 298-2800

CAMDEC REAL ESTATE LTD

Member Broker

4072 Sheppard Avenue East

Pragniesz kupić dom? Masz rację!
STAĆ CIĘ NA WIĘCEJ NIŻ MYŚLISZ!
Chcesz się upewnić? - Zadzwoń dziś!

PAWEŁ
ZIOMECKI
Dom 445-6810

GABRIELA
MIROWSKA
Dom 445-0317

TADEUSZ
HUBERT
Dom 443-9825

Scarborough • Markham • Ajax • Pickering

EURO-AMERICAN
ELECTRICIAN IncInstalacje elektryczne
Residential, Commercial
Industrial

TEL (514) 334-2966

198

THORNHILL
SUZUKIPOSZUKUJE POWAŻNYCH
NABYWCÓW DO KUPNA

1. SUZUKI FORSA
• Najbardziej ekonomiczny samochód na rynku
 2. SUZUKI SAMURAI
• Najbardziej 4WD Jeep w Kanadzie
- Po dalsze informacje proszę dzwonić
KRIS KRZEMINSKI 733-1717
7756 Yonge Street Thornhill

SAFETY

AUTO REPAIRS

WISŁAW SOKOŁOWSKI
3005 Bloor St. W. Etobicoke
TEL 231-6996

Szybko i skutecznie
mechaniki
amatorów i profesjonalistów
wieloletnie doświadczenie
w naprawach i wymianach

SZYBKIE SOLUCJE

COMPUTER
DISTRIBUTING

Konsultacje i sprzedaż
Markowe komputery po cenach
No Name 2-letnia gwarancja
Unikalny system sprzedaży

Mówimy po polsku
Tel (416) 531-8786

POLSKI
ZŁOTNIK

zawadzamy o otwarciu nowego
składu złotnika przy
87 Roncesvalles Ave. Toronto
Ont. M6R 2K6

111 (416) 532-6439

WYKONUJEMY USŁUGI
ZŁOTNICZE JAK

- grawerowanie
- naprawa biżuterii złotych i srebrnych
- wykonywanie wyrobów z powierzonego materiału według życzenia Klienta
- naprawa zegarków

T & R

HOUSE RENOVATION
40 High Park Ave #2001
TEL (416) 769-3896

Renowacje malowanie tapetowanie
reparacje i modernizacja piwnic
i strychów oraz inne prace renowacyjne

Prosim

TOM KOWALSKI
i ROMAN MIRSKI

RE/MAX

M.Sc. Mech. Eng. Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

res. 247-4437

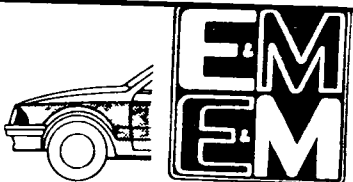
4195 Dundas Street West
Toronto Ontario M8X 1Y4
bus 231-0600

HIGH PARK - 2 sypialniowy apartament pięknie urządzony z kompletem wyposażenia. Cena \$105,000 (pusty przekazany 15 tego czerwca 1987)

WILSON PARK RD. duży 10-cio pokojowy dom 4 sypialnie 3 kuchnie 2 łazienki. Podłogi i stolarka piękna dębowa. Duża (23x148 działka)

BOHDAN

E & M AUTOMOTIVE
MACHINE SHOP

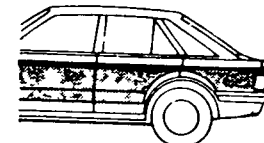
Quality Engine Rebuilding

763-4106

Edward Kanas

Marek Sitarz

3581 DUNDAS ST. WEST TORONTO

- kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe)
- podwyższamy moc silnika
- borowanie bloków
- szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- sprzedaż części zamiennych 10% zniżki

LAV-O-DANIELA
2465 Centre St Montreal
TEL (514) 932-1075

Usługi pralnicze, czyszczenie
chemiczne, odbiór z domu klienta,
transport, przeprowadzki,
paczki własne klienta i na zamówienie
do Polski i nie tylko, oraz
sprzedaż, dostawa i wysyłka
upominków na różne okazje

234

MONTREAL
ALF ALEXANDER
transport przeprowadzki -
także do Toronto i z Toronto
Tanie, sprawnie
TEL (514) 932-1075
(514) 931-2240

234

JULIA
KORPAŁA

Rasbarn East Mall - Thanhouse, 3 sypialnie, 2 łazienki, pięknie wykończony basen, doskonale położenie blisko sklepów i komunikacji. Cena \$134,500

biuro 259-9231

dom 255-5954

233

ALPACA REALTY LTD
2649 Islington Ave., Rexdale, OntALICJA (Alicja)
CZEREPOK

udziela fachowej i zyczącej pomocy
przy sprzedaży - kupnie domu
w dzielnicach Rexdale, Weston,
Malton, Woodbridge, Brampton
Biuro Dom
743-7722 745-3360

ATRAKCYJNA DLA WYJEZDZAJĄCYCH
SAMOLOTAMI CZARTEROWYMI LOT-ami DO POLSKI
SPECJALNA NISKA CENA PRZELOTU
I WYCIECZKI DLA ODLATUJĄCYCH
W DNIU 03 LIPCA
TANIA WYCIECZKA DO GRECJI
REZERWACJE TYLKO DO DNIA 30 MAJA 1987

Cena przelotu Toronto-Warszawa-Toronto
i wycieczki - jedynie \$1,380.00 CAD

Cena wycieczki i przelotu Warszawa-Ateny-Warszawa
tylko \$718.00 CAD

PROGRAM WYCIECZKI I REZERWACJE
OTRZYMAĆ MOŻNA W

EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd185 Roncesvalles Ave. • Toronto, Ontario M6R 2L5
TEL (416) 536-3554/6991

UWAGA Uczestnicy wycieczki do Polski
zwolnieni będą z obowiązującej wymiany dewiz

SPORT

SPORT

SPORT

SPORT

SPORT

ELIMINACJE ME

GRECJA-POLSKA 1:0

W kolejnym meczu eliminacyjnym mistrzostw Europy reprezentacja Polski straciła kolejne punkty tym razem przegrywając w Atenach z Grecją 0:1. Strata jakże ważnych punktów spowodowała to, że Polska ma nikłą szansę na awans do puli finałowej. Głównymi faworytami obecnie są w gr V Holandia (pokonała w środę Węgry 2:0) i właśnie Grecja. Do tematu polskiej reprezentacji powrócę w przyszłym tygodniu. Oto jak obecnie przedstawia się tabela gr V.

	mecze	bramki	pkt
1 Grecja	6	12	9
2 Holandia	5	6-1	8
3 Polska	4	2	4
4 Węgry	4	2	2
5 Cypr	5	3	10

W ostatnią środę oprócz meczu Grecja-Polska odbyło się szereg innych spotkań z cyklu eliminacji do mistrzostw Europy. Oto wyniki:

GRUPA I	
Rumunia Hiszpania	3:1
Albania Austria	1:0
GRUPA 3	
Francja Islandia	2:0
ZSRR NRD	2:0
GRUPA 4	
Turcja Anglia	0:0
Irlandia Półn. Jugosławia	1:2
GRUPA 6	
Finlandia Dania	0:1
Walia CSRR	1:1
GRUPA 7	
Irlandia Belgia	1:1
Bulgaria Luksemburg	4:1

Cwierćfinały PP

Dnia 14.05 zostały rozegrane pierwsze mecze ćwierćfinałowe Pucharu Polski. Oto wyniki:

Wisła Kraków GKS Bełchatów 2:0 (1:0) Bramki: Banas (samobójcza) 22. Strójek 58. Widzów 4 tys.

Była to najniższa porażka na jaką zasłużyli piłkarze Bełchatowa grający bardzo pasywnie i bez wiary w sukces. Wisłacy gorowali pod każdym względem, a że wygrali tylko 2:0 jest wynikiem dużej nieskuteczności, jak i dobrej formy bramkarza Bełchatowa Surhita (dawniej Szombierki).

Śląsk Wrocław Pogon Szczecin 3:1 (1:1) Bramki: Śląsk Tarasiewicz 49, 58 oraz Marciniak Pogon Hawrylewicz 40. Widzów 10 tys.

Był to bardzo interesujący mecz, w którym było dużo sytuacji podbramkowych, strzałów i bramek, czyli tego czego zawsze tak oczekują kibice. Śląsk przeważał przez całe spotkanie, a że nie strzelił więcej goli jest zasługą znakomitego broniącego bramkarza Pogoni Szczecin.

GKS Katowice Gornik Zabrze 1:0 (0:0) Bramka: Koniarek 64. Widzów 15 tys. Po pierwszej słabutkiej i nudnej połowie spotkania w drugiej obraz gry uległ diametralnej zmianie i oba zespoły pokazały bardzo dobrą grę. Ozdobą tego wyjątkowego pojedynku była piękna bramka Koniarka.

Lechia Zielona Góra ŁKS Łódź 2:1 (0:0) Bramki: Lechia Swedera 54, 86, ŁKS Stefanski 52. Widzów 6 tys. Mecz był prowadzony w żywym tempie i obfitował w liczne spektakularne podbramkowe i strzały, przez co dostarczył dużo emocji widzom. Bohaterem tego spotkania był strzelec obydwóch bramek dla Lechii Swedera, którego bramki mogłyby być ozdobą każdego spotkania.

Mecze rewanżowe rozegrane zostaną 6 maja.

Odgłosy
22 kolejki I ligi

Legia W wa Gornik Z 0:0 Wi dzow 18 tys

Mecze pomiędzy tymi drużynami zawsze elektryzowały kibiców i należały do dużych wydarzeń I ligi. Niestety tym razem nic nie było z wielkiej piłki, a wręcz przeciwnie. Fakt, że piłkarze grali w trudnych warunkach przy silnym i przenikliwym wietrze, ale to nie może być usprawiedliwieniem dla dwóch czołowych drużyn, w których aż roi się od reprezentantów Polski.

Lech Poznań Stal Mielec 3:1 (1:0) Bramki: Lech Kruszczyński 22, Pachelski 60, Romke 70. Stal Łukasik 74. Widzów 8 tys.

Stal przyjechała z nastawieniem na zdobycie 1 pkt i myślała tylko o obronie własnej bramki. Dobrze dysponowana w tym dniu drużyna Lecha znalazła jednak sposób na mielczan i zasłużyła na wygraniu tego meczu.

ŁKS Łódź Pogon Szczecin 1:3 (1:2) Bramki: ŁKS Baran 42, Pogon Lesiak 21, Zelazowski 36, Cyzio 77. Wi dzow 7 tys.

Niezły mecz, w którym optyczną przewagę mieli łodzianie, ale drużyna Pogoni zastosowała grę z kontry, która okazała się najlepszą bronią na powolnych obrońców ŁKS-u.

Gornik Wałbrzych Zagłębie Lubin 1:3 (0:2) Bramki: Gornik Wojcik 61, Zagłębie Ptak 1, 50, Cichinski 18. Wi dzow 6 tys.

Derby dolnośląskie udowodniły, że kryzys Gornika się pogłębia. Drużyna wałbrzyska grająca bez ambicji i wiary w sukces została pokonana przez coraz lepiej grające Zagłębie, w którego szeregu brylował napastnik Ptak.

Polonia Bytom Olimpia Poznań 1:1 (1:0) Bramki: Polonia Wieczorek 10, Olimpia Przybyło 49. Widzów 4 tys. Mecz drużyn z dolnych rejonów tabeli był słabym widowiskiem, w którym więcej było przypadkowosci niż prze myślanej akcji. Remis zadowolił szczególnie Olimpię.

Ruch Chorzów Śląsk Wrocław 0:0 Widzów 7 tys.

Drużyny walczyły ambitnie i gra była szybka, ale na przeciętnym poziomie. W ostatnich minutach było dużo emocji, jako że obie drużyny były bliskie zdobycia bramki.

Lechia Gdansk Motor Lublin 4:0 (2:0) Bramki: Kupcewicz 4, Chociej 17, Pekała 50, Kaminski 74. Widzów 9 tys.

Ważny mecz dla dwóch drużyn walczących o utrzymanie się w lidze. Lechia zdecydowanie wygrała po meczu do jednej bramki, będąc przez 90 min drużyną atakującą.

GKS Katowice Widzew Łódź 1:0 (1:0) Bramka: Wijas 35. Widzów 8 tys. Ciekawy i wyrównany pojedynek, toczący się w szybkim tempie. Zwycięską bramkę strzelił Wijas, który "odwdzięczył się" swojemu dawnemu klubowi Widzewowi za "pewne sprawy".

Zagadka świąteczna

Zdjęcie w zagadce przedstawiało Borisa Beckera, jednego z najlepszych obecnie tenisistów świata. Z otrzymanych prawidłowych odpowiedzi drogą losowania wyłoniony został zwycięzca Zagadki świątecznej, którym okazał się p. Stanisław Kucharski z Winnipegu. Serdecznie gratuluję a nagrodę - plakat sportowy - przesyłam pocztą. Przy okazji dziękuję wszystkim, którzy wzięli udział w konkursie. Regularnie w ostatni tydzień każdego miesiąca będzie zamieszczana zagadka sportowa, już dzisiaj serdecznie zapraszam.

(ap)

Miroslaw Sikora podczas MS w Austrii był na ustach wszystkich nie tylko z racji hokejowych umiejętności

II LIGA
Grupa I

● Zawisza - Szombierki	1:0
● Piast N.R. - Odra	2:2
● Bałtyk - Piast G	3:0
● Dozamet - Chrobry	2:2
● Urania - Radomiak	1:0
● Śląsk - Stilon	1:1
● Gwardia K - Arka	0:0
● Gwardia W. - Jastrzębie	2:0

1 Szombierki	21	32	38-13
2 Bałtyk	21	30	24-12
3 Zawisza	21	28	30-24
4 Jastrzębie	21	26	23-16
5 Stilon	21	26	23-16
6 Piast Gliwice	21	24	21-19
7 Piast N. R.	21	23	24-18
8 Śląsk	21	22	18-17
9 Radomiak	21	20	30-26
10 Odra W	21	19	14-15
11 Gwardia W.	21	18	15-22
12 Dozamet	21	17	16-24
13 Chrobry	21	14	13-22
14 Urania	21	14	15-30
15 Arka	21	12	18-32
16 Gwardia K.	21	11	9-23

Grupa 2

● Jagiellonia - Korona	2:0
● Stal - Zagłębie	1:0
● Wisła K - Resovia	3:1
● Igloopol - Avia	0:0
● Bron - Włokniarz	0:2
● Gornik - Hutnik W	1:0
● Wisła P - Hutnik K.	0:0
● Sandecja - Olimpia	1:0

1 Jagiellonia	21	42	40-9
2 Stal	21	32	33-15
3 Gornik	21	31	28-12
4 Wisła K	21	25	26-19
5 Hutnik K	21	25	24-17
6 Włokniarz	21	21	19-20
7 Igloopol	21	20	22-22
8 Zagłębie	21	20	16-14
9 Avia	21	20	15-19
10 Olimpia	21	17	19-29
11 Resovia	21	16	13-21
12 Wisła P	21	15	12-20
13 Bron	21	15	18-28
14 Hutnik W	21	14	19-30
15 Korona	21	12	11-22
16 Sandecja	21	11	10-26

24 kolejka I ligi

Lechia Gdansk Śląsk Wrocław	1:0
Lech Poznań Ruch Chorzów	5:0
ŁKS Łódź Motor Lublin	5:2
GKS Katowice Stal Mielec	5:0
Polonia Bytom Pogon Szczecin	1:1
Legia W wa Widzew Łódź	0:1
Zagłębie Lubin Gornik Zabrze	0:0
Gornik Wałbrzych Olimpia Pozn	0:1

TABELA

	bramki	pkt
1 Gornik Z	44	15
2 Pogon	53	32
3 Katowice	42	24
4 Śląsk	33	20
5 Legia	33	22
6 Widzew	27	22
7 Lech	35	28
8 ŁKS	27	28
9 Zagłębie	20	21
10 Olimpia	20	29
11 Gornik W	27	37
12 Lechia	18	25
13 Ruch	14	28
14 Stal	20	35
15 Polonia	17	33
16 Motor	15	46

SUKCES
A. GRUBBY

Zespół TTC Grensau (RFN) walczy klubowy Puchar Europy w tenisie stołowym po zwycięstwie 5:3 nad ubiegłorocznym zwycięzcą tego pucharu drużyną ATSV Sarbrücken (także RFN). Bohaterem tego meczu był reprezentant Polski Andrzej Grubba występujący w barwach Grensau. W kluczowym pojedynku tego spotkania Grubba pokonał reprezentanta RFN Boehma 2:0 (21:19, 21:19). Był to jeden z ostatnich występów Grubby w nie mieckim zespole, jako że od przyszłego sezonu nie wolno będzie grać obco krajowcom w tenisowej lidze RFN.

W. DYŁA
pozostał w RFN

Z międzynarodowego turnieju bokserkiego Intercup rozgrywanego w Hemsbach (RFN) nie powrócił do Polski reprezentant wagi ciężkiej uczestnik mistrzostw świata w USA Wiesław Dyła. Okazuje się, że odłączył on od ekipy jeszcze podczas trwania walk finałowych i później już nie zjawił się w hotelu.

BUNDESLIGA
Na szczycie
bez zmian

Nic nowego nie przyniosła 26. kolejka w Bundeslidze, jako że wszystkie drużyny prowadzące zdobyły po 2 pkt. Polscy piłkarze tym razem zagraли słabo, otrzymując niskie noty: Buncol (5), Geschlecht (4), Okonski (3), Smolarek (5), Turowski (3) i Wójcicki (4). Wyniki 26 kolejki: K. lauterbach FC Homburg 5:0, Borussia M. Waldhof M 7:2, Werder B. Leverkusen 1:0, Bochum Bayern M 1:2, Fortuna D. Borussia D 0:4, Kolonia Schalke 04 3:2, Norynbergia Stuttgart 2:1, Hamburger SV Uerdingen 2:1, Eintracht F. - BW90 Berlin 1:3.

W tabeli prowadzi Bayern 40 pkt, przed Hamburgiem 36 pkt i Werder B 31 pkt.

POLONIA TO TWOJ
KLUB SPORTOWY
WSTĄP DO POLONII

W kwietniu utworzyliśmy zenską drużynę siatkówki. Zainteresowane, sprawne fizycznie panie proszone są o kontakt z Mackiem Kaminskim. TEL 923-3529.

SZWECJA
mistrzem świata

W Austrii zakończyły się hokejowe mistrzostwa świata gr. A. Wielki sukces odnieśli hokeiści Szwecji, którzy w ostatnim meczu pokonali wysoko Kanadę 9:0 i zostali mistrzami świata. Ostatni raz reprezentanci Trzech Koron zdobyli tytuł mistrza w 1962 roku. Wicemistrzem została drużyna ZSRR, która zwyciężyła CSRR 2:1. Oto wyniki meczów finałowych i końcowa tabela.

Kanada ZSRR	0:0
CSRR Szwecja	3:3
Kanada CSRR	2:4
Szwecja ZSRR	2:2
CSRR ZSRR	1:2
Szwecja Kanada	9:0

	mecze	bramki	pkt
1 Szwecja	3	14-5	4
2 ZSRR	3	4-3	4
3 CSRR	3	9-6	3
4 Kanada	3	2-13	1

Po pierwszej rundzie (8 zespołów grało systemem każdy z każdym) pierwsza czwórka przystąpiła do walki o medale z zerowym kontem-punktowym.

5 Finlandia	10	32	34	11
6 RFN	10	31	37	9
7 USA	10	38	49	8
8 Szwajcaria	10	26	71	0

Drużyny, które walczyły o pozycje od 5 do 8 miały zaliczone punkty z pierwszej rundy. Protest RFN w sprawie Sikory został w końcu rozstrzygnięty przez sąd miejski we Wiedniu, pozytywnie dla drużyny RFN i otrzymali oni ponownie wcześniej odebrane im 4 pkt (za wygrane mecze z Finlandią i Kanadą). Do grupy B spadł zespół Szwajcarii, a na jego miejsce awansował z grupy B zespół Polski.

Z TENISOWYCH
KORTÓW

□ Zwycięzcą turnieju tenisowego "German Open" został Iwan Lendl, który w finale pokonał swojego rodaka M. Mecira 6:1, 6:3, 6:3. W półfinale I. Lendl zwyciężył K. Carlssona (Szwecja) 3:6, 7:5, 6:0, a M. Mecir pokonał E. Bengoechea (Argentyna) 7:6, 6:1.

□ Christ Evert wygrała turniej Eckerd Open w Largo (USA) po zwycięstwie finałowym nad K. Gompert (USA) 6:3, 6:2. W półfinale Ch. Evert pokonała B. Bowers (USA) 6:0, 6:0, a K. Gompert zwyciężyła K. Rinaldi (USA) 6:0, 6:1.

Rubrykę sportową
zredagował
Adam POLANSKI